

EU REPORT 2012

EU REPORT 2012

EU REPORT 2012

Zpráva o finančním řízení prostředků Evropské unie v ČR

Autoři:

**Ing. Kateřina Hanzalová, Ing. Miroslav Kruchina a kol.: Ing. Pavlína Čermáková,
Mgr. Alena Hráčková, Ing. Radek Majer, JUDr. PhDr. Antonín Sýkora, Ph.D.,
PaedDr. Irena Vašíčková.**

Vydal:

Nejvyšší kontrolní úřad

Jankovcova 2

170 04 Praha 7

tel.: +420 233 045 111

fax: +420 220 808 094

www.nku.cz

Obsah

Úvod	5
Seznam použitých zkratk	7
Shrnutí	9
A. Obecné informace	11
A.1 Aktuální vývoj v oblasti plnění a kontroly rozpočtu EU	11
A.1.1 Kroky směrem k větší rozpočtové kázni, integraci a konvergenci	11
A.1.2 Opatření EU a ČR přijatá v oblasti ochrany finančních zájmů EU	12
A.1.3 Shrnutí auditů a prohlášení	14
A.1.4 Výroční zpráva Evropského účetního dvora za rozpočtový rok 2010	15
A.1.5 Aktuální vývoj v oblasti ochrany finančních zájmů EU	16
A.2 Struktura rozpočtu EU a jeho vztah k ČR	19
A.2.1 Příjmy rozpočtu EU	19
A.2.2 Výdaje rozpočtu EU	20
A.2.3 Rozpočet EU ve vztahu k ČR	21
B. Sektorové záležitosti	25
B.1 Příjmy EU	25
B.1.1 Aktuální vývoj systému vlastních zdrojů EU	25
B.1.2 Opatření ke zlepšení boje proti podvodům s DPH v EU – aktuální vývoj	26
B.1.3 Opatření ke zlepšení boje proti podvodům s DPH v ČR – aktuální vývoj	27
B.1.4 Kontrolní činnost NKÚ v oblasti výběru a správy DPH	28
B.1.5 Auditní činnost EÚD v oblasti DPH	29
B.1.6 Ochrana finančních zájmů EU	30
B.2 Společná zemědělská politika EU	30
B.2.1 Aktuální vývoj SZP a společné rybářské politiky v ČR	30
B.2.2 Kontrolní činnost NKÚ v oblasti SZP a společné rybářské politiky	33
B.2.3 Auditní činnost orgánů EU v ČR	35
B.2.4 Ochrana finančních zájmů EU	36
B.2.5 Reforma SZP po roce 2013	37

B.3 Politika soudržnosti EU	38
B.3.1 Aktuální vývoj politiky soudržnosti v ČR.....	38
B.3.2 Kontrolní činnost NKÚ.....	42
B.3.3 Auditní činnost orgánů EU v ČR	45
B.3.4 Ochrana finančních zájmů EU	47
B.4 Ostatní výdaje EU	49
B.4.1 Ostatní finanční nástroje EU v ČR.....	49
B.4.2 Finanční řízení a kontrola ve vztahu k ostatním finančním nástrojům EU	50
B.4.3 Ochrana finančních zájmů EU	50
C. Ostatní aktivity NKÚ v oblasti finančního řízení EU	51
C.1 Právní otázky	51
C.1.1 Podněty k právním úpravám.....	51
C.1.2 Novelizace předpisů v souladu s doporučeními NKÚ.....	52
C.1.3 Zatím nepřijatá doporučení NKÚ ke změnám právního řádu	52
C.2 Mezinárodní aktivity NKÚ.....	53
C.2.1 Auditní činnost	53
C.2.2 Výměna zkušeností a další mezinárodní spolupráce	54
D. Prameny a literatura.....	57
E. Přílohy	63

Úvod

V předkládané *Zprávě o finančním řízení prostředků Evropské unie v ČR za rok 2011* (dále také „Zpráva“ nebo „*EU report 2012*“) si Nejvyšší kontrolní úřad (dále také „NKÚ“) klade za cíl podat objektivní a zároveň komplexní informaci o uskutečněných výdajích a příjmech rozpočtu Evropské unie (dále také „EU“) v České republice (dále také „ČR“) z pohledu orgánu vykonávajícího externí kontrolu v rozsahu vymezeném zákonným zmocněním¹. S ohledem na skutečnost, že toto je již pátý ročník *EU reportu*, je naší ambicí analyzovat a vyhodnotit kontrolní poznatky NKÚ v delší časové řadě. V kontextu s nálezy dalších subjektů externí kontroly si Zpráva klade za cíl upozornit příslušné orgány exekutivy na potřebu odstranění přetrvávajících nedostatků.

Objektivita a komplexnost

Pro zajištění objektivit jsou kontrolní zjištění i vyhodnocení zjištěných skutečností formulovaná v kontrolních závěrech NKÚ analyzována a následně konfrontována s výstupy jiných auditních subjektů. Na straně jedné jde o národní auditní orgán pověřený vládou pro oblast strukturálních fondů, migračních fondů a rybářského fondu (Ministerstvo financí) a akreditovanou platební agenturu pověřenou vládou pro oblast zemědělství (Státní zemědělský intervenční fond), které mimo jiné vydávají ve smyslu finančního nařízení² roční shrnutí auditů a prohlášení obsahující hodnocení příslušných systémů kontroly a dohledu v ČR. Na straně druhé se jedná o Evropský účetní dvůr (dále také „EÚD“), který provádí v rámci auditních misí vykonávaných v ČR a dalších členských státech externí kontrolu ve smyslu *Smlouvy o fungování Evropské unie* (dále také „SFEU“) a dle finančního nařízení. Dosažení maximální objektivit informací obsažených v této Zprávě je podpořeno rovněž skutečností, že jsou porovnávány kontrolní nálezy NKÚ z oblastí politiky soudržnosti a společné zemědělské politiky nejen s kontrolními nálezy EÚD, případně Evropské komise (dále také „Komise“), učiněnými v ČR, ale rovněž s kontrolními nálezy týkajícími se jiných členských států v rozsahu, v jakém jsou uvedeny ve výroční zprávě EÚD. Tato skutečnost nejenže poskytuje příslušným orgánům implementační struktury ČR lepší přehled o slabinách nastaveného systému, ale umožňuje i rámcové srovnání ČR s jinými členskými státy EU.

Pro zajištění komplexnosti jsou ve Zprávě zmiňovány aktuální informace o iniciativách Komise realizovaných za účelem zlepšení finančního řízení v příslušném rozpočtovém roce, včetně základních kroků přijímaných v rámci EU i na národní úrovni k řešení dopadů pokračující hospodářské a finanční krize. Pro vytvoření přesnější představy o finančních tocích a jejich trendech je do Zprávy zahrnuta rovněž informace o příjmech a výdajích rozpočtu EU s vazbou na ČR.

Struktura Zprávy

Zpráva je sestavena ze tří samostatných kapitol, kterým předchází stručné shrnutí, jehož cílem je upozornit čtenáře na klíčové údaje a zároveň zdůraznit zásadní informace týkající se rozpočtového roku 2010, resp. 2011³. První kapitola informuje o vývoji v oblasti finančního řízení rozpočtu EU. Zmiňuje strategické cíle EU pro budoucí období a opatření právního i ekonomického charakteru přijímaná pro zlepšení plnění a kontroly rozpočtu. Podává informace o rozpočtu EU a jeho vazbě na ČR. Druhá kapitola je zaměřena na sektorové záležitosti – předkládá informace o činnostech odpovědných orgánů ČR v rámci sdíleného řízení s Komisí a hodnotí nedostatky zjištěné NKÚ v oblasti příjmů a výdajů rozpočtu EU. Systematický přístup NKÚ ke kontrole společné zemědělské politiky a politiky soudržnosti umožňuje komentovat průběh čerpání alokovaných prostředků v souvislostech celého programového období.

Třetí kapitola se věnuje doporučením NKÚ v oblasti vývoje právních předpisů ČR a informacím o mezinárodní činnosti NKÚ mající vztah k orgánům EU i k jednotlivým kontrolním institucím členských států EU.

1 Zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů.

2 Nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 ze dne 25. června 2002, kterým se stanoví finanční nařízení o souhrnném rozpočtu ES.

3 Některá data týkající se roku 2011 nebyla v době zpracování Zprávy dosud oficiálně publikována.

Zdroje informací

Údaje a informace uváděné ve Zprávě se týkají rozpočtových let 2010 a 2011. Oficiální číselné údaje institucí EU byly převzaty z jejich výročních zpráv a statistických údajů za rok 2010, neboť údaje za rok 2011 nebyly dosud publikovány. Stejná situace je také u národních dat z oblasti společné zemědělské politiky. Ostatní údaje poskytnuté v rámci spolupráce s příslušnými útvary Ministerstva financí a Ministerstva pro místní rozvoj a rovněž kontrolní poznatky NKÚ se týkají zejména roku 2011.

Příjemci Zprávy

Zpráva je v prvé řadě určena vládě ČR a příslušným výborům Poslanecké sněmovny a Senátu Parlamentu ČR. Dále je určena institucím odpovědným za finanční řízení prostředků rozpočtu EU v ČR. Zasílána je i zahraničním adresátům, a to zejména kontrolním institucím členských států EU a Evropskému účetnímu dvoru.

Seznam použitých zkratk

ABAC	<i>Accrual Based Accounting</i> (účetnictví s časovým rozlišením)
AEO	Agroenvironmentální opatření
BRH	Nejvyšší kontrolní instituce Spolkové republiky Německo (Bundesrechnungshof)
CEF	<i>Connecting Europe Facility</i> (Nástroj pro propojení Evropy)
ČR	Česká republika
DAS	<i>Déclaration d'assurance</i> (prohlášení o věrohodnosti)
DG Agri	<i>Directorate-General for Agriculture and Rural Development</i> (Generální ředitelství pro zemědělství a rozvoj venkova)
DG Empl	<i>Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion</i> (Generální ředitelství pro zaměstnanost)
DG Justice	<i>Directorate-General for Justice</i> (Generální ředitelství pro spravedlnost)
DG Regio	<i>Directorate-General for Regional Policy</i> (Generální ředitelství pro regionální politiku)
DPH	Daň z přidané hodnoty
EAFRD	<i>European Agricultural Fund for Rural Development</i> (Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova)
EAGF	<i>European Agricultural Guarantee Fund</i> (Evropský zemědělský záruční fond)
EAGGF	<i>European Agricultural Guidance and Guarantee Fund</i> (Evropský zemědělský orientační a záruční fond nebo také Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond)
ERDF	<i>European Regional Development Fund</i> (Evropský fond pro regionální rozvoj)
EMCS	<i>Excise Movement and Control System</i> (elektronický systém pro přepravu a sledování výrobků)
EMFF	<i>European Maritime and Fisheries Fund</i> (Evropský námořní a rybářský fond)
ES	Evropská společenství
ESF	<i>European Social Fund</i> (Evropský sociální fond)
EU	Evropská unie
EU-15	15 původních států Evropské unie
EÚD	Evropský účetní dvůr
EUROFISC	Síť pro rychlou výměnu informací proti podvodům na DPH
FIFG	<i>Financial Instrument for Fisheries Guidance</i> (Finanční nástroj pro orientaci rybolovu)
GAEC	<i>Good Agricultural and Environmental Condition</i> (dobrý zemědělský a environmentální stav)
HDP	Hrubý domácí produkt
HND	Hrubý národní důchod
IACS	<i>Integrated Administration and Control System</i> (integrováný administrativní a kontrolní systém)
IMS	<i>Irregularity Management System</i> (systém řízení nesrovnalostí)
IPA	<i>Instrument for Pre-accession Assistance</i> (předvstupní nástroj)
IS	Informační systém

ISPA	<i>Instrument for Structural Policies for Pre-accession (Nástroj předvstupních strukturálních politik)</i>
JPD	<i>Jednotný programový dokument pro cíle regionu soudržnosti Praha</i>
KA	Kontrolní akce
Komise	Evropská komise
KZ	Kontrolní závěr
LFA	<i>Less Favoured Areas</i> (méně příznivé oblasti)
MF	Ministerstvo financí
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MMZ	Měsíční monitorovací zpráva
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
OLAF	<i>Office européen de lutte anti-fraude</i> (Evropský úřad pro boj proti podvodům)
OP	Operační program
OP RVMZ	Operační program <i>Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství</i>
OWNRES	<i>Own Resources Database</i> (databáze vlastních zdrojů)
PAS	Pověřený auditní subjekt
PGRLF	<i>Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond</i>
PRV	<i>Program rozvoje venkova</i>
PS	Pracovní skupina
Rada	Rada Evropské unie
ROP	Regionální operační program regionu soudržnosti
SAI	Supreme Audit Institution(s) (nejvyšší kontrolní instituce)
SAPS	<i>Single Area Payment Scheme</i> (jednotná platba na plochu)
SFEU	<i>Smlouva o fungování Evropské unie</i>
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SOT	Společná organizace trhu
SRN	Spolková republika Německo
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZP	Společná zemědělská politika
Top-Up	Národní doplňkové platby v zemědělství
Zpráva	<i>Zpráva o finančním řízení prostředků Evropské unie v ČR za rok 2011</i>
ZS	Zprostředkující subjekt

Shrnutí

Opatření k posílení efektivnějšího užívání výdajů obsahovala mj. návrhy Komise zaměřené na zvýšení kvality povinných auditů v EU a obnovení důvěry v auditované finanční výkazy. Pro finanční rámec 2014–2020 Komise předložila legislativní návrhy směřující k větší koncentraci výdajů do oblasti politiky soudržnosti a jejich užšímu navázání na strategii *Evropa 2020*, příkladem je podpora rozvoje zejména energetické infrastruktury prostřednictvím zřízení *Nástroje pro propojení Evropy*.

Opatření k ochraně finančních zájmů EU a ČR zahrnovala vytvoření *evropského semestru pro ekonomické řízení na úrovni EU*, v jehož rámci se stanovují priority dle roční analýzy růstu a Komise předkládá doporučení k programům stability a ke konvergenčním programům jednotlivých členských států. Komise vypracovala návrhy dvou nařízení pro zpřísnění hospodářského a rozpočtového dohledu v eurozóně a vydala zelenou knihu o proveditelnosti zavedení dluhopisů stability.

Vláda ČR schválila konvergenční program a národní program reforem a upravila pravidla pro spolufinancování prostředků EU z národních zdrojů. ČR dosud nepřistoupila k *Úmluvě o ochraně finančních zájmů ES*, ačkoliv k tomu byla opakovaně vyzývána.

Rozpočet EU pro rok 2010 a jeho vztah k ČR se příliš nelišil od předchozího roku. Příjmy dosáhly částky 127,8 mld. €. Příspěvek ČR do rozpočtu EU činil přibližně 1,5 mld. €, což představovalo mírný nárůst oproti roku 2009. Výdaje činily 122,2 mld. €. Výdaje směřované do ČR byly vyčísleny ve výši 3,4 mld. €. Z celkových výdajů bylo v ČR 68 % využito v oblasti udržitelného růstu (především na politiku soudržnosti) a 31 % v oblasti ochrany přírodních zdrojů a hospodaření s nimi (především na SZP). Čistá pozice ČR dosáhla v roce 2010 částky 1,9 mld. €. Trend stabilního meziročního růstu čisté pozice byl poprvé přerušen až v roce 2011, kdy se výdaje z rozpočtu EU do ČR snížily a čistá pozice dosáhla částky 1,25 mld. €. Toto meziroční snížení bylo způsobeno především pozastavením certifikace výdajů v oblasti politiky soudržnosti, k čemuž došlo v důsledku nedostatků týkajících se zejména systémů kontroly a dohledu.

Příjmy EU z vlastního zdroje založeného na DPH by měly být nově vytvořeny v souladu se změnami založenými v SFEU. Dosavadní systém, zatížený řadou opravných mechanismů, nezabraňoval dostatečně účinně rozsáhlým daňovým únikům v řádech desítek miliard eur ročně a daňové podvody na DPH navíc představovaly významnou překážku efektivního fungování vnitřního trhu.

Prostřednictvím dvou společných auditů NKÚ a BRH zaměřených na výběr a správu DPH byla na základě odhalených nedostatků předložena odpovědným orgánům doporučení, z nichž některá byla již zapracována do legislativy ČR i EU. Zjištění a doporučení týkající se úrovně spolupráce odpovědných orgánů při výběru a správě DPH korespondovala s nálezy Komise a EÚD.

Kontrolou NKÚ bylo za období 2008 až 2010 zjištěno, že vykázaný základ daně v daňových přiznáních byl za celou ČR o více než 445 mld. Kč nižší než celková hodnota dovozu dle jednotných správních dokladů. NKÚ kvalifikovaně odhadl, že při splnění konkrétních opatření, která jsou zde uvedena v části B.1.4, lze dosáhnout zvýšení ročních příjmů státního rozpočtu ČR o více než 10 mld. Kč.

Dle názoru NKÚ by k zefektivnění činnosti finančních orgánů přispělo zavedení povinného podávání daňových přiznání plátců DPH elektronickou cestou.

Společná zemědělská politika prochází vývojem, v jehož rámci jsou finančně utlumovány staré nástroje této politiky (přímé platby, SOT) ve prospěch opatření realizovaných v rámci *Programu rozvoje venkova*.

V souladu s trendem posilování nástrojů PRV provedl NKÚ v průběhu let 2004–2011 šest kontrolních akcí týkajících se rozvoje venkova z celkem devíti kontrol zaměřených na SZP nebo společnou rybářskou politiku.

NKÚ realizoval jednu kontrolní akci jako pilotní projekt společného auditu s EÚD. Výsledky tohoto auditu byly podkladem pro vydání DAS a EÚD je rovněž zmínil ve své výroční zprávě za rok 2010. Jedním z výstupů kontroly bylo posouzení řídicího a kontrolního systému určeného pro neprojektová opatření osy II PRV. Tento systém NKÚ hodnotil pouze jako částečně účinný a konstatoval, že lze u jednotlivých kontrolních mechanismů nalézt prostor pro zlepšení. U plateb na projektově řízená opatření v rámci rozvoje venkova odhalil NKÚ při svých kontrolách podobné problémy jako u projektů financovaných ze strukturálních fondů, tj. nedostatky při výběru projektů, jejich monitorování i kontrole.

Politika soudržnosti s rozšiřováním EU a zvětšováním rozdílů ekonomické úrovně regionů získává postupně prioritní postavení. Z hlediska podílu na výdajích rozpočtu EU představuje největší položku a v roce 2010 dosáhla více než jedné třetiny všech výdajů. V ČR se oblast udržitelného rozvoje zahrnující opatření v rámci politiky soudržnosti podílela na výdajích ještě výrazněji a představovala cca dvě třetiny z celku. Tento vývoj v zásadě pokračoval i v roce 2011, avšak v průběhu roku bylo čerpání alokace zpomaleno pozastavením certifikace výdajů u celkem sedmi OP. Na začátku roku 2012 byla obnovena certifikace u čtyř OP, ale Komise po provedení auditu pozastavila platby u dalšího OP.

NKÚ se kontrole programových opatření v rámci politiky soudržnosti věnuje systematicky a kontrolní akce tematicky zaměřené na tuto oblast představují každoročně cca 15% podíl v plánu kontrolní činnosti. Za období let 2004–2011 provedl NKÚ celkem 30 kontrolních akcí týkajících se programů a projektů financovaných ze strukturálních fondů a *Fondu soudržnosti*, z toho v roce 2011 celkem čtyři kontrolní akce. Podrobnosti o kontrolních zjištěních jsou uvedeny v části B.3.2.

NKÚ provedl analýzu výsledků kontrol zaměřených v letech 2004–2011 na politiku soudržnosti a popsal nedostatky na jednotlivých implementačních úrovních (viz část B.3.2.5). Analýza ukázala rovněž shodu řady kontrolních zjištění NKÚ se závěry auditů provedených EÚD na vzorku projektů z ČR i z jiných členských států. Při hodnocení některých nedostatků byla shledána podobnost i s výstupy z auditních misí Komise provedených v ČR.

Ostatní výdaje představují finanční nástroje s alokací dle jednotlivých programů, které jsou většinou administrovány přímo Komisí. Žadatelé z ČR obdrželi v roce 2010 v úhrnu 104,7 mil. €. Meziročně tato částka postupně narůstá, avšak poměr této částky k celkovým vyplaceným prostředkům zůstává neměnný a představuje cca 1 % z výdajů plynoucích do všech členských států EU.

Podněty k úpravám právního prostředí předkládal NKÚ v roce 2011 formou doporučení obsažených v kontrolních závěrech z provedených kontrolních akcí nebo v rámci meziresortního připomínkového řízení k návrhům právních předpisů.

NKÚ dlouhodobě upozorňuje na skutečnost, že vývoj právního řádu se opožďuje za potřebami řádné implementace programů a realizace projektů financovaných z fondů EU.

V souvislosti s uzákoněním paušálních výdajů v novele zákona o rozpočtových pravidlech považuje NKÚ za závažný nedostatek, že současně nedošlo k obdobné novelizaci zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Mezinárodní aktivity NKÚ v roce 2011 byly charakterizovány zejména prováděním společných auditů se zahraničními SAI, a to na základě dvoustranných dohod nebo v rámci činnosti pracovních skupin Kontaktního výboru. Úspěšně byl realizován pilotní projekt společného auditu s EÚD.

A. Obecné informace

A.1 Aktuální vývoj v oblasti plnění a kontroly rozpočtu EU

V této kapitole jsou soustředěny informace o aktuálním vývoji v oblasti plnění a kontroly rozpočtu EU, a to zejména s ohledem na stále trvající celosvětovou hospodářskou a finanční krizi.

A.1.1 Kroky směrem k větší rozpočtové kázi, integraci a konvergenci

A.1.1.1 Posilování efektivnějšího řízení výdajů

V červnu 2011 přijala Komise návrh příštího víceletého finančního rámce na období 2014–2020⁴. Ve srovnání s programovým obdobím 2007–2013 vzrostou celkové výdaje o cca 5% a budou prioritně směřovat do podpory vzdělávání, budování transevropských sítí a speciálního infrastrukturního fondu pro dopravu, energetiku a telekomunikace. V návrhu je vyčleněno celkem 376 mld. € na politiku soudržnosti, což je zhruba třetina rozpočtu; oproti tomu výdaje na společnou zemědělskou politiku by měly stagnovat.

K podobě politiky soudržnosti na roky 2014–2020 představila Komise v říjnu 2011 návrh legislativního balíčku, který zahrnuje mj. návrhy nařízení Evropského parlamentu a Rady o *Fondu soudržnosti*⁵, o ERDF⁶, o ESF⁷ a o společných ustanoveních ohledně strukturálních fondů, *Fondu soudržnosti*, EAFRD a EMFF⁸. Ze všech těchto legislativních návrhů je zřejmý důraz na posilování efektivnějšího využívání peněz směřujících z rozpočtu EU především do méně vyspělých zemí a regionů. Důsledkem tohoto tlaku je mimo jiné koncentrace výdajů na omezený počet priorit regionální politiky, sociální politiky a politiky zaměstnanosti a jejich navázání na evropskou hospodářskou strategii *Evropa 2020* a z ní vycházející národní programy reforem. Komise ve svých návrzích počítá s dohledem nad tím, jak se státům a regionům dařit pomocí příslušných fondů naplňovat národní cíle v oblastech zaměstnanosti, výzkumu a vývoje, změny klimatu a energetiky, vzdělávání a snižování chudoby a sociálního vyloučení. Více než v minulosti chce přitom klást důraz na dosahování konkrétních a měřitelných výsledků.

V návaznosti na uvedené návrhy představila Komise v březnu 2012 společný strategický rámec⁹, který by měl členskými státy a jejich správním celkům napomoci určit směr pro finanční plánování na roky 2014–2020 v souladu s cíli definovanými v SFEU. Ze společného strategického rámce budou členské státy vycházet při přípravě partnerské dohody s Komisí, již se zavážou, že do roku 2020 splní evropské cíle v oblasti ekonomického růstu a vytváření nových pracovních míst.

A.1.1.2 Obnovení důvěry ve finanční výkazy

Finanční krize zvýraznila značné nedostatky evropského auditního systému. Audity některých velkých finančních institucí končily v předchozích letech s výsledkem „bez výhrad“, přestože jejich finanční zdraví vykazovalo vážné vnitřní nedostatky.

4 Návrh nařízení Rady, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2014–2020, KOM(2011) 398 ze dne 29. června 2011.

5 Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1084/2006, KOM(2011) 612 ze dne 6. října 2011.

6 Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zvláštních ustanoveních týkajících se podpory z Evropského fondu pro regionální rozvoj pro cíl Evropská územní spolupráce, KOM(2011) 611 ze dne 6. října 2011, a návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zvláštních ustanoveních týkajících se Evropského fondu pro regionální rozvoj a cíle Investice pro růst a zaměstnanost a o zrušení nařízení (ES) č. 1080/2006, KOM(2011) 614 ze dne 6. října 2011.

7 Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o Evropském sociálním fondu a o zrušení nařízení (ES) č. 1081/2006, KOM(2011) 607 ze dne 6. října 2011.

8 Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných ustanoveních ohledně Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu, Fondu soudržnosti, Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a Evropského námořního a rybářského fondu, jichž se týká společný strategický rámec, o obecných ustanoveních ohledně Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1083/2006, KOM(2011) 615 ze dne 6. října 2011.

9 Pracovní dokument o společném strategickém rámci, část I a část II, SWD(2012) 61 ze 14. března 2012.

Na základě návrhu nařízení¹⁰ Evropského parlamentu a Rady o specifických požadavcích na povinný audit subjektů veřejného zájmu a na základě návrhu směrnice¹¹ o změně směrnice 2006/43/ES, o povinném auditu ročních a konsolidovaných uzávěrek, se má tato situace změnit. Role auditorů bude vyjasněna a pro odvětví auditu se zavedou přísnější pravidla, zejména za účelem posílení nezávislosti auditorů. Tato opatření by měla zvýšit kvalitu povinných auditů v EU a zároveň obnovit důvěru v auditované finanční výkazy, zejména výkazy bank, pojišťoven a velkých společností kótovaných na burze.

A.1.1.3 Nástroj pro propojení Evropy

Komise v polovině října 2011 předložila návrh na zřízení nového inovačního finančního nástroje, tzv. *Nástroje pro propojení Evropy* (CEF)¹². Z rozpočtu ve výši 50 miliard € mají být podporovány významné projekty společného evropského zájmu v oblastech rozvoje energetické infrastruktury, digitálních sítí a evropské přeshraniční dopravy. O finanční prostředky CEF budou soutěžit všechny členské země EU a o vítězných projektech bude rozhodovat sama Komise.

Výše finanční spoluúčasti ČR u staveb, které budou financovány z CEF, může dosáhnout i 60–80 %, zatímco u projektů financovaných v rámci politiky soudržnosti se spolufinancování z národních zdrojů pohybuje ve výši kolem 15 %.

A.1.2 Opatření EU a ČR přijatá v oblasti ochrany finančních zájmů EU

A.1.2.1 Iniciativy Komise směřující ke zkvalitnění finančního řízení

V reakci na projevy nevyváženosti rozpočtů a dluhové krize některých členských států a rovněž z důvodu naplňování cílů strategie *Evropa 2020* bylo Radou schváleno vytvoření *evropského semestru pro ekonomické řízení na úrovni EU*. První kolo evropského semestru, který představuje každoroční proceduru, bylo zahájeno v lednu 2011 diskuzí nad roční zprávou o růstu¹³, jež obsahuje priority a strategická doporučení Komise pro posilování koordinace národních hospodářských a rozpočtových politik. Prostřednictvím programů stability a konvergenčních programů předložily členské státy své střednědobé rozpočtové strategie a představily své plány v oblastech, jako je zaměstnanost, výzkum, inovace, energetika nebo sociální začleňování (národní programy reform). Tyto dva dokumenty měly poté zaslat do konce dubna k posouzení Komisi. Komise přijala v červnu 2011 celkem 27 doporučení pro členské státy a jedno pro celou eurozónu – účelem bylo dosáhnout cílů v oblasti růstu, zaměstnanosti a veřejných financí. K *Národnímu programu reform ČR na rok 2011* a pro vydání stanoviska Rady k aktualizovanému *Konvergenčnímu programu ČR na období 2011–2014*¹⁴ uvádí Komise doporučení zahrnující např. nekrácení výdajů u položek podporujících růst, využití prostoru k zvýšení příjmů z nepřímých daní, zavedení komplexní důchodové reformy se zaměřením na změny veřejného pilíře, odstranění překážek při návratu rodičů s malými dětmi na trh práce, urychlení provádění protikorupční strategie, přijetí služebního zákona na podporu stability a efektivy veřejné správy, revidování obchodního zákoníku s cílem zrušit anonymní držení akcií a také zřízení transparentního systému hodnocení kvality akademických institucí a jeho propojení se systémem financování.

Dále v říjnu 2011 představila Komise podrobný plán pro stabilitu a růst¹⁵, v němž stanovila pět vzájemně souvisejících kroků, které musí být společně a co nejrychleji realizovány. Jedná se o následující aktivity:

- rozhodná reakce na problémy Řecka,
- posílení protikrizové ochrany eurozóny,
- koordinovaný postup při posilování evropských bank,
- urychlení realizace politik k podpoře stability a růstu,
- budování silné a integrované správy ekonomických záležitostí pro budoucnost.

10 Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o specifických požadavcích na povinný audit subjektů veřejného zájmu, KOM(2011) 779 ze dne 30. listopadu 2011.

11 Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2006/43/ES, o povinném auditu ročních a konsolidovaných účetních závěrek, KOM(2011) 778 ze dne 30. listopadu 2011.

12 *Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing the Connecting Europe Facility*, KOM(2011) 665 ze dne 19. října 2011.

13 Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: *Roční analýza růstu: postup v rámci ucelené reakce Evropské unie na krizi*, KOM(2011) 11 ze dne 12. ledna 2011.

14 Doporučení pro doporučení Rady k národnímu programu reform České republiky na rok 2011 a pro vydání stanoviska Rady k aktualizovanému konvergenčnímu programu České republiky na období 2011–2014, SEK(2011) 819 ze dne 7. června 2011.

15 Sdělení Komise: *Plán stability a růstu*, KOM(2011) 669 ze dne 12. října 2011.

V listopadu 2011 přijala Komise balíček čtyř opatření zahrnující analýzu růstu na rok 2012, dva návrhy na zpřísnění hospodářského a rozpočtového dohledu v eurozóně a zelenou knihu o stabilitě dluhopisů.

*Roční analýza růstu na rok 2012*¹⁶ zahrnuje klíčové sdělení, že s ohledem na zhoršující se hospodářskou a sociální situaci je třeba vynaložit větší úsilí, aby se EU vrátila k udržitelnému vývoji, pokud jde o růst a zaměstnanost. Analýza vyzývá orgány EU a členské státy, aby se zaměřily na pět priorit:

- provádění diferencované fiskální konsolidace, která bude brát ohledy na růst,
- obnovení běžného úvěrování ekonomiky,
- podporování růstu a konkurenceschopnosti,
- boj proti nezaměstnanosti a sociálním důsledkům krize,
- modernizování veřejné správy.

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných ustanoveních týkajících se sledování a posuzování návrhů rozpočtových plánů a zajišťování nápravy nadměrného schodku členských států v eurozóně¹⁷ ukládá těmto zemím povinnost předkládat Komisi návrhy svých rozpočtů každoročně ve stejný okamžik a Komise má právo je posuzovat a v případě potřeby k nim vydávat stanoviska. Pokud by rozpočty byly v závažném nesouladu s politickými závazky stanovenými v *Paktu o stabilitě a růstu*, může Komise požadovat jejich přepracování. Nařízení rovněž navrhuje detailnější monitorování a přísnější požadavky na podávání zpráv u zemí eurozóny v případech nadměrného schodku. Tyto požadavky by se měly uplatňovat průběžně během celého rozpočtového cyklu.

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o posílení hospodářského a rozpočtového dohledu nad členskými státy, ve kterých dochází k závažným obtížím, pokud jde o jejich finanční stabilitu v eurozóně, nebo jsou těmito obtížemi ohroženy¹⁸, má zajistit, že dohled nad těmito členskými státy se bude řídit jasnými pravidly a bude zakotven v právu EU. Komise bude moci rozhodnout, zda členský stát, který čelí vážným obtížím v oblasti finanční stability, by měl podléhat zvýšenému dohledu. Rada by mohla pro takové členské státy vydat doporučení, aby požádaly o finanční pomoc.

Komise rovněž zahájila veřejnou diskuzi o tom, zda by eurozóna měla společně vydávat dluhopisy k získání peněz pro zadlužené země. Tyto příjmy by posílily záchranný fond eurozóny.

*Zelená kniha o proveditelnosti zavedení dluhopisů stability*¹⁹ analyzuje potenciální výhody a výzvy tří různých přístupů ke společnému vydávání dluhopisů v eurozóně. Tento dokument uvádí pravděpodobné účinky každého z těchto přístupů na náklady financování členských států, evropskou finanční integraci, stabilitu finančního trhu a globální atraktivnost finančních trhů v EU.

A.1.2.2 Evropský stabilizační mechanismus (fiskální smlouva)

Na zasedání Evropské rady ve dnech 8. a 9. prosince 2011 přijaly členské státy s výjimkou Velké Británie důležitá rozhodnutí v reakci na aktuální krizovou situaci, čímž otevřely cestu ke vzniku mezivládní smlouvy, jejímž předmětem bude větší integrace, rozpočtová kázeň a konvergence. Nová smlouva by v EU měla zajistit dodržování zpřísněných pravidel pro tvorbu rozpočtových schodků. Vedoucí představitelé EU se rovněž dohodli na urychlení realizace již navržených opatření zaměřených na posílení rozpočtové kázně a stability a dalších opatření, která mají zvýšit zaměstnanost a růst. Evropský stabilizační mechanismus by měl být uplatňován již od června roku 2012.

Pakt, který zpřísňuje rozpočtové podmínky pro státy eurozóny, tj. *Smlouva o stabilitě, koordinaci a správě v hospodářské a měnové unii* (tzv. fiskální smlouva), byl podepsán 2. března 2012 dvaceti pěti členskými státy s výjimkou Velké Británie a ČR. Státy by na základě smlouvy měly dodržovat přísná rozpočtová pravidla. Do svého právního řádu by měly implementovat pravidlo, že by jejich strukturální rozpočet měl být vyrovnaný nebo v přebytku.

16 Sdělení Komise: *Roční analýza růstu na rok 2012*, KOM(2011) 815 ze dne 23. listopadu 2011.

17 Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných ustanoveních týkajících se sledování a posuzování návrhů rozpočtových plánů a zajišťování nápravy nadměrného schodku členských států v eurozóně, KOM(2011) 821 ze dne 23. listopadu 2011.

18 Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o posílení hospodářského a rozpočtového dohledu nad členskými státy, ve kterých dochází k závažným obtížím, pokud jde o jejich finanční stabilitu v eurozóně, nebo jsou těmito obtížemi ohroženy, KOM(2011) 819 ze dne 23. listopadu 2011.

19 *Zelená kniha o proveditelnosti zavedení dluhopisů stability*, KOM(2011) 818 ze dne 23. listopadu 2011.

A.1.2.3 Opatření přijatá v ČR

V roce 2011 byl schválen zákon²⁰, jehož obsah reaguje na uplynulý krizový vývoj finančních institucí tím, že na základě doporučení Komise doplňuje a zpřesňuje ustanovení o kapitálové přiměřenosti úvěrových institucí a přináší významné změny v oblasti uspořádání vztahů mezi orgány, které dohlížejí na činnost přeshraničních bankovních skupin, a úvěrovými institucemi podnikajícími v jiném členském státu prostřednictvím svých poboček.

Vláda zrušila pravidla pro zajištění spolufinancování prostředků EU z národních veřejných zdrojů a schválila nová pravidla, která se týkají změny podílu spolufinancování státního rozpočtu u projektů ROP a OP Prahy schválených do 22. září 2010.²¹ Nová pravidla stanoví, že podíl státního rozpočtu ve výši 7,5 % bude poskytován pouze na projekty schválené k podpoře nejpozději do uvedeného data.

V květnu 2011 vláda schválila *Konvergenční program České republiky*²². Konvergenční program obsahuje v oblasti udržitelnosti veřejných financí nastínění reformních kroků v oblasti důchodového systému a systému zdravotní péče. Konsolidaci veřejných financí by měla pomoci úprava fiskálního rámce se zvláštním důrazem na význam zákona o rozpočtové kázní a odpovědnosti, vytvoření Národní rozpočtové rady a provedení dalších opatření. Vláda rovněž schválila *Národní program reforem České republiky 2011*²³ a pověřila předsedu vlády úkolem předložit tento program Komisi. Národní program představuje příspěvek ČR k plnění strategie *Evropa 2020*, kterou si státy EU stanovily nad rámec unijních kompetencí v oblasti dobrovolné koordinace hospodářských politik. V podmínkách ČR bude nutno do budoucna zajistit:

- konsolidaci veřejných financí,
- fungující trh práce a sociální systém jako předpoklad konkurenceschopnosti,
- vzdělání jako základ větší konkurenceschopnosti a vyšší produktivity práce,
- podporu podnikání, digitalizace a rozvoj digitálního trhu,
- podporu růstu založeného na výzkumu a inovacích,
- podporu nízkouhlíkové konkurenceschopné ekonomiky šetrné k životnímu prostředí,
- podporu konkurenceschopnosti zlepšením dopravní infrastruktury.

Národní program bude podle potřeby každoročně aktualizován, schvalován a vždy do konce dubna postupován Komisi za účelem vyhodnocení makroekonomických a strukturálních opatření.

A.1.3 Shrnutí auditů a prohlášení

V souladu s finančním nařízením²⁴ mají členské státy povinnost předkládat každý rok shrnutí dostupných výsledků kontrol a prohlášení v souvislosti s finančními prostředky podléhajícími sdílenému řízení. Tato povinnost se vztahuje na výdaje uskutečněné v rámci politiky soudržnosti i v rámci SZP. Roční shrnutí auditů a prohlášení za aktuálně ukončený rok je zpracovatelem zasláno Komisi vždy nejpozději do 15. února následujícího roku.

V ČR zpracovává výroční kontrolní zprávu obsahující shrnutí auditů a prohlášení o účinném fungování řídicího a kontrolního systému za oblast strukturálních fondů a *Fondu soudržnosti* MF²⁵. Za rok 2010²⁶ vydalo MF výroční kontrolní zprávy a prohlášení (výroční stanoviska) k 19 operačním programům, z toho u pěti OP vydalo stanovisko s výhradami, neboť shledalo nedostatky v účinnosti fungování zřízených řídicích a kontrolních systémů. Dle názoru MF řídicí a kontrolní systémy neposkytovaly přiměřenou jistotu, že výkazy výdajů předložené Komisi jsou správné a že související transakce jsou legální a správné. Podle roční zprávy o činnosti DG Regio²⁷ za rok 2010 se ČR zařadila mezi 11 členských států, které uplatnily výhrady k národním kontrolním systémům v rámci sdíleného řízení s Komisí. DG Regio spatřovalo důvody pro výhrady především v nedostačující nezávislosti pověřených auditních subjektů, nedostatečném dohledu nad nimi a v neodpovídajícím pokrytí systémovými kontrolami.

20 Zákon č. 41/2011 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti se stanovením kapitálových požadavků a postupů dohledu nad bankami, spořitelnami a úvěrovými družstvy a obchodníky s cennými papíry.

21 Usnesení vlády ČR ze dne 19. ledna 2011 č. 64, o *Pravidlech pro zajištění spolufinancování prostředků Evropské unie z národních veřejných zdrojů*.

22 Usnesení vlády ČR ze dne 4. května 2011 č. 320, *ke Konvergenčnímu programu České republiky*.

23 Usnesení vlády ČR ze dne 27. dubna 2011 č. 314, *o Národním programu reforem České republiky 2011*.

24 Nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 ze dne 25. června 2002, kterým se stanoví finanční nařízení o souhrnném rozpočtu ES.

25 Odbor Ministerstva financí Auditní orgán – Centrální harmonizační jednotka.

26 Ve smyslu čl. 62 odst. 1 písm. d) nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 se jedná o období dvanácti měsíců, které končí dne 30. června daného roku.

27 *Annual Activity Report for the year 2010*. Directorate General for Regional Policy, 2010.

V roce 2011 počet OP, k jejichž řídicím a kontrolním systémům uplatnil auditní orgán výhrady, vzrostl na 50 %. Z celkem 19 vydaných stanovisek bylo stanovisko s výhradami vydáno k desíti OP²⁸. Důvodem pro vydání stanovisek s výhradami bylo v pěti případech²⁹ překročení hranice celkové chybovosti stanovené ve výši 2 % a v ostatních případech potřeba některých zlepšení řídicích a kontrolních systémů. Auditní orgán kvantifikoval odhadovaný finanční dopad spojený se zmíněnými výhradami na cca 33,5 mil. €.

Za oblast SZP vypracovává stanovisko (prohlášení o věrohodnosti), zda nastavený systém poskytuje přiměřené ujištění o legalitě a správnosti transakcí, akreditovaná platební agentura, kterou je v ČR SZIF. Prohlášení zasílané Komisi je doplněno o stanovisko certifikačního orgánu, jehož úlohu plní společnost BDO CA, s.r.o. Stanovisko vydané za rok 2010 neobsahuje žádné výhrady k fungování nastavených řídicích a kontrolních systémů. Z výroční zprávy DG Agri³⁰ vyplynulo, že předložené stanovisko bylo Komisí přijato. ČR není ve zprávě nikde zmiňována.

A.1.4 Výroční zpráva Evropského účetního dvora za rozpočtový rok 2010

EÚD jako orgán externího auditu příjmů a výdajů souhrnného rozpočtu EU vydal výroční zprávu o plnění rozpočtu za rozpočtový rok 2010³¹. Výroční zprávy EÚD, tj. zpráva o plnění rozpočtu, zpráva o evropských rozvojových fondech a zvláštní zprávy EÚD, jsou východiskem pro udílení absolutoria. Evropský parlament udělením absolutoria hodnotí, zda Komise náležitě splnila své povinnosti při plnění rozpočtu.

Úvodní a stěžejní částí výroční zprávy je prohlášení EÚD o věrohodnosti (prohlášení DAS), které zahrnuje výrok o spolehlivosti roční účetní závěrky EU skládající se z konsolidovaných finančních výkazů a z konsolidovaných zpráv o plnění rozpočtu a dále výroky k legalitě a správnosti operací, na nichž se tato účetní závěrka zakládá. EÚD se domnívá, že roční účetní závěrka EU ve všech významných ohledech věrně zobrazuje finanční situaci EU k 31. prosinci 2010 a výsledky jejích činností a peněžní toky za daný rok jsou v souladu s ustanoveními finančního nařízení a s účetními pravidly přijatými Komisí. Ve vztahu ke spolehlivosti účetní závěrky upozornil EÚD na změnu postupu Komise při účtování o platbách předběžného financování, které zatím nebyly využity na poskytnutí půjček či záruky příjemcům nebo na kapitálové investice konečných příjemců. Komise v důsledku této změny musela provést přepočty údajů roční účetní závěrky EU za rok 2009.

K legalitě a správnosti operací, na nichž se zakládá účetní závěrka za rozpočtový rok 2010, vydal EÚD ve vztahu k příjmům a závazkům výroky, v nichž konstatoval, že příjmy i závazky byly ve všech významných ohledech legální a správné. Naproti tomu k legalitě a správnosti plateb vydal EÚD stejně jako v předchozím roce záporný výrok, neboť se domnívá, že platby, na nichž se zakládá účetní závěrka za rozpočtový rok 2010, jsou ve významném rozsahu zatíženy chybami. Současně dospěl k závěru, že z hlediska zajišťování legality a správnosti plateb byly systémy dohledu a kontroly částečně účelné a nejpravděpodobnější míra chyb³² činí 3,7 %. Na tomto celkovém hodnocení se podílí zejména platby v rámci skupiny politik „*soudržnost, doprava a energetika*“ s nejpravděpodobnější mírou chyb 7,7 % a skupina politik „*zemědělství a přírodní zdroje*“ s nejpravděpodobnější mírou chyb 2,3 %. Skupiny politik „*vnější pomoc, rozvoj a rozšíření*“ a „*výzkum a jiné vnitřní politiky*“ jako celek nebyly ve významné míře zatíženy chybami, zatímco průběžné a konečné platby ve významné míře chybami zatíženy byly.

Shrnutí výsledků celkového posouzení systémů dohledu a kontroly za jednotlivé oblasti rozpočtu uvádí následující tabulka.

28 OP Doprava, Integrovaný OP, OP Životní prostředí, OP Podnikání a inovace, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, OP Praha – Konkurenceschopnost, ROP Severozápad, ROP Jihozápad, ROP Severovýchod, OP Přeshraniční spolupráce.

29 OP Doprava, Integrovaný OP, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, ROP Severovýchod a OP Přeshraniční spolupráce.

30 Annual Activity Report 2010. Directorate General for Agriculture and Rural Development 2011.

31 Výroční zpráva EÚD za rozpočtový rok 2010. Evropský účetní dvůr, 10. listopadu 2011.

32 Nejpravděpodobnější míra chyb je vážený průměr procentuálně vyjádřených měr chyb zjištěných ve vzorku. EÚD se domnívá (s 95% jistotou), že míra chyb v souboru se pohybuje mezi dolní a horní hranicí povolené (akceptovatelné) míry chyb.

Tabulka č. 1 – Shrnutí zjištění týkajících se správnosti operací za rok 2010

Skupina politik	Platby (mil. €)	Nejpravděpodobnější míra chyb (%)	Posouzení systémů dohledu a kontroly
Zemědělství a přírodní zdroje	55 990	2,3	Částečně účelné
Soudržnost, energetika a doprava	37 556	7,7	Částečně účelné
Vnější pomoc, rozvoj a rozšíření	6 543	1,7	Částečně účelné
Výzkum a jiné vnitřní politiky	8 953	1,4	Částečně účelné
Správní a jiné výdaje	9 264	0,4	Účelné
Kontrolované výdaje celkem	118 306	3,7	Částečně účelné
Příjmy	127 795	0	Účelné

Zdroj: výroční zpráva EÚD o plnění rozpočtu za rozpočtový rok 2010, vybrané údaje byly převzaty z tabulky 1.2.

Z meziročního porovnání výsledků auditů provedených EÚD je patrné, že se zvýšil odhad nejpravděpodobnější míry chyb u plateb ve skupině politik „*soudržnost, energetika a doprava*“ (oproti odhadu z roku 2009). Odhad nejpravděpodobnější míry chyb provedený u ostatních skupin politik zůstal na relativně stabilní úrovni. Souhrnně EÚD odhadoval, že nejpravděpodobnější míra chyb se u plateb celkem zvýšila v roce 2010 oproti roku 2009 z 3,3 % na 3,7 %. Porovnání s hodnotami zjištěnými v letech 2006–2008 přesto dle názoru Komise vyznělo relativně příznivě.

Ve skupině politik „*zemědělství a přírodní zdroje*“ byly celkové uhrazené výdaje vyčísleny v částce 57 215 mil. €, z toho průběžné/konečné platby dosáhly částky 55 990 mil. €. Na základě výsledků testování 238 plateb byly zjištěny chyby u 37 % operací. Systémy dohledu a kontroly jsou hodnoceny jako částečně účelné s výjimkou přímých plateb, na které se vztahoval integrovaný administrativní a kontrolní systém (IACS) a které nebyly ve významném rozsahu zatíženy chybami.

Ve skupině politik „*soudržnost, energetika a doprava*“ dosáhly celkové platby za rok 2010 výše 40 963 mil. €, z toho průběžné/konečné platby činily 37 556 mil. €. Na základě výsledků testování 243 plateb u 229 projektů byly zjištěny chyby u 49 % operací. Systémy dohledu a kontroly vyhodnotil EÚD jako částečně účelné.

A.1.5 Aktuální vývoj v oblasti ochrany finančních zájmů EU

V souladu s čl. 325 SFEU členské státy koordinují svou činnost zaměřenou na ochranu finančních zájmů EU proti podvodům a za tím účelem organizují společně s Komisí úzkou a pravidelnou spolupráci. Komise v součinnosti s členskými státy předkládá Radě a Evropskému parlamentu každoročně výroční zprávu o opatřeních k ochraně finančních zájmů EU a boji proti podvodům. Úkolem výroční zprávy je posoudit, do jaké míry jsou peněžní prostředky EU ohroženy nesrovnalostmi, resp. podvody, a to jak na straně výdajů, tak i příjmů rozpočtu.

Členské státy mají povinnost oznamovat podezření na podvod, případně jiné nesrovnalosti, které mají nepříznivý dopad na finanční zájmy EU. Komisi tak musí být oznámeny všechny nesrovnalosti přesahující částku 10 000 € ze zdrojů EU. V oblasti příjmů rozpočtu se z hlediska výskytu nesrovnalostí jedná především o tradiční vlastní zdroje (cla, dávky uvalené v rámci společné zemědělské politiky na zemědělské produkty dovážené ze třetích zemí a dávky z cukru a isoglukózy) a v oblasti výdajů se jedná zejména o SZP a o politiku soudržnosti.

Pro oznamování nesrovnalostí byly zavedeny dva elektronické systémy. Prvním je databáze OWNRES, která se vztahuje na rozpočtové příjmy z tradičních vlastních zdrojů, a druhým je systém pro řešení nesrovnalostí (IMS), který se zabývá výdajovou stranou rozpočtu v případech sdíleného řízení zajišťovaného Komisí a členskými státy.

Dle výroční zprávy Komise za rok 2010³³ bylo nahlášeno celkem 15 076 nesrovnalostí. Konkrétní počty a souhrnné částky nahlášených nesrovnalostí v jednotlivých výdajových oblastech i v oblasti příjmů jsou patrné z následující tabulky:

Tabulka č. 2 – Počet a částky oznámených nesrovnalostí v rámci EU za rok 2010 (v mil. €)

Oblast výdajů	Počet	Celkový odhadovaný finanční dopad (podíl z prostředků)	Podezření na podvod (podíl z prostředků)	Částky získané zpět
Zemědělství	1 825	131	69	175
		(cca 0,23 %)	(cca 0,12 %)	
Politika soudržnosti	7 062	1 550	364	611
		(cca 3,15 %)	(cca 0,74 %)	
Předvstupní fondy	424	83	41	14
		(cca 5,26 %)	(cca 2,6 %)	
Přímé výdaje	1 021	43	4	25
		(cca 0,27 %)	(cca 0,02 %)	
Výdaje celkem	10 332	1 807	478	825
		(cca 1,27 %)	(cca 0,34 %)	
Celkové příjmy (tradiční vlastní zdroje)	4 744	393	139	180
		(cca 1,88 %)	(cca 0,67 %)	

Zdroj: zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě: *Ochrana finančních zájmů Evropské unie – Boj proti podvodu – Výroční zpráva za rok 2010*, KOM(2011) 595 ze dne 29. září 2011.

Z meziročního srovnání vyplývá, že v oblasti příjmů je celkový počet nahlášených nesrovnalostí a podezření na podvod nižší, avšak úhrnná částka vzrostla. Přitom podíl případů kvalifikovaných členskými státy jako podezření na podvod zůstal stabilní.

V oblasti výdajů na společnou zemědělskou politiku se ve srovnání s rokem 2009 počet oznámených případů nesrovnalostí i podezření na podvod zvýšil stejně jako jejich finanční objem. Oblast výdajů na politiku soudržnosti představovala v roce 2010 dominantní podíl z počtu oznámených nesrovnalostí i podezření na podvod a ještě výraznější podíl představovaly oznámené částky. Ve srovnání s rokem 2009 vzrostl počet oznámených nesrovnalostí o cca 50 % a obdobný trend byl zaznamenán i v oznámených částkách. Tato skutečnost je odůvodněna především zlepšením oznamování prostřednictvím systému IMS.

Podle údajů publikovaných Komisí ve statistickém vyhodnocení nesrovnalostí³⁴ za rok 2010 oznámila ČR celkem 323 nesrovnalostí v úhrnné částce 348 770 002 €. Z toho v oblasti tradičních vlastních příjmů se jednalo o 72 případů nesrovnalostí v celkové částce 9 538 150 €, v oblasti zemědělství bylo oznámeno 38 případů nesrovnalostí v celkové částce 1 177 815 € a v oblasti politiky soudržnosti celkem 213 případů v celkové výši 338 054 037 €. V souvislosti se zpětným získáváním neoprávněně vyplacených částek v rámci politiky soudržnosti patřila ČR mezi členské státy, které byly vyzvány, aby zvýšily v této oblasti své úsilí.

V rámci boje proti podvodům přijala Komise v roce 2011 řadu opatření. Předložila například novelu nařízení (ES) č. 1073/1999, o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF), a to se záměrem reformovat tento úřad. Komise rovněž přijala víceletou strategii boje proti podvodům³⁵, která se zaměřuje především na předcházení podvodům a jejich odhalování. Mezi další iniciativy patří v souladu se *Stockholmským programem* Rady vytvoření nového mechanismu³⁶, který ve formě zprávy EU bude sledovat úsilí členských států

³³ Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě: *Ochrana finančních zájmů Evropské unie – Boj proti podvodu – Výroční zpráva za rok 2010*, KOM(2011) 595 ze dne 29. září 2011.

³⁴ Příloha zprávy Komise Evropskému parlamentu a Radě: *Ochrana finančních zájmů Evropské unie – Boj proti podvodu – Výroční zpráva za rok 2010*, SEC(2011) 1108 ze dne 29. září 2011.

³⁵ Sdělení Komise o strategii Komise proti podvodům, KOM(2011) 376 ze dne 24. června 2011.

³⁶ Sdělení Komise o boji proti korupci v EU, KOM(2011) 308 ze dne 6. června 2011.

při potírání korupce. Dále došlo k přijetí integrované ochrany peněz daňových poplatníků³⁷ a k zahájení veřejné diskuze (zelená kniha)³⁸ s cílem modernizovat a zlepšit právní předpisy pro veřejné zakázky. K této iniciativě byla vypracována i hodnotící zpráva³⁹.

ČR dosud nepřistoupila k *Úmluvě o ochraně finančních zájmů ES*, ačkoliv k tomu byla opakovaně vyzývána Komisí.⁴⁰

37 Sdělení Komise o ochraně finančních zájmů Evropské unie trestním právem a správním vyšetřováním – *Integrovaná politika ochrany peněz daňových poplatníků*, KOM(2011) 293 ze dne 26. května 2011.

38 *Zelená kniha o modernizaci politiky EU v oblasti zadávání veřejných zakázek – Směrem k efektivnějšímu evropskému trhu veřejných zakázek*, KOM(2011) 15 ze dne 27. ledna 2011.

39 *Commission Staff Working Paper: Evaluation Report – Impact and Effectiveness of EU Public Procurement Legislation*, SEC(2011) 853 ze dne 27. června 2011.

40 Bod 4.1.3. zprávy Komise Evropskému parlamentu a Radě: *Ochrana finančních zájmů Evropské unie – Boj proti podvodu – Výroční zpráva za rok 2010*, KOM(2011) 595 ze dne 29. září 2011.

A.2 Struktura rozpočtu EU a jeho vztah k ČR

A.2.1 Příjmy rozpočtu EU

Příjmová strana rozpočtu je tvořena především tzv. vlastními zdroji. Tyto zdroje vybírají samy členské státy a následně je převádějí do rozpočtu EU. Další zdroje rozpočtu představují ostatní příjmy.

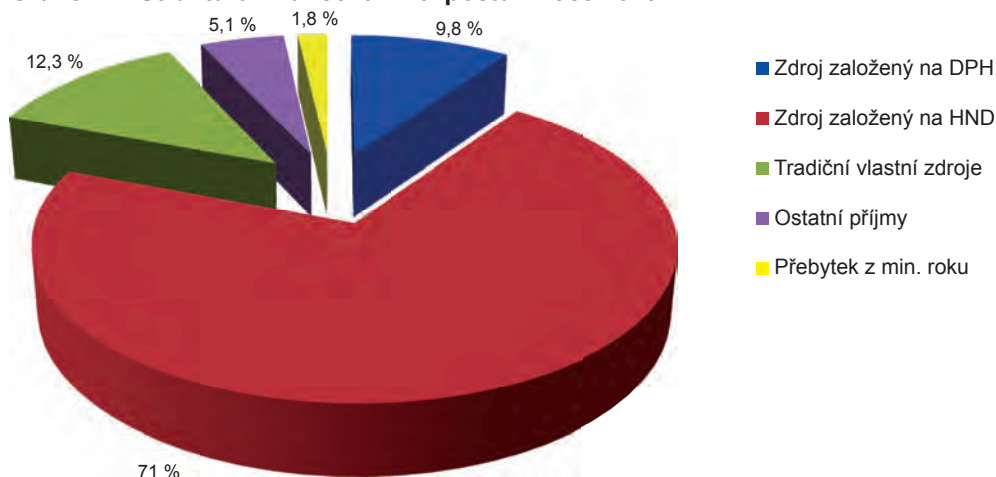
Příjmy rozpočtu EU zahrnují:

- **Tradiční vlastní zdroje** – cla vybraná za dovoz produktů pocházejících z nečlenských států EU, zemědělské a cukerné dávky. Členské státy odvádějí do rozpočtu EU pouze 75 % finančních prostředků získaných z uvedených zdrojů, zbytek si ponechávají jako náhradu za náklady spojené s jejich výběrem.
- **Zdroj založený na DPH** – jednotná procentní sazba pro všechny členské státy uplatňovaná na harmonizovaný vyměřovací základ daně z přidané hodnoty. Celkový objem harmonizovaného základu je omezen úrovní 50 % HND členského státu.
- **Zdroj založený na HND** – variabilní zdroj, který slouží k dorovnávání rozdílu mezi příjmy a výdaji rozpočtu. Jednotná procentní sazba se aplikuje na všechny členské státy.
- **Ostatní příjmy** – např. přebytky rozpočtu z minulých let, pokuty uložené za porušení pravidel hospodářské soutěže či jiných předpisů, daně z příjmů zaměstnanců EU nebo příspěvky nečlenských států do programů EU.

Na konečnou výši odvodů mají vliv i **korekční mechanismy**, na jejichž základě se část příspěvků některým členským státům vrací. Nejvýznamnější je korekční mechanismus Velké Británie, který slouží ke snížení rozpočtové nevyváženosti mezi odvody a čerpáním Velké Británie. Náklady na toto opatření nesou ostatní členské státy.⁴¹ Pro Nizozemsko a Švédsko bylo dále přijato hrubé snížení ročních příspěvků založených na HND – vzniklý výpadek v příjmech je financován všemi členskými státy podle jejich podílu na HND Společenství.⁴² Rovněž byla přijata redukce plateb pro Dánsko, Irsko a Velkou Británii v souvislosti s odmítnutím účasti v některých oblastech právní a policejní spolupráce.

Podíl jednotlivých zdrojů na celkových příjmech rozpočtu EU, které v roce 2010 činily 127,8 mld. €, ukazuje graf č. 1:

Graf č. 1 – Struktura financování rozpočtu v roce 2010

Zdroj: Evropská komise – *EU budget 2010 – Financial Report*.

41 Přitom Rakousko, Německo, Nizozemsko a Švédsko se na financování svého podílu nákladů účastní jen jednou čtvrtinou, zbývající tři čtvrtiny jsou financovány ostatními členskými státy.

42 Rozhodnutí Rady č. 2007/436/ES, Euratom, o systému vlastních zdrojů Evropských společenství.

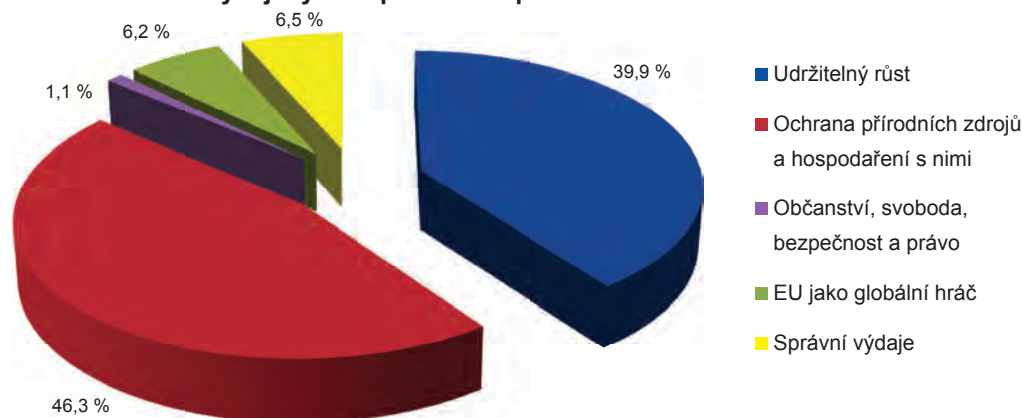
A.2.2 Výdaje rozpočtu EU

Rozpočet roku 2010 byl sestaven na základě finanční perspektivy na roky 2007–2013. Výdajová strana rozpočtu se skládá z následujících šesti kapitol:

- **Trvale udržitelný růst** – obsahuje dvě podkapitoly. První podkapitola *Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost* zahrnuje aktivity jako např. vzdělávání, vědu a výzkum nebo rozvoj transevropských sítí. Druhá podkapitola *Soudržnost pro růst a zaměstnanost* obsahuje prostředky určené k posilování ekonomické, sociální a územní soudržnosti.
- **Ochrana přírodních zdrojů a hospodaření s nimi** – obsahuje prostředky určené na zemědělství, rozvoj venkova, rybářství a ochranu životního prostředí.
- **Občanství, svoboda, bezpečnost a právo** – je opět členěna do dvou podkapitol: 1) *Svoboda, bezpečnost a právo*, 2) *Občanství*. První podkapitola zahrnuje výdaje např. na řízení migrace, boj proti terorismu, ochranu základních lidských práv či na soudní spolupráci. Druhá podkapitola pokrývá výdaje na podporu evropské kultury, ochranu spotřebitele a ochranu zdraví obyvatel.
- **EU jako globální hráč** – kapitola financuje výdaje určené na přeshraniční aktivity EU, na rozšíření, bilaterální vztahy, humanitární pomoc či rozvojovou pomoc.
- Zbývající dvě kapitoly zahrnují správní výdaje a výdaje na kompenzace (v roce 2010 však byly kompenzace nulové).

Následující graf (č. 2) ukazuje strukturu výdajů rozpočtu EU v rozpočtovém roce 2010 dle jednotlivých kapitol. Výdaje v roce 2010 činily celkem 122,2 mld. €, přičemž první dvě výše uvedené kapitoly tvoří více než 85 % všech výdajů rozpočtu.

Graf č. 2 – Podíl výdajových kapitol na rozpočtu EU v roce 2010

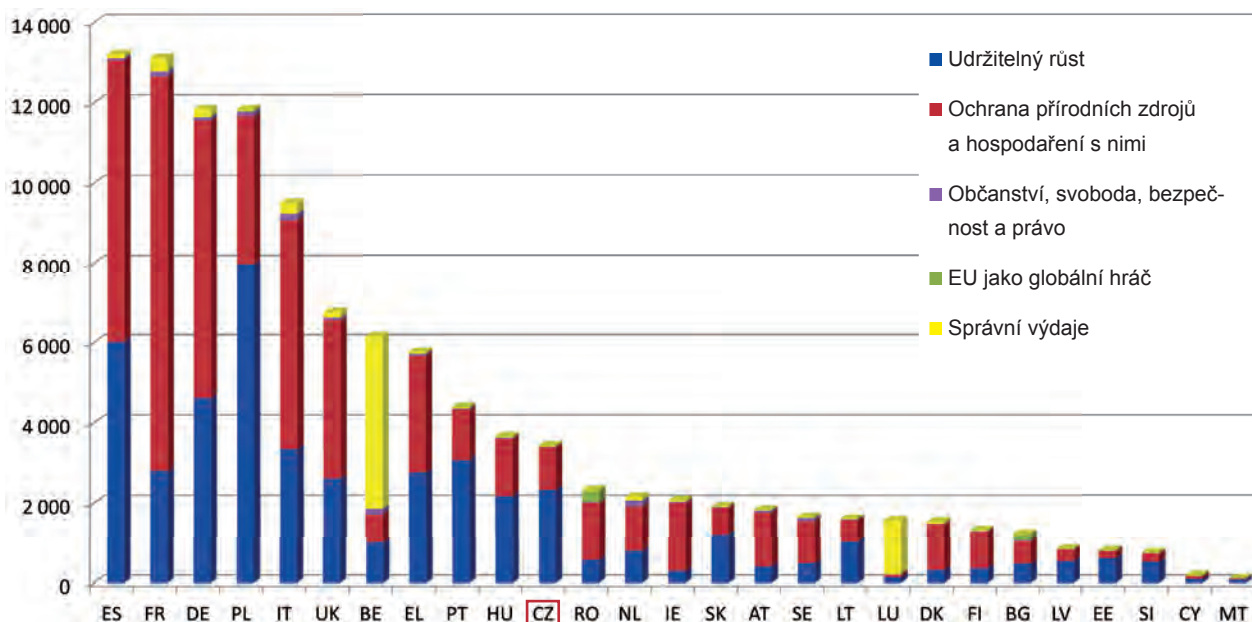

Zdroj: Evropská komise – *EU budget 2010 – Financial Report*.

Úroveň a strukturu čerpání rozpočtu EU v jednotlivých členských zemích ilustruje následující graf (č. 3). Z něj je patrné, že u zemí přistoupivších v roce 2004 (a později) převažují výdaje do politiky soudržnosti, zatímco v původních státech EU-15 byly výdaje čerpány především v rámci zemědělské politiky.

Graf č. 3 – Čerpání jednotlivých členských zemí z rozpočtu EU v roce 2010

(v mil. €)

Zdroj: Evropská komise – EU budget 2010 – Financial Report.

Použité zkratky: AT – Rakousko, BE – Belgie, BG – Bulharsko, CZ – Česká republika, CY – Kypr, DE – Německo, DK – Dánsko, EE – Estonsko, EL – Řecko, ES – Španělsko, FI – Finsko, FR – Francie, HU – Maďarsko, IE – Irsko, IT – Itálie, LV – Litva, LT – Lotyšsko, LU – Lucembursko, MT – Malta, NL – Nizozemsko, PL – Polsko, PT – Portugalsko, RO – Rumunsko, SE – Švédsko, SL – Slovinsko, SK – Slovensko, UK – Velká Británie.

A.2.3 Rozpočet EU ve vztahu k ČR

Členství v EU přináší ČR možnost čerpat finanční prostředky z evropských fondů, např. v rámci politiky soudržnosti či společné zemědělské politiky, ale vznikla také povinnost přispívat do společného rozpočtu EU.

A.2.3.1 Příjmy rozpočtu EU z ČR

V následující tabulce jsou uvedeny příspěvky, které ČR poskytla do rozpočtu EU v letech 2004 až 2010. Celkově již ČR přispěla do rozpočtu EU více než osmi mld. €.

Tabulka č. 3 – Přehled příjmů rozpočtu EU pocházejících z ČR v letech 2004–2010

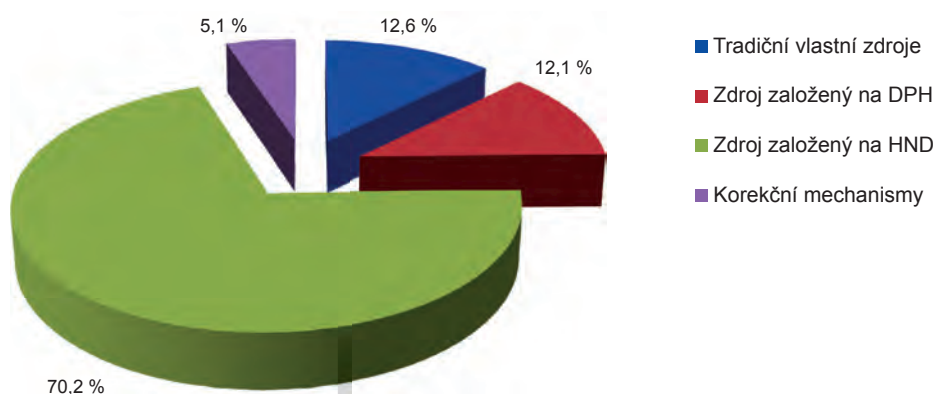
(v mil. €)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Tradiční vlastní zdroje	60,4	146,1	149,0	178,8	206,9	166,8	189,4
Zdroj založený na DPH	80,1	150,6	173,7	199,9	221,4	170,0	180,9
Zdroj založený na HND	373,0	614,6	632,5	703,8	843,8	860,3	1 050,9
Korekční mechanismy	51,7	78,9	80,1	84,5	123,9	177,0	76,5
Celkem	565,2	990,2	1 035,3	1 167,0	1 396,0	1 374,1	1 497,7
Meziroční nárůst/pokles (v %)	x	+75,2	+4,6	+12,7	+19,6	-1,6	+9,0

Zdroj: Evropská komise – EU budget 2010 – Financial Report.

Příspěvek ČR do rozpočtu EU se každoročně zvyšuje, poklesl pouze v roce 2009, kdy se projevil vliv finanční a ekonomické krize. V roce 2010 tento příspěvek opět vzrostl a činil více než 1 497 mil. €, což je o téměř 9 % více než v roce 2009. Strukturu příspěvku ČR v roce 2010 vyjadřuje detailně graf č. 4.

Graf č. 4 – Struktura příspěvku ČR do rozpočtu EU v roce 2010

Zdroj: Evropská komise – *EU budget 2010 – Financial Report*.

A.2.3.2 Výdaje rozpočtu EU směřující do ČR

V roce 2010 se v oblasti čerpání finančních prostředků z rozpočtu EU znovu projevilo snižování dynamiky růstu, ale růst i přesto pokračoval. ČR v roce 2010 získala z rozpočtu EU dosud nejvyšší částku, a to konkrétně 3 415,6 mil. €. Za období let 2004–2010 obdržela ČR z rozpočtu EU celkem 13,7 mld. €. Výši čerpání v jednotlivých letech znázorňuje následující tabulka (č. 4).

Tabulka č. 4 – Výdaje rozpočtu EU do ČR v letech 2004–2010

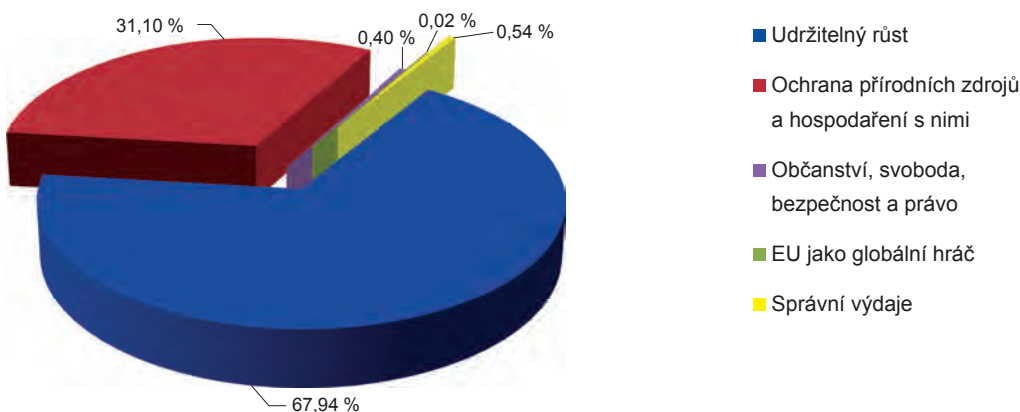
(v mil. €)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Celkem (v mil. €)	815,7	1 074,9	1 330,0	1 721,0	2 441,1	2 948,6	3 415,6
Meziroční nárůst (v %)	x	31,8	23,7	29,4	41,8	20,8	15,8

Zdroj: Evropská komise – *EU budget 2010 – Financial Report*.

Z následujícího grafu vyplývá, že největší objem finančních prostředků tvoří kapitola *Udržitelný růst*, v jejímž rámci se uskutečňuje politika soudržnosti, která představuje téměř 68 % všech výdajů. Na druhém místě je pak SZP, na kterou připadá více než 31 % všech výdajů plynoucích do ČR. Platby uskutečněné v rámci těchto politik představují více než 99 % čerpání ČR ze zdrojů EU.

Graf č. 5 – Struktura čerpání ČR z rozpočtu EU v roce 2010

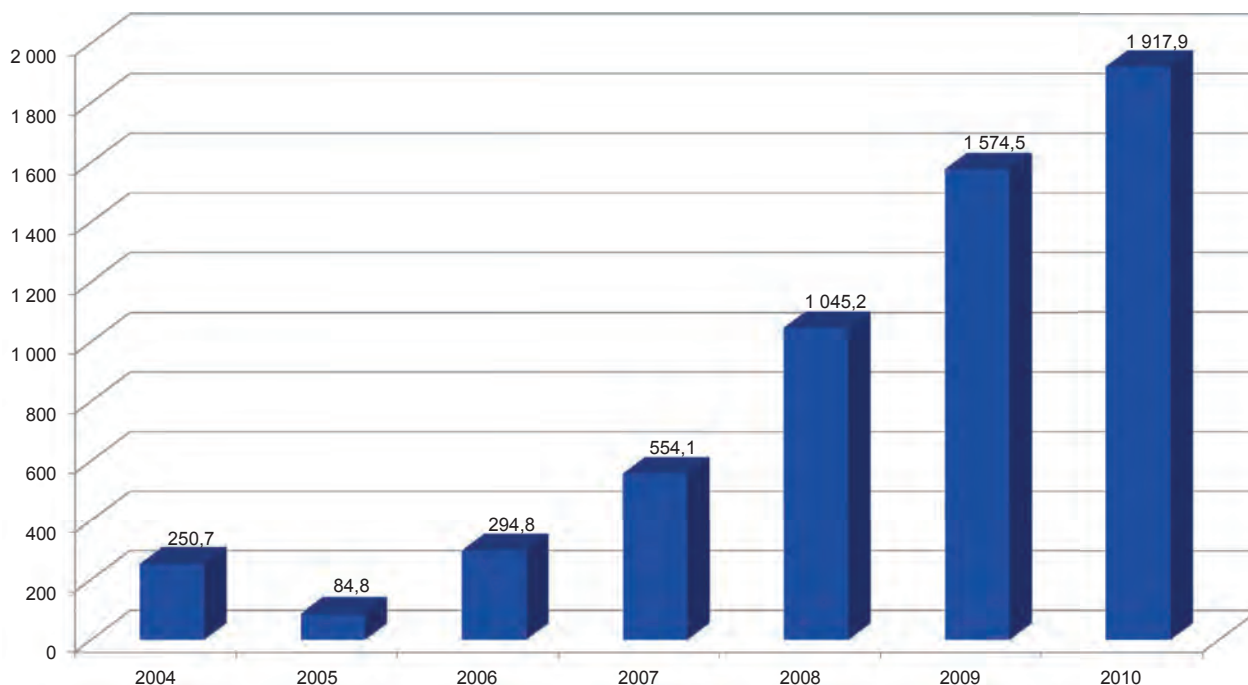
Zdroj: Evropská komise – *EU budget 2010 – Financial Report*.

A.2.3.3 Čistá pozice České republiky v rámci EU

ČR se řadí k členským státům, jejichž příjmy z rozpočtu EU převyšují jejich odvody, je tedy tzv. čistým příjemcem. Následující graf (č. 6) vychází z oficiálních zdrojů EU a zobrazuje vývoj čisté pozice ČR v letech 2004–2010. I přes dopady finanční a hospodářské krize čistá pozice ČR v roce 2010 nadále rostla.

Graf č. 6 – Čistá pozice ČR v letech 2004–2010

(v mil. €)

Zdroj: Evropská komise – *EU budget 2010 – Financial Report*.

Celkově čistá pozice ČR souhrnně za roky 2004–2010 dosáhla 5 722 mil. €, což v přepočtu činí 144 703,7 mil. Kč⁴³. Dle údajů MF zveřejněných v lednu 2012 dosáhla čistá pozice za rok 2011 výše 1 250 mil. €, čímž došlo k výraznému poklesu oproti roku 2010. Tento vývoj způsobily především následující skutečnosti:

- revize národních účtů provedená ze strany Českého statistického úřadu, na jejímž základě musela ČR dodatečně odvést do rozpočtu EU téměř 5 mld. Kč,
- pozastavení certifikací v důsledku výskytu problémů u vybraných operačních programů⁴⁴.

Podrobnosti o problematice pozastavení certifikace jsou uvedeny v části B.3.1.2.

⁴³ Pro přepočet byl použit průměrný kurz za rok 2010 dle České národní banky: 25,289 Kč/€.

⁴⁴ OP Doprava, OP Životní prostředí, ROP Severozápad.

B. Sektorové záležitosti

B.1 Příjmy EU

B.1.1 Aktuální vývoj systému vlastních zdrojů EU

Komise v červnu 2011 vypracovala návrh rozhodnutí Rady o systému vlastních zdrojů Evropské unie⁴⁵. Systém financování EU navrhla upravit v návaznosti na ekonomický vývoj a obtíže, kterým čelí členské státy EU v souvislosti s globální hospodářskou a finanční krizí. V návaznosti na změny obsažené v SFEU ohledně způsobu financování rozpočtu EU doporučuje Komise zrušit vlastní zdroj z DPH a vytvořit nové vlastní zdroje. Zároveň navrhuje novou organizaci prováděcích opatření pro systém vlastních zdrojů.

Na základě ukončení užívání vlastního zdroje z DPH bude nutné provést řadu opatření (např. opravy a sladění účtů apod.), přičemž definitivní ukončení bude trvat několik let.

Komise na základě provedené analýzy navrhuje zavést dva nové vlastní zdroje:

- vlastní zdroj z daně z finančních transakcí nejpozději od 1. ledna 2018 a
- nový zdroj z DPH nejpozději od 1. ledna 2018.

Zdanění finančních transakcí by mělo představovat nový zdroj příjmů, který by mohl snížit stávající příspěvky členských států a přispět k úsilí o rozpočtovou konsolidaci. Komise na podzim roku 2011 předložila návrh na zavedení daně EU z finančních transakcí, což by měl být první krok k uplatnění zdanění finančních transakcí na globální úrovni.

Nově koncipovaný zdroj z DPH by měl dát nový podnět rozvoji vnitřního trhu díky posílení harmonizace vnitrostátních systémů DPH. Nový zdroj z DPH by byl důležitou součástí výrazně revidovaného systému DPH v EU v návaznosti na *Zelenou knihu o budoucnosti DPH*⁴⁶.

Následující tabulka (č. 5) shrnuje předpokládaný dopad navržených změn na strukturu rozpočtu EU. Nové vlastní zdroje by financovaly přibližně 40 % rozpočtu, tradiční vlastní zdroje by tvořily přibližně 20 % a vlastní zdroj z HND zbývajících 40 %.

Tabulka č. 5 – Odhadovaný vývoj struktury financování EU (2012 a 2020)

	Návrh rozpočtu 2012		2020	
	mld. EUR	% vlastních zdrojů	mld. EUR	% vlastních zdrojů
Tradiční vlastní zdroje	19,3	14,7	30,7	18,9
Příspěvky států	111,8	85,3	65,6	40,3
z toho: - vlastní zdroj z DPH	14,5	11,1	0	0
- vlastní zdroj z HND	97,3	74,2	65,6	40,3
Nové vlastní zdroje	0	0	66,3	40,8
z toho: - nový zdroj z DPH	0	0	29,4	18,1
- daň z finančních transakcí	0	0	37	22,7
Vlastní zdroje celkem	131,1	100	162,7	100

Zdroj: návrh rozhodnutí Rady o systému vlastních zdrojů Evropské unie, KOM(2011) 510 ze dne 29. června 2011.

Komise dále navrhuje nový systém jednorázových snížení, jenž by k 1. lednu 2014 nahradil všechny dřívější opravné mechanismy. Došlo by například ke zrušení skrytých oprav ve výši 25 % z částek vybraných členskými státy na tradiční vlastní zdroje, tyto opravy představují refundaci nákladů spojených s vlastním výběrem. S ohledem na návrh začlenit opravy do jednorázových snížení plateb by si členské státy měly takto ponechat maximálně 10 % v souladu se systémem platným do roku 2000.

⁴⁵ Návrh rozhodnutí Rady o systému vlastních zdrojů Evropské unie, KOM(2011) 510 ze dne 29. června 2011.

⁴⁶ *Zelená kniha o budoucnosti DPH: Pro jednodušší, stabilnější a účinnější systém DPH*, KOM(2010) 695 ze dne 1. prosince 2010.

B.1.2 Opatření ke zlepšení boje proti podvodům s DPH v EU – aktuální vývoj

Daňové podvody představují významnou překážku efektivního fungování vnitřního trhu a negativně ovlivňují také vlastní zdroje EU. V daňové oblasti podvody zvýhodňují podnikatele, kteří se podílejí na systému tzv. chybějícího obchodníka v řetězci⁴⁷. Tradičně tento druh podvodu spočívá v tom, že plátce pořídí zboží z jiného členského státu a prodá ho v tuzemsku. Od zákazníka přitom vybere částku DPH, kterou však již neodvede do státního rozpočtu, a stane se nekontaktní.

V období do roku 2011 se v oblasti boje proti podvodům na DPH podařilo zrealizovat řadu opatření, např. byly zavedeny měsíční lhůty pro podávání souhrnných hlášení plátců dodávajícími zboží v rámci EU, byla stanovena pravidla pro zasílání elektronických faktur nebo vytvořen právní základ pro zřízení elektronické sítě EUROFISC – společné operační struktury umožňující členským státům rychle přijímat opatření v boji proti přeshraničním podvodům s DPH.

Boj proti podvodům patří stále mezi základní priority EU. V roce 2011 bylo přijato nařízení Rady (EU) č. 282/2011, kterým se stanoví prováděcí opatření ke směrnici 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty. Cílem tohoto nařízení je zajistit jednotné používání stávajícího systému DPH stanovením prováděcích pravidel, pokud jde o osoby povinné k dani, dodávání zboží a poskytování služeb a místo zdanitelného plnění.

V dubnu 2011 předložila Komise sdělení⁴⁸, v němž konstatovala, že předpisy EU v daňové oblasti již neodpovídají skutečným jednotnému trhu 21. století, protože neumožňují zajistit rovné zacházení s konečnými spotřebiteli na vnitřním trhu a nepodporují dostatečně postupy, které jsou nejehospodárnější z hlediska spotřeby energie nebo nejšetrnější k životnímu prostředí. V souvislosti s tím byl vysloven požadavek na úpravy systému DPH, účelem je stanovit definitivní režim platný zejména pro přeshraniční transakce a určit způsoby jejich zdanění, cílem je snížit zvláštní administrativní zatížení a zabezpečit celý řetězec obchodování, a to zejména pro malé a střední podniky. Komise se zavázala, že do konce roku 2011 navrhne prvky strategie v oblasti DPH, které vyústí do legislativních iniciativ.

V prosinci 2011 bylo publikováno další sdělení Komise⁴⁹, v němž se uvádí, že je třeba věnovat větší pozornost struktuře daňových systémů tak, aby byly efektivnější, účinnější a spravedlivější – zejména se to týká systému DPH.

Účelem sdělení je stanovit základní prvky budoucího systému DPH v EU a určit prioritní oblasti pro další činnost v následujícím období s ohledem na naplnění těchto cílů.

Nový systém DPH by měl mít tyto vlastnosti:

- jednoduchost – osoba povinná k dani v celé EU by se měla řídit společnými pravidly pro DPH – kodexem EU pro DPH;
- účinnost a neutrálnost – zavedení širšího daňového základu a stejných pravidel pro možnost odpočtu DPH v rámci EU;
- stabilita a odolnost vůči podvodům – optimalizovat metody výběru DPH tak, aby byla vybírána v maximální výši a aby bylo v nejvyšší možné míře zamezeno daňovým podvodům. Správci daně by měli vystupovat v konečném důsledku společně jako evropský správce DPH. Na splnění tohoto cíle bude mít rozhodující vliv účinná výměna informací mezi daňovými správami členských států.

47 Z anglického *missing trader*.

48 Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: *Akt o jednotném trhu – Dvanáct nástrojů k podpoře hospodářského růstu a posílení důvěry – „Společně pro nový růst“*, KOM(2011) 206 ze dne 13. dubna 2011.

49 Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru o budoucnosti DPH – *Pro jednodušší, stabilnější a účinnější systém DPH uzpůsobený jednotnému trhu*, KOM(2011) 851 ze dne 6. prosince 2011.

Pro splnění uvedených cílů bude Komise podporovat a realizovat mj. tyto nástroje:

- zavedení zjednodušeného systému jednoho správního místa v roce 2015,
- zřízení internetového portálu k problematice DPH,
- zveřejnění pokynů k právním předpisům EU schválených výborem pro DPH v roce 2012, zřízení tripartitního fóra EU pro DPH (tvořeného Komisí, členskými státy a zúčastněnými stranami),
- návrh standardizovaného přiznání k DPH pro celou EU, příp. návrhy další dokumentace, např. registrace,
- návrh jednoduššího rámce DPH pro osobní přepravu,
- omezené používání snížených sazeb DPH,
- posouzení možnosti vytvořit přeshraniční auditorický tým EU, který by zjednodušil a zkvalitnil mnohostranné kontroly,
- zahájení a usnadnění iniciativy pro větší spolupráci mezi správci daně a celními orgány,
- v roce 2014 předložení legislativního návrhu, kterým se stanoví konečný režim zdanění obchodu uvnitř EU.

B.1.3 Opatření ke zlepšení boje proti podvodům s DPH v ČR – aktuální vývoj

Směrnice Rady 2006/112/ES⁵⁰ (dále také „směrnice o DPH“) umožňuje členským státům zavedení určitých opatření v rámci boje proti daňovým únikům v oblasti DPH. Zavedení těchto opatření není pro členské státy povinné, a proto jsou tato opatření využívána v různě modifikovaných úpravách. ČR dosud zavedení těchto opatření nevyužívala, s výjimkou opatření o přenesení daňové povinnosti při dodání zlata. V roce 2011 však přistoupila k zavedení některých dalších legislativních opatření. Zákonem č. 47/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, byly s účinností od 1. 4. 2011 implementovány mj. dva účinné nástroje, a to:

- a) ručení za daň,
- b) režim přenesení daňové povinnosti na příjemce plnění u vybraných plnění.

První nástroj je implementací článku 205 směrnice o DPH – tento článek umožňuje členským státům stanovit, že za odvod daně ručí společně a nerozdílně rovněž jiná osoba než jen osoba povinná odvést daň. Jedná se o ručení odběratele za daň ze zdanitelného plnění uskutečněného v tuzemsku mezi dvěma plátcí, což v praxi znamená, že pokud dodavatel záměrně neodvede daň (DPH), musí ji zaplatit odběratel.

Článek 199 směrnice o DPH umožňuje členským státům stanovit, že u vyjmenovaných plnění je osobou povinnou přiznat a zaplatit daň osoba povinná k dani, pro niž je zdanitelné plnění uskutečněno – tedy odběratel. Využívání této možnosti bylo s účinností od 1. 4. 2011 rozšířeno na komodity obchodovatelné v rámci dodávání šrotu a odpadu, včetně jejich zpracování, na obchodování s povolenkami emisí skleníkových plynů a s účinností od 1. 1. 2012 na poskytování stavebních nebo montážních prací.

Cílem zavedení tohoto opatření byla především snaha zamezit situacím, kdy dodavatel neodvede DPH z uskutečněného zdanitelného plnění a odběratel si přitom nárokuje odpočet DPH v plné výši. U výše zmíněných komodit bylo přistoupeno k zavedení daného opatření nejen z důvodu již dříve existujících daňových podvodů, ale také proto, že ostatní členské státy již režim přenesení daňové povinnosti zavedly nebo se jej chystají zavést, a ČR by tedy hrozil extrémní příliv podvodů s těmito komoditami.

Uvedenou novelou bylo do zákona o DPH také doplněno oprávnění celních orgánů požadovat prokázání některých skutečností v celním řízení při uplatnění osvobození od daně z titulu dodání zboží do jiného členského státu EU.

⁵⁰ Směrnice Rady 2006/112/ES, o společném systému daně z přidané hodnoty.

B.1.4 Kontrolní činnost NKÚ v oblasti výběru a správy DPH

NKÚ vyhodnotil problematiku výběru a správy DPH jako jednu z nejrizikovějších oblastí v rámci rozpočtových příjmů. Proto se kontrola DPH stala jednou z priorit jeho plánů kontrolní činnosti a zároveň vhodným tématem pro společné audity uskutečněné ve spolupráci s nejvyššími kontrolními institucemi sousedních států. V souladu s těmito závěry provedly NKÚ a BRH v letech 2006–2010 dvě paralelní kontrolní akce zaměřené na kontrolu výběru a správy DPH.

Na základě nedostatků odhalených v rámci realizovaných kontrol byla odpovědným orgánům předložena doporučení, z nichž některá byla již zapracována do právní úpravy ČR i EU. Zjištění a doporučení z obou společných auditů NKÚ a BRH týkající se úrovně spolupráce odpovědných orgánů při výběru a správě DPH korespondovala s poznatky a názory Komise i EÚD.

Na základě výsledků prvního auditu bylo ve společné zprávě⁵¹ doporučeno zavést opatření, která by posílila účinnost boje proti podvodům na DPH. Ve společné zprávě⁵² z druhého auditu bylo vyhodnoceno plnění těchto doporučení. Do roku 2011 bylo realizováno měsíční podávání souhrnných hlášení a vytvoření společné sítě rizikových daňových subjektů. Úspěšná kritéria, složky a přístupy systémů rizik mohou být sdíleny na úrovni EU v rámci zavedeného systému EUROFISC.

V roce 2011 NKÚ provedl kontrolní akci⁵³ zaměřenou na správu DPH při dovozu zboží ze třetích zemí. NKÚ podrobil kontrole zejména předávání údajů mezi celními a finančními orgány, jejich správnost, rozsah využívání předaných údajů a využívání zákonných oprávnění při správě DPH. Dále bylo ověřováno, zda plátcí DPH přiznávali daň z dovozu zboží ve svých daňových přiznáních.

Za období 2008 až 2010 bylo kontrolou NKÚ zjištěno, že vykázaný základ daně v daňových přiznáních byl za celou ČR o cca 445 mld. Kč nižší než celková hodnota dovozu dle jednotných správních dokladů. Přitom hodnota dovozu zboží je významným indikátorem hodnoty navazujících zdanitelných plnění a očekávané daňové povinnosti.

NKÚ kvalifikovaně odhadl, že při

- propojení databází a při automatickém porovnávání daňových přiznání k DPH s centrálním registrem jednotných správních dokladů,
- zrušení čtvrtletního zdaňovacího období pro plátce daně uskutečňující dovoz a
- zajištění DPH při dovozu

lze dosáhnout zvýšení ročních příjmů státního rozpočtu ČR o více než 10 mld. Kč.

NKÚ ověřil, že mezi celními a finančními orgány byla zavedena výměna informací o dovozech zboží v tuzemsku, jež umožňovala identifikovat plátce nepřiznávající DPH v souvislosti s dovozem zboží. Tato výměna informací však měla jen omezený vliv na vlastní výběr DPH.

Dle názoru NKÚ by k zefektivnění činnosti finančních orgánů přispělo zavedení povinného podávání daňových přiznání plátcí DPH elektronickou cestou.

V případě plátců nepřiznávajících pořízení zboží, jemuž předcházelo propuštění zboží do celního režimu 42⁵⁴ v jiném členském státě, finanční orgány neznaly rozsah dovozu a aktivně ho ani nezjišťovaly. K účinnému dohledu nad přiznáváním DPH po dovozu zboží by přispělo zavedení společné evidence jednotných správních dokladů (obdobu centrálního registru) na úrovni EU, aby měl správce daně k příslušnému plátcí daně možnost on-line vyhledat rozsah jeho dovozů ve všech členských státech EU.

Systém správy DPH při dovozu zboží a následných zdanitelných plnění nebyl schopen předcházet nepřiznávání DPH, fakticky pouze ex post stíhal subjekty, které byly již dávno nekontaktní. Celý proces byl zdlouhavý a narážel na právní úpravu, která neumožňovala přijmout rychlá a účinná opatření k zamezení dovozu zboží podvodnými

51 Zpráva o výsledcích paralelní kontroly správy daně z přidané hodnoty provedené v České republice a Spolkové republice Německo, dostupná na www.nku.cz.

52 Zpráva o výsledcích následné kontroly – Správa daně z přidané hodnoty v ČR a SRN. Nejvyšší kontrolní úřad, únor 2011.

53 KA č. 11/07, částka 1/2012 Věstníku NKÚ.

54 Celní režim 42 je mechanismus používaný hospodářskými subjekty v EU pro účely osvobození od DPH při dovozu.

plátcí. Zboží bylo dovezeno na trh EU ze třetích zemí, aniž by z něj byla uhrazena DPH a daň z příjmu, což narušovalo hospodářskou soutěž a ve značném rozsahu krátilo příjmy státního rozpočtu.

Novelou zákona č. 235/2004 Sb.⁵⁵, účinnou od 1. ledna 2005, bylo odstraněno tzv. zálohování státu daní z přidané hodnoty, kterou plátcí hradili při dovozu zboží celními orgány a následně zúčtovali v rámci daňových priznání. Vznikl tak prostor pro daňové úniky vyplývající z umístění nezdaněného zboží na trh.

B.1.5 Auditní činnost EÚD v oblasti DPH

EÚD zveřejnil v prosinci 2011 zvláštní zprávu⁵⁶, jejímž cílem bylo zjistit, zda kontroly v rámci celního režimu 42 umožňují zabránit daňovým únikům. Celní režim 42 se uplatňuje v případech, kdy se zboží dovezené do některého členského státu EU následně přepravuje do jiného členského státu. DPH je v takovém případě splatná až v členském státě určení. Existuje však riziko, že dovezené zboží zůstane v členském státě dovozu, aniž bude uhrazena DPH. Rovněž může dojít k tomu, že DPH nebude odvedena ani v členském státě určení, v němž bylo zboží spotřebováno.

EÚD posuzoval, zda v souvislosti s celním režimem 42 existuje řádný regulační rámec pro boj proti daňovým únikům v oblasti DPH. Vypracoval kontrolní model, s jehož pomocí přezkoumal, zda byla v sedmi vybraných členských státech (Belgie, Dánsko, Španělsko, Francie, Rakousko, Slovinsko a Švédsko) zajištěna náležitá správa případů osvobození od DPH. EÚD rovněž zjišťoval v jednadvaceti členských státech určení, do nichž bylo přepraveno zboží zařazené do kontrolního vzorku, zda DPH byla skutečně uplatněna.

EÚD zjistil, že způsob uplatňování celního režimu 42 vedl ke značným ztrátám ve vnitrostátních rozpočtech. Podle výsledků testů dosahovala extrapolovaná výše ztráty v roce 2009 cca 2,2 mld. €. Tato částka představovala cca 29 % hodnoty DPH, která měla být uplatněna ze základu daně všech dovozů v rámci celního režimu 42 uskutečněných ve vybraných sedmi členských státech EU. Z objemu ztrát v roce 2009 připadá 1,8 mld. € na sedm kontrolovaných členských států dovozu a 400 mil. € na 21 členských států určení, do nichž bylo zboží zařazené do kontrolního vzorku dovezeno.

Přestože Komise navrhla určitá zlepšení regulačního rámce EU, dle názoru EÚD nezaručuje tento rámec jednotný přístup celních orgánů členských států k osvobození od DPH. Stejně tak nezajišťuje, aby informace o případech osvobození od DPH byly vždy předány správcům daně v členských státech určení. Všechny tyto nedostatky mohou vést k podvodům.

Rovněž kontrola je dle zjištění EÚD nedostatečná. Členské státy nezajišťují, aby podmínky pro osvobození od DPH byly plněny. Správcům daně nejsou předávány informace nezbytné pro zajištění úhrady DPH. Správci daně navíc nevyužívají všechny dostupné informace, aby zabraňovali daňovým únikům a odhalovali je. A v neposlední řadě zatím nebyla schválena společná a nerozdílná odpovědnost za neoznámení informací týkajících se plnění uvnitř EU.

EÚD doporučuje přijmout následující opatření:

- upravit prováděcí ustanovení celního kodexu s cílem zavést jednotný způsob poskytování úplných údajů (pro účely výběru DPH) o každé plánované přepravě zboží,
- zavést pravidlo, že dovozce je s odběratelem společně a nerozdílně odpovědný za ztráty na DPH v členském státě určení v případě, že včas nepředložil (dovozce) úplné souhrnné hlášení k DPH,
- zajistit, aby elektronické systémy členských států pro celní odbavení automaticky ověřovaly platnost identifikačních čísel pro DPH,
- vypracovat pro tyto dovozy společný rizikový profil EU,
- pozměnit právní předpisy tak, aby se zlepšila výměna informací potřebných pro správné vyměření DPH v členských státech určení.

⁵⁵ Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.

⁵⁶ Zvláštní zpráva č. 13/2011: *Umožňují kontroly v rámci celního režimu 42 zabránit daňovým únikům v oblasti DPH a odhalovat je?* Evropský účetní dvůr, 2011.

B.1.6 Ochrana finančních zájmů EU

Komise v září 2011 zveřejnila zprávu o ochraně finančních zájmů EU a boji proti podvodům v roce 2010⁵⁷. Účelem zprávy bylo vyhodnotit riziko zneužívání příjmů a výdajů EU v souvislosti s vykázanými nesrovnalostmi, resp. podvody. Díky zavedení modernizovaného systému vykazování ve většině členských států má Komise přístup ke kvalitnějším údajům o nesrovnalostech, podezřelých na podvod i o zpětném získávání prostředků. V oblasti vlastních zdrojů poklesl počet oznámených nesrovnalostí na 4 744 oproti 5 204 oznámeným případům v roce 2009. Odhadovaný finanční dopad nesrovnalostí u tradičních vlastních zdrojů naopak vzrostl na 1,88 % oproti 1,84 % v roce 2009. Podíl peněžních prostředků získaných zpět z částky oznámených nesrovnalostí činil v době zveřejnění 46 % a dále narůstá, neboť se jedná o stále probíhající proces.

Boj proti podvodům v oblasti spotřebních daní usnadňuje rychlá a účinná výměna informací. Komise v listopadu 2011 vydala návrh nařízení Rady o správné spolupráci v oblasti spotřebních daní⁵⁸. Zde navrhuje z důvodu účinnosti a rychlosti posílit úlohu elektronických prostředků při výměně informací a upravuje používání standardních formátů za účelem rychlejšího zpracování žádostí o informace. Proto doporučuje členským státům intenzivně využívat elektronický systém podle rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1152/2003/ES ze dne 16. června 2003, o zavedení elektronického systému pro přepravu a sledování výrobků podléhajících spotřební dani.

Elektronický systém pro přepravu a sledování výrobků podléhajících spotřební dani EMCS je v ČR v provozu od 1. 4. 2010. Podstatou systému EMCS je nahrazení papírových průvodních dokladů elektronickými průvodními doklady a současně zabezpečení lepší kontroly a řízení přepravy zboží podléhajícího spotřebním daním v režimu podmíněného osvobození od spotřební daně uvnitř EU.

Prostřednictvím systému EMCS je propojeno více než 80 tisíc daňových subjektů s 27 národními správci daně členských zemí v rámci celé EU. Implementace systému EMCS zlepšuje fungování vnitřního trhu:

- zjednodušením pohybu zboží podléhajícího spotřebním daním v režimu podmíněného osvobození od spotřební daně díky zavedení elektronického přenosu průvodních dokladů,
- zabezpečením pohybu zboží podléhajícího spotřebním daním v režimu podmíněného osvobození od spotřební daně, a to v důsledku kontrol údajů o daňových subjektech před odesláním zboží a díky rychlejšímu a bezpečnějšímu zasílání potvrzení o přijetí zboží v místě určení,
- monitorováním pohybu zboží podléhajícího spotřebním daním v režimu podmíněného osvobození od spotřební daně v reálném čase a vykonáváním kontrol po dobu přepravy.

B.2 Společná zemědělská politika EU

SZP spolu se společnou rybářskou politikou patří nadále k velmi důležitým politikám EU. Významný podíl výdajů rozpočtu EU určených na zemědělství a rozvoj venkova musí být proto provázen úsilím zabezpečit účelnost, hospodárnost a efektivnost nakládání s peněžními prostředky a snahou zajistit soulad operací s nastavenými pravidly SZP⁵⁹.

B.2.1 Aktuální vývoj SZP a společné rybářské politiky v ČR

Realizace SZP je uskutečňována prostřednictvím akreditované platební agentury (SZIF) a MZe, které plní roli řídicího orgánu. V roce 2010 bylo v ČR v rámci SZP vyplaceno téměř 37 519 mil. Kč, z toho národní podíl činil cca 8 480 mil. Kč a spolufinancování EU přibližně 29 039 mil. Kč. Výdaje v jednotlivých oblastech SZP zobrazuje následující tabulka.

57 Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě: *Ochrana finančních zájmů Evropské unie – Boj proti podvodu – Výroční zpráva za rok 2010*, KOM(2011) 595 ze dne 29. září 2011.

58 Návrh nařízení Rady o správné spolupráci v oblasti spotřebních daní, KOM(2011) 730 ze dne 14. listopadu 2011.

59 Podrobnosti jsou k dispozici na internetových stránkách MZe a SZIF, informace jsou dostupné i v předchozích ročních EU reportech.

Tabulka č. 6 – Přehled vyplacených finančních prostředků SZIF v hlavních oblastech SZP v ČR v roce 2010 (v tis. Kč)

Oblast výdaje	Vyplacené finanční prostředky		
	ČR	EU	Celkem
Přímé platby	2 755 976	15 402 258	18 158 234
Společná organizace trhu	2 077 569	828 061	2 905 630
<i>Program rozvoje venkova</i>	3 537 283	12 409 215	15 946 498
<i>Horizontální plán rozvoje venkova</i>	105 959	396 988	502 947
<i>OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství</i>	117	471	588
Propagace spotřeby medu	239	599	838
Propagace ekologického zemědělství	2 487	1 776	4 263
Celkem	8 479 630	29 039 368	37 518 998

Zdroj: výroční zpráva SZIF za rok 2010, části 4.1–4.4.

Oproti roku 2009 došlo k poklesu prostředků vyplacených na přímé platby, na společnou organizaci trhu a na *Horizontální plán rozvoje venkova*. Naopak došlo k nárůstu prostředků vyplacených na *Program rozvoje venkova*. To odpovídá celkovému trendu postupně utlumovat staré nástroje SZP a preferovat opatření rozvoje venkova. Celkové vynaložené prostředky se meziročně mírně snížily.

B.2.1.1 Přímé platby

V ČR se nadále uplatňuje zjednodušený systém přímých plateb, tzv. jednotná platba na plochu. Výše prostředků poskytnutých příjemcům podpory ze zdrojů EU je dále dorovnáována z národních zdrojů (platbami Top-Up) až k úrovni přímých plateb ve státech, které se staly členy EU před rokem 2004.

Rozpis prostředků vyplacených v roce 2010 v této objemově největší kapitole je uveden v tabulce č. 7. Oproti roku 2009 se významně snížily platby Top-Up (přibližně o 73 %), což souvisí s růstem přímé podpory z rozpočtu EU v nových členských zemích a s přibližováním se k úrovni plateb v zemích EU-15.

Tabulka č. 7 – Přehled vyplacených prostředků SZIF na přímé platby v roce 2010 v ČR (v tis. Kč)

Přímé platby	Vyplacené finanční prostředky		
	ČR	EU	Celkem
SAPS	0	14 059 387	14 059 387
Top-Up	2 755 976	0	2 755 976
Oddělená platba za cukr	0	1 286 397	1 286 397
Platba pro pěstování energetických plodin	0	44 126	44 126
Oddělená platba za rajčata	0	12 348	12 348
Celkem	2 755 976	15 402 258	18 158 234

Zdroj: výroční zpráva SZIF za rok 2010, část 4.1.

Kromě plateb uvedených v tabulce byly přímé podpory rozšířeny o nový titul, jedná se o podporu tvořenou platbami na krávy chované v systému s tržní produkcí mléka. V roce 2010 bylo podáno celkem 2 122 žádostí, ale poskytování těchto plateb nebylo zahájeno.

B.2.1.2 Společná organizace trhu

Rozpis prostředků vyplacených v roce 2010 na opatření společné organizace trhu⁶⁰ je patrný z tabulky č. 8. Oproti roku 2009 se významně snížily vývozní subvence i dotace a odvody. Naproti tomu se výrazně zvýšily finanční podpory a výdaje na intervence na trhu. Celkově bylo v roce 2010 vyplaceno v rámci SOT o cca 32 % méně než v roce 2009.

Tabulka č. 8 – Přehled vyplacených prostředků SZIF na společnou organizaci trhu v roce 2010 v ČR (v tis. Kč)

Typ opatření	Vyplacené finanční prostředky		
	ČR	EU	Celkem
Finanční podpory	94 446	286 402	380 848
Vývozní subvence	363	50 203	50 566
Dotace a odvody	166 816	143 444	310 260
Intervence	1 785 705	347 722	2 133 427
Ostatní výdaje	30 239	290	30 529
SOT celkem	2 077 569	828 061	2 905 630

Zdroj: výroční zpráva SZIF za rok 2010.

B.2.1.3 Program rozvoje venkova

Přehled prostředků vyplacených celkově na PRV v roce 2010 zobrazuje tabulka č. 9. K výraznému nárůstu výdajů došlo u osy II, a to přibližně o 180 %. Podobně jako v roce 2009 byl největší objem finančních prostředků vyplacen na LFA a AEO (osa II), na opatření *Modernizace zemědělských podniků a Pozemkové úpravy* (osa I) a na *Obnovu a rozvoj vesnic, občanské vybavenosti a služeb* (osa III).

Tabulka č. 9 – Přehled prostředků vyplacených na PRV v roce 2010 (v tis. Kč)

Popis		ČR	EU	Celkem	
Osa PRV	I	Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví	926 656	2 779 970	3 706 626
	II	Zlepšování životního prostředí a krajiny	1 655 471	6 621 705	8 277 176
	III	Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova	804 535	2 413 604	3 218 139
	IV	Leader	142 080	568 315	710 395
	V	Technická pomoc	8 541	25 621	34 162
Celkem		3 537 283	12 409 215	15 946 498	

Zdroj: výroční zpráva SZIF za rok 2010.

B.2.1.4 Ostatní opatření

V programu *Horizontální plán rozvoje venkova* probíhaly poslední platby v rámci víceletých závazků.

Proplácení projektů OP *Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství* bylo ukončeno k 31. prosinci 2008. Vzhledem k tomu, že nebylo možné k tomuto datu proplatit veškeré etapy projektů (jedna etapa zalesnění a pět etap následné péče o založený porost), byly zbývající etapy vypláceny i v roce 2010.

Stejně jako v předchozím roce byly i v roce 2010 propláceny prostředky na propagaci spotřeby výrobků (propagace ekologického zemědělství a jeho produktů a propagace spotřeby medu) spolufinancovaných z prostředků EU s cílem zlepšit marketing a odbyt zemědělských a potravinářských produktů.

⁶⁰ Jedním z hlavních a nejstarších mechanismů společné zemědělské politiky je SOT, která se týká jednotlivých prvovýrobků a výrobků po prvním zpracování. Úlohou SOT je regulovat nabídku výrobků takovým způsobem, aby nedocházelo k jejímu kolísání, a tím i kolísání cen vyplacených zemědělským výrobcům nebo ke kolísání cen, které platí zpracovatel či konečný spotřebitel za nákup těchto výrobků. K tomuto účelu se využívají různé nástroje jako například produkční kvóty, intervenční nákupy, podpora skladování, intervenční prodeje, vývozní subvence, finanční podpory a dotace, záruky a další platby.

Financování z cizích zdrojů probíhalo prostřednictvím úvěrového financování (úvěr na intervenční nákupy) a půjček PGRLF (na přímé platby Top-Up a na PRV).

B.2.1.5 OP *Rybářství 2007–2013*

V roce 2010 v ČR pokračovala implementace vybraných prioritních os OP *Rybářství 2007–2013*⁶¹. Dle údajů z výroční zprávy OP *Rybářství 2007–2013* byly do konce roku 2010 předfinancovány projekty ve výši celkem 7 490 tis. €, podíl EU byl refundován ve výši 3 292 tis. € a celkem bylo certifikováno 4 389 tis. €. Platební a certifikační orgán obdržel od Komise dvě platby v celkové výši 3 292 tis. €.

B.2.2 Kontrolní činnost NKÚ v oblasti SZP a společné rybářské politiky

V průběhu let 2004–2011 provedl NKÚ celkem devět kontrolních akcí zaměřených na SZP nebo společnou rybářskou politiku. Z toho se jedna kontrolní akce zaměřila na přímé platby, dvě na oblast SOT a šest na opatření týkající se rozvoje venkova.

B.2.2.1 Koordinovaný audit *Peněžní prostředky určené na zlepšování životního prostředí a krajiny podle Programu rozvoje venkova (osa II PRV)*

V roce 2011 dokončil NKÚ v rámci pilotního projektu koordinovaný audit⁶², jehož cílem bylo prověřit, zda peněžní prostředky státního rozpočtu a EU určené na zlepšování životního prostředí a krajiny (osa II PRV na léta 2007–2013) byly poskytnuty a použity v souladu se stanovenými podmínkami. V souladu s memorandem o porozumění⁶³ bylo cílem získat omezené ujištění o kontrolované oblasti, aby bylo možné podat zprávu o legalitě a správnosti uskutečněných operací a o účinnosti řídicích a kontrolních systémů z hlediska prevence, odhalování a nápravy chyb. Výsledky koordinovaného auditu využil EÚD k podpoře svých celkových závěrů o výdajích na SZP a byly uvedeny ve výroční zprávě EÚD za rozpočtový rok 2010.

V rámci této kontrolní akce NKÚ ve spolupráci s EÚD prověřil účinnost řídicího a kontrolního systému určeného pro výdaje na neprojektová opatření osy II PRV. Při této kontrole bylo zjištěno několik nedostatků systémového charakteru spočívajících v nerespektování některých požadavků právních předpisů EU a ČR. Tyto nedostatky měly nebo mohly mít vliv na správnost plateb poskytnutých příjemcům. Jednalo se především o následující nedostatky:

- nesprávné nastavení sankčních systémů v oblasti způsobilosti i podmíněnosti,
- nesprávný přístup k započítávání výměry krajinných prvků do plochy půdních bloků,
- nesprávné stanovení výše dotací poskytovaných na půdní bloky nacházející se v některých chráněných územích a ve zranitelných oblastech.

NKÚ dále zjistil, že SZIF při provádění některých kontrol u příjemců dotací (tzv. rychlé polní návštěvy) nepostupoval zcela v souladu se zákonem o státní kontrole a zákonem o finanční kontrole.

S ohledem na uvedené skutečnosti NKÚ hodnotil řídicí a kontrolní systém určený pro neprojektová opatření osy II PRV pouze jako částečně účinný a konstatoval, že lze u jednotlivých kontrolních mechanismů nalézt prostor pro zlepšení.

NKÚ a EÚD v rámci kontrolní akce dále prověřily legalitu a správnost 30 operací vybraných ke kontrole. U těchto operací byla zkontrolována kritéria způsobilosti, splnění podmínek dobrého zemědělského a environmentálního stavu (normy GAEC) a prověřena byla i výměra několika set půdních bloků. Na základě kontrolní činnosti NKÚ konstatoval, že při kontrole nebyly zjištěny závažné skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že platby poskytnuté na rok 2009 zemědělcům v rámci osy II PRV nebyly ve všech významných ohledech v souladu s právními předpisy.

MZE a SZIF většinu nedostatků zpochybnily a k jejich odstranění nepřijaly žádná opatření. NKÚ poukazuje na riziko, že systém může být externími kontrolami opakovaně hodnocen jako částečně účelný, což může vést k rozšiřování kontroly, a tedy i zátěže kontrolovaných osob.

61 OP *Rybářství* je z hlediska systému implementace podobný OP financovaným ze strukturálních fondů.

62 KA č. 10/29, částka 4/2011 *Věstníku NKÚ*.

63 Memorandum o porozumění bylo uzavřeno mezi NKÚ a EÚD dne 14. července 2010.

Kontrolou podpor na agroenvironmentální opatření, která jsou součástí osy II PRV, se zabýval i EÚD ve své zvláštní zprávě č. 7/2011, viz kapitola B.2.3.2.

B.2.2.2 Peněžní prostředky určené na zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví podle Programu rozvoje venkova (osa I PRV)

V roce 2011 NKÚ dokončil rovněž kontrolu⁶⁴, jejímž cílem bylo prověřit, zda peněžní prostředky státního rozpočtu a EU určené na zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví ČR (osa I PRV) byly poskytnuty a použity v souladu se stanovenými podmínkami.

Do konce roku 2010 byla příjemcům dotací z osy I PRV vyplacena celková částka přes 7,1 mld. Kč. Na projekty realizované v rámci kontrolovaných opatření (*Modernizace zemědělských podniků, Investice do lesů a Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům*) byla vyplacena částka přes 4,6 mld. Kč, z toho NKÚ zkontroloval u 36 žadatelů 66 projektů s celkovými vyplacenými prostředky ve výši 337,1 mil. Kč, tj. 7,3 %.

Kontrola odhalila některé nedostatky, které se týkaly zejména činností prováděných řídicím orgánem (MZe) a akreditovanou platební agenturou (SZIF):

- Bodovací kritéria pro výběr projektů nastavená MZe byla příliš obecná, bez vztahu ke konkrétním projektům, téměř bez vazby na výsledek projektů a nevypovídala o kvalitě projektů.
- MZe od sedmého kola příjmu žádostí zrušilo hodnocení finančního zdraví žadatele, které bylo ukazatelem jeho bonity, a tedy i formou ochrany prostředků ČR a EU.
- SZIF se dopustil chyb při administrativní kontrole projektů, a to zejména v oblasti kontroly zadávání zakázek. Nastavení kontroly přiměřenosti výdajů nebylo dostatečné a způsobilé zajistit, aby uplatněné výdaje projektů byly v souladu se zásadami hospodárnosti, účinnosti a efektivnosti.
- Nedostatky byly zjištěny i v oblasti kontroly způsobilosti výdajů, kdy SZIF u dvou projektů schválil způsobilé výdaje, které překračovaly maximální hodnoty uvedené v pravidlech PRV.
- Monitorovací indikátory nastavené MZe neumožňovaly hodnotit kvalitu a výsledek realizace projektů, a tedy ani celého programu vzhledem ke stanoveným cílům. Indikátory výstupu a výsledku byly nastaveny spíše jako ekonomické či statistické ukazatele a neumožňovaly ověřit efektivnost a účelnost vynaložených prostředků.
- Kontrolní mechanismy MZe nebyly nastaveny odpovídajícím způsobem. MZe neprovádělo veřejnosprávní kontroly u SZIF. MZe dlouhodobě neřeší nedostatky vnitřního kontrolního systému, zejména metodické zajištění a provádění předběžných kontrol, a dále ani nedostatky ve zprávách o výsledcích finančních kontrol.

SZIF nesprávně zhodnotil přijatelnost sedmi projektů. Tři žadatelé účelově a v rozporu s pravidly PRV rozdělili stavební akci (předmět dotace) na více projektů, které netvořily samostatné funkční části, čímž získali vyšší částku dotace, než by mohli získat realizací pouze jednoho projektu. SZIF neukončil administraci těchto projektů, přestože nesplnily podmínky pro získání dotace uvedené v pravidlech PRV, a proplatil výdaje v požadované výši, čímž se dopustil porušení rozpočtové kázně. Při kontrole příjemců dotací bylo dále mj. zjištěno:

- Někteří příjemci při realizaci zadávacího řízení postupovali v rozporu s pravidly PRV, např. zadavatel akceptoval nabídky, které nesplňovaly podmínky zadávací dokumentace, zadavatel neuzavřel smlouvu o dílo v souladu se zadávací dokumentací a vítěznou nabídkou nebo nevyloučil uchazeče, který nesplnil základní kvalifikační předpoklady, a následně s ním uzavřel smlouvu o dílo.
- V rozporu s pravidly PRV uplatnili někteří příjemci nezpůsobilé výdaje.
- O majetku pořízeném z dotace účtovali příjemci v některých případech v rozporu se zákonem o účetnictví.

U plateb na projektová opatření v rámci rozvoje venkova odhalil NKÚ podobné problémy jako u projektů financovaných ze strukturálních fondů, tj. nedostatky při výběru, monitorování i kontrole jednotlivých projektů.

64 KA č. 10/28, částka 4/2011 *Věstníku NKÚ*.

B.2.3 Auditní činnost orgánů EU v ČR

B.2.3.1 Výroční zpráva EÚD

Systém kontroly a dohledu u SZP považoval EÚD v letech 2007–2010 pouze za částečně účelný. Nižší riziko chyb a nesprávných výdajů je u plateb spadajících do integrovaného administrativního a kontrolního systému (IACS).

Výroční zpráva EÚD k rozpočtu EU za rok 2010 obsahuje mimo jiné tato hlavní sdělení pro oblast zemědělství a přírodních zdrojů:

- Na základě výsledků testování 238 plateb (146 plateb z EAGF, 80 plateb z EAFRD a 12 plateb z oblasti životního prostředí) byly zjištěny chyby u 37 % operací, přičemž nejpravděpodobnější míra chyb činí 2,3 %.
- Systémy dohledu a kontroly jsou hodnoceny pouze jako částečně účelné. Naproti tomu přímé platby, na které se vztahoval IACS, nebyly ve významném rozsahu zatíženy chybami.
- ČR je v kapitole *Zemědělství a přírodní zdroje* zmíněna v bodě 3.16 *Rozsah a koncepce auditu* v souvislosti s výkonem koordinovaného auditu NKÚ a EÚD zaměřeného na opatření *Programu rozvoje venkova*. Výsledky tohoto auditu byly zahrnuty do výpočtu míry chyb.

Dále jsou výsledky ze zmíněného auditu uvedeny v příkladu č. 3.4, který se týká přeměrování pozemků po vnitrostátních inspektorech, kdy nesprávná způsobilá plocha byla v ČR zjištěna u 35 z 67 pozemků, což představovalo nejvyšší podíl ze všech uváděných členských států. Finanční dopad však byl u všech auditovaných případů kvalifikován jako omezený. Poslední informace vycházející z koordinovaného auditu se týká posouzení systémů dohledu a kontroly v oblasti rozvoje venkova (příloha 3.2.2). Na základě dílčích posouzení administrativních postupů a kontroly k zajištění správného proplácení, kvality databází, metodiky kontrol na místě vč. jejich provádění a podávání zpráv a kontrol podmíněnosti je systém v ČR hodnocen jako částečně účelný. Přitom z devíti auditovaných členských států byl pouze v jednom případě systém hodnocen jako účelný a naopak ve dvou případech jako neúčelný.

Přehled auditních misí provedených v ČR v letech 2010 a 2011 je uveden v příloze č. 6.

B.2.3.2 Zvláštní zprávy EÚD

EÚD v roce 2011 vydal rovněž šest zvláštních zpráv zaměřených na oblast zemědělství a přírodních zdrojů, z toho byly pro ČR relevantní dvě zprávy. Ve své zvláštní zprávě⁶⁵ zaměřené na agroenvironmentální opatření, na která se z prostředků EU ročně vynakládá přibližně 2,5 miliardy €, uvádí EÚD tyto nedostatky:

- Členské státy stanovily mnoho cílů, avšak tyto cíle nejsou dostatečně konkrétní, aby bylo možné posoudit, zda byly splněny.
- Přestože problémy životního prostředí jsou v programech rozvoje venkova uvedeny, je obtížné jimi jednoznačně odůvodnit agroenvironmentální platby.
- Existují značné nedostatky v relevantnosti a spolehlivosti informací získávaných pro potřeby řízení ze systémů monitorování. Zejména o přínosech agroenvironmentálních plateb pro životní prostředí bylo k dispozici jen velmi málo informací.
- Byly zjištěny výrazné problémy u vyplacených částek, ať už se jednalo o nedostatky ve výpočtech, nebo o skutečnost, že se výše podpory nijak nerozlišuje v závislosti na regionálních a místních podmínkách.

Ve své další zvláštní zprávě⁶⁶ EÚD zkoumá postupy pro zpětné získávání neoprávněných plateb v rámci SZP, zejména zpětné získávání částek, které provádějí orgány členských států. Odpovědnost za následná finanční opatření má OLAF.

65 Zvláštní zpráva č. 7/2011: *Je agroenvironmentální podpora dobře nastavena a řízena?* Evropský účetní dvůr, 2011.

66 Zvláštní zpráva č. 8/2011: *Zpětné získávání neoprávněných plateb provedených v rámci společné zemědělské politiky.* Evropský účetní dvůr, 2011.

EÚD v této zprávě uvádí mj. následující zjištění:

- Díky opatřením zavedeným v roce 2006 (poskytování přesnějších a podrobnějších informací o dlužích a zpětném získávání částek na úrovni členských států a poskytování více informací v roční účetní závěrce) se situace zlepšila. Zlepšila se i míra zpětně získaných prostředků ve vztahu k dluhům vzniklým od roku 2006, i když některé nedostatky přetrvávají.
- Nové postupy, díky nimž se Komisi automaticky vrací 50 % z částky starých dluhů, zvyšují ochranu finančních zájmů EU tím, že se prostředky získávají zpět převodem z rozpočtu členského státu do rozpočtu EU. Systém má ale určité nedostatky.
- Členské státy zacházejí s dluhy rozdílně, což vede k tomu, že jsou dluhy účtovány v různých okamžicích, vykázané číselné údaje nejsou srovnatelné, úroky se počítají nejednotně a data, kdy se dluhy odepisují, se mohou značně lišit, což má negativní finanční dopad na rozpočet EU.
- Pravděpodobnost, že neoprávněná platba bude získána zpět, je negativně ovlivněna dlouhými prodávami před zahájením řízení o zpětném získání částek ze strany členských států, nedostatky v krocích, které jsou ke zpětnému získání částek podnikány, a omezenými možnostmi prosazení práva, jež mají členské státy k dispozici.

V závěrech EÚD doporučil Komisi zlepšit a sjednotit způsob, jakým jsou dluhy v členských státech řízeny a vykazovány. Komise by dle názoru EÚD měla požadovat na členských státech, aby nesrovnalosti a jiné částky byly vykazovány od okamžiku, kdy se stanou z právního hlediska splatnými.

B.2.4 Ochrana finančních zájmů EU

B.2.4.1 Vývojové trendy v odvětví zemědělství

Počet oznámených případů nesrovnalostí vzrostl v roce 2010 na 1 825 oproti 1 621 oznámeným případům v roce 2009. Odhadovaný finanční dopad nesrovnalostí v odvětví zemědělství mírně poklesl na 0,23 % z celkově přidělených částek oproti 0,24 % v roce 2009. V roce 2010 bylo zpětně získáno 175 mil. € a míra zpětného získání vzrostla na 42 % z předchozích 39 %.

Tabulka č. 10 – Vývoj počtu nesrovnalostí a objemu dotčených finančních prostředků v období 2006–2010

(v €)

	2006		2007		2008		2009		2010	
	Objem	Počet	Objem	Počet	Objem	Počet	Objem	Počet	Objem	Počet
EU	86 824 768	3 249	154 993 326	1 548	102 259 365	1 133	125 025 951	1 621	130 514 995	1 825
ČR	160 915	9	103 168	10	764 680	22	793 364	35	1 177 815	38

Zdroj: zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě: *Ochrana finančních zájmů Evropské unie – Boj proti podvodu – Výroční zpráva za rok 2010*, KOM(2011) 595 ze dne 29. září 2011.

B.2.4.2 Plnění povinností souvisejících s hlášením nesrovnalostí v ČR

V oblasti zemědělství se počet oznámených nesrovnalostí i související částky v poměru k celkovým vyčerpaným částkám výrazně liší jak mezi členskými státy, tak meziročně u každého členského státu. V ČR se počet oznámených případů nesrovnalostí i podezření na podvod za rok 2010 zvýšil a stejně tak související finanční dopad. Finanční dopad podezření na podvod vzrostl z 13 mil. € v roce 2009 na 69 mil. € v roce 2010.

Počet hlášených nesrovnalostí i objem dotčených finančních prostředků za ČR má setrvale stoupající trend. Z 38 nahlášených případů se 37 týkalo nesrovnalostí a jeden případ podezření na podvod.

Dle údajů Komise ČR splnila na 100 % kvalitu hlášení nesrovnalostí v oblasti identifikace osob, uvedení data vzniku nesrovnalosti, identifikace způsobu vzniku a vyčíslení nesrovnalosti, stejně jako v roce 2009. V dalších dvou oblastech ČR dosáhla 84 %, tj. pokud jde o včasnost hlášení (zhoršení oproti roku 2009 o 2 %), a 98 %, pokud jde o identifikaci dotčeného opatření (zlepšení oproti roku 2009 o 2 %). Celkově své povinnosti ČR splnila na 97 % (zhoršení o 1 % oproti roku 2009), a pohybuje se tedy nad průměrem EU, který v roce 2010 činil 90 % (zhoršení o 5 % proti roku 2009).

B.2.5 Reforma SZP po roce 2013

Komise zveřejnila v říjnu 2011 legislativní návrhy k reformě SZP po roce 2013. Navázala tak na konzultační proces a na sdělení k budoucnosti SZP⁶⁷ z listopadu 2010. Podle dosavadního průběhu jednání je jasné, že dohoda o budoucí podobě SZP nebude jednoduchá. Vyjednávání bude probíhat mezi jednotlivými státy EU, Radou ministrů, Evropským parlamentem a Komisí. Zásadními tématy jsou zejména zjednodušení SZP, „ozelenění“ přímých plateb, vytvoření spravedlivějších podmínek pro zemědělce, stabilizace trhů a předcházení krizím a udržitelnost hospodaření. Předmětem diskuzí je rovněž požadavek vyrovnat po roce 2013 podmínky mezi starými a novými členskými státy.

Pro ČR je v předložených návrzích nepříznivé především „zastropování“ přímých plateb podle velikosti farem a „ozeleňování“ přímých plateb:

- Návrh na „zastropování“ přímých plateb předpokládá maximální dotaci 300 tis. € na farmu. Krácení dotací se tak nepříjemně dotkne zemědělců, kteří hospodaří na velkých zatravněných plochách (tato skutečnost dopadá na ČR všeobecně, zejména se to však týká farem v pohraničí).
- „Ozeleňování“ zahrnuje povinné vyčleňování 7 % zemědělské půdy do tzv. ekologického klidu, což je v rozporu s úsilím o zvyšování konkurenceschopnosti českých zemědělců a s rostoucí poptávkou po potravinách ve světě. Navíc tento návrh „ozelenění“ zavádí další kontroly a vytváří větší administrativní zátěž pro zemědělce.

67 Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: *Budoucnost SZP po roce 2020: Řešení problémů v oblasti potravin a přírodních zdrojů a územní problematiky*, KOM(2010) 672 ze dne 18. listopadu 2010.

B.3 Politika soudržnosti EU

Politika soudržnosti je nástroj k podpoře harmonického vývoje posilováním hospodářské, sociální a územní soudržnosti. Jejím primárním cílem je zmenšovat rozdíly mezi úrovní rozvoje regionů a snižovat zaostalost nejvíce znevýhodněných regionů EU. Důležitost této politiky roste, neboť původně malé rozdíly v ekonomické úrovni regionů se rozšiřováním počtu členských států EU stále zvětšují. Významu politiky soudržnosti odpovídá její postupně rostoucí podíl na souhrnném rozpočtu EU – v současnosti tvoří více než třetinu výdajů. Tato politika je financována z tzv. strukturálních fondů a z *Fondu soudržnosti*.

B.3.1 Aktuální vývoj politiky soudržnosti v ČR

B.3.1.1 Programové období 2004–2006

Stav čerpání alokace ze strukturálních fondů

Alokace strukturálních fondů pro ČR činila v programovém období 2004–2006 celkem 1 692,6 mil. €. Tyto prostředky byly poskytovány ze čtyř strukturálních fondů: ERDF, EAGGF, ESF a FIG. Komplexní informaci o čerpání alokace podává příloha č. 1, která je doplněna o termíny uzavření některých OP (uvedeny jsou i finanční opravy provedené Komisí).

Celkově byla z těchto prostředků EU vyčerpána částka 1 684,8 mil. €, což představuje 99,5 % z alokace přidělené ČR v rámci strukturálních fondů pro programové období 2004–2006. Po finančních opravách dosud provedených ze strany Komise činí celková vyčerpaná částka o cca 320 tis. € méně.

Stav čerpání alokace z *Fondu soudržnosti* a ISPA

Konečné datum způsobilosti výdajů u projektů *Fondu soudržnosti*, resp. ISPA, bylo stanoveno na 31. prosince 2010. Šest projektů mělo podle příslušných rozhodnutí Komise prodlouženou dobu realizace (tj. způsobilosti výdajů) do 31. 12. 2011. Do konce roku 2011 byla vyčerpána částka 1 102,7 mil. €, což představuje 89,6 % celkové alokace *Fondu soudržnosti*. Konkrétní rozdělení alokací a čerpání dle jednotlivých oblastí obsahuje příloha č. 2.

B.3.1.2 Programové období 2007–2013

V květnu 2011 vzala vláda ČR na vědomí *Zprávu o pokroku v řešení dalších změn a nových podnětů za účelem zjednodušení administrace strukturálních fondů a Fondu soudržnosti EU*⁶⁸. Cílem zprávy bylo informovat vládu mj. o rozsahu a způsobu promítnutí již schválených návrhů legislativních změn do příslušných právních předpisů. Opatření, která byla navržena, lze rozdělit do dvou základních skupin – opatření legislativní povahy a opatření nelegislativní povahy, která mají většinou charakter metodických doporučení.

Návrhy legislativních změn se zaměřují na tři základní oblasti: 1) zjednodušení schvalovacích procedur, 2) finanční plánování a řízení, 3) výkon kontrol. Souhrnně lze konstatovat, že navržená opatření legislativní povahy byla v převážné míře promítnuta do příslušných právních předpisů (tj. do zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, a zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje).

Návrhy nelegislativních změn, které byly zapracovány do metodických dokumentů, byly zaměřeny na jednotný systém stanovení korekcí při porušení pravidel zadávání veřejných zakázek mimo režim zákona, nakládání s nepotřebným majetkem regionálních rad a na posílení role státu vůči regionálním radám.

V květnu 2011 dále vláda ČR projednala materiál *Návrh změn některých rizikových operačních programů*, který byl zpracován MMR ve spolupráci s MF. Cílem dokumentu bylo na základě provedené analýzy navrhnout vhodná opatření pro snížení rizik implementace některých OP a v relevantních případech vyčíslit částku, která je považována za ohroženou nebo vhodnou k realokaci prostředků. Na základě této analýzy byla navržena realokace části prostředků ze dvou OP (OP *Technická pomoc* a OP *Vzdělávání pro konkurenceschopnost*) do jiných operačních programů. Současně byly v dokumentu specifikovány tematické oblasti, kam by měly být realokované prostředky

68 Usnesení vlády ČR ze dne 11. května 2011 č. 339, ke *Zprávě o pokroku v řešení dalších změn a nových podnětů za účelem zjednodušení administrace strukturálních fondů a Fondu soudržnosti Evropské unie*.

směřovány. Vláda ČR schválila⁶⁹ přesun prostředků z OP *Technická pomoc* do celkem deseti OP. V případě OP *Vzdělávání pro konkurenceschopnost* vláda ČR rozhodla, že řídicí orgán tohoto OP je povinen jí předkládat pravidelně (měsíčně) informace o pokroku v realizaci OP.

Ke konci roku 2011 Komise schválila revize programových dokumentů vybraných OP. Obsahem těchto revizí byla (kromě změny jiných dílčích atributů implementace OP) také změna výše alokací dotčených OP.⁷⁰

Stav čerpání alokace⁷¹

Od počátku programového období do 4. ledna 2012 byly v rámci cílů *Konvergence* a *Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost* podány žádosti o podporu v celkové hodnotě 1 166,4 mld. Kč, což převyšuje celkovou alokaci o 46,2 %. K tomuto datu byly schváleny projekty v celkové výši 562,2 mld. Kč, což činí 70,5 % alokovaných prostředků. Z celkové alokace na programové období 2007–2013 bylo vyčerpáno (tj. certifikováno a předloženo Komisi) pouze 17,4 %.

Tento stav souvisí mj. se skutečností, že v průběhu roku 2011 byl pozastaven proces certifikace výdajů platebním a certifikačním orgánem (MF) u následujících OP: OP *Podnikání a inovace*, OP *Výzkum a vývoj pro inovace*, ROP *Severozápad*, OP *Praha – Konkurenceschopnost* (oblast podpory 3.3), OP *Životní prostředí* a OP *Doprava*.⁷² U ROP *Jihozápad* byla certifikace pozastavena už v lednu 2010.

Důvodem pro pozastavení certifikace jsou především problémy související se zadáváním veřejných zakázek⁷³ a výhrady Komise k postupům při procesu hodnocení a výběru projektů⁷⁴. Na tyto nedostatky NKÚ dlouhodobě poukazoval ve svých kontrolních závěrech týkajících se rovněž dalších OP.

V lednu 2012 byly pozastaveny platby ze strany Komise u OP *Vzdělávání pro konkurenceschopnost*, když audit Komise provedený v říjnu 2011 zjistil závažné nedostatky. U *Integrovaného OP* Komise zvažuje pozastavení plateb na základě vysoké míry chybovosti uvedené ve *Výroční kontrolní zprávě Integrovaného OP za rok 2011*.⁷⁵

69 Usnesení vlády ČR ze dne 18. května 2011 č. 382, k návrhu změn některých rizikových operačních programů.

70 V MMZ za prosinec 2011 odpovídá výše celkových alokací OP hodnotám před schválením revizí Komisí. Nové hodnoty celkových alokací OP budou reflektovány v MMZ od ledna 2012.

71 Údaje pouze za 17 OP prvního a druhého cíle, tzn. bez OP spadajících do třetího cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU realizované v ČR, tj. bez OP *Přeshraniční spolupráce ČR–Polsko*.

72 U OP *Podnikání a inovace*, OP *Výzkum a vývoj pro inovace*, OP *Životní prostředí* a ROP *Jihozápad* byla již certifikace v průběhu roku 2011 obnovena.

73 OP *Doprava*, OP *Životní prostředí* a OP *Podnikání a inovace*.

74 ROP *Severozápad*.

75 Zdroj: MMR, dokument *Podklady na 34. schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR*.

Stav realizace jednotlivých OP je podrobně zachycen v následující tabulce.

Tabulka č. 11 – Stav čerpání alokace cílů Konvergence a Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost v ČR v období 2007–2013 k 4. 1. 2012

Operační program	Alokace (v mil. Kč)	Předložené projekty		Schválené projekty		Prostředky proplacené příjemcům (v mil. Kč)	Vyčerpáno = žádost o platbu z Komise (v mil. Kč)	Vyčerpáno z alokace (v %)
		počet	mil. Kč	počet	mil. Kč			
OP Doprava	175 446,9	256	209 758,8	139	171 296,3	119 345,6	28 735,4	16,4 %
OP Životní prostředí	149 982,0	12 862	187 068,6	4 216	39 842,0	31 720,7	10 879,5	7,3 %
OP Podnikání a inovace	92 077,9	11 872	123 401,9	7 559	67 722,0	25 974,8	18 120,5	19,7 %
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	55 383,6	9 913	86 974,1	3 266	42 065,2	17 508,6	12 417,6	22,4 %
OP Výzkum a vývoj pro inovace	63 039,9	224	97 673,3	96	52 266,8	13 310,8	1 382,6	2,2 %
Integrovaný OP	47 931,3	8 098	56 729,6	7 252	34 828,8	9 220,6	7 359,7	15,4 %
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	55 494,0	17 941	123 615,3	6 635	31 512,0	17 429,8	4 374,2	7,9 %
OP Technická pomoc	7 510,7	139	7 712,6	110	4 182,5	1 290,6	1 188,7	15,8 %
Tematické OP celkem	646 866,3	61 305	892 934,2	29 273	443 715,6	235 801,5	84 458,2	13,1 %
ROP NUTS II Severozápad	22 559,2	974	38 357,4	293	17 407,7	10 593,0	5 496,0	24,4 %
ROP NUTS II Moravskoslezsko	21 618,7	1 241	29 951,2	564	14 678,8	7 867,1	6 386,6	29,5 %
ROP NUTS II Jihovýchod	21 229,7	1 289	33 172,9	581	18 374,3	11 853,5	10 650,8	50,2 %
ROP NUTS II Střední Morava	19 880,0	1 414	28 695,0	609	12 137,3	9 925,9	8 723,4	43,9 %
ROP NUTS II Severovýchod	19 789,1	1 146	36 842,4	552	18 708,5	11 511,4	9 416,1	47,6 %
ROP NUTS II Jihozápad	18 744,1	2 541	49 171,5	593	15 336,8	7 722,0	5 949,5	31,7 %
ROP NUTS II Střední Čechy	16 876,0	1 442	29 270,9	562	13 439,9	7 018,1	5 515,0	32,7 %
ROP celkem	140 696,8	10 047	245 461,3	3 754	110 083,3	66 491,0	52 137,4	37,1 %
OP Praha – Konkurenceschopnost	7 143,7	679	13 782,6	212	6 211,0	3 878,0	1 064,3	14,9 %
OP Praha – Adaptabilita	3 265,2	2 793	14 202,1	486	2 209,9	1 877,5	991,2	30,4 %
OP Praha celkem	10 408,9	3 472	27 984,7	698	8 420,9	5 755,5	2 055,5	19,7 %
Celkem	797 972,0	74 824	1 166 380,2	33 725	562 219,8	308 048,0	138 651,1	17,4 %

Zdroj: MMR – dokument *Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007–2013*, leden 2012.

Pozn.: Měnový kurz: 1 € = 25,91 Kč (měsíční kurz převzatý z monitorovacího systému MSC2007); údaje ve sloupci „Vyčerpáno = žádost o platbu z Komise (v mil. Kč)“ jsou přepočteny kurzem platným v době zaúčtování v IS Viola, tj. kurz není shodný s aktuálním měsíčním kurzem.

Tabulka ve sloupci „Vyčerpáno = žádost o platbu z Komise (v mil. Kč)“ obsahuje údaje pouze za individuální projekty a globální granty. Grantové projekty nejsou do tabulky zahrnuty, protože certifikace probíhá pouze na úrovni individuálních projektů a globálních grantů.

Projekty vybrané k realizaci řídicím výborem OP *Životní prostředí*, které k datu 4. 1. 2012 neměly podepsanou smlouvu, nejsou ve sloupci „Schválené projekty“ zahrnuty.

Následující tabulka (č. 12) informuje o stavu schvalování tzv. velkých projektů⁷⁶. V ČR se realizace velkých projektů týká tří OP: OP *Doprava*, OP *Životní prostředí* a OP *Výzkum a vývoj pro inovace*.

Tabulka č. 12 – Stav schvalování velkých projektů

Operační program	Alokace (v mil. Kč)	Předloženo řídicímu orgánu/ZS			Schváleno řídicím orgánem			Předloženo Komisi			Schváleno Komisí		
		počet	mil. Kč	%	počet	mil. Kč	%	počet	mil. Kč	%	počet	mil. Kč	%
OP Doprava	175 446,9	36	164 084,6	93,5	34	153 637,2	87,6	25	119 941,4	68,4	13	38 516,8	22,0
OP Životní prostředí	149 982,0	14	26 783,3	17,9	7	6 781,2	4,5	7	6 781,2	4,5	6	5 418,5	3,6
OP Výzkum a vývoj pro inovace	63 039,9	8	24 623,2	39,1	6	21 020,0	33,3	6	21 019,9	33,3	6	20 990,6	33,3
Celkem	388 468,8	58	215 491,1	55,5	47	181 438,4	47,8	38	147 742,5	38,9	25	64 925,9	16,7

Zdroj: MMR – dokument *Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007–2013*, leden 2012.

⁷⁶ Dle nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 je za velký projekt považován takový projekt, jehož celkové náklady přesahují 50 mil. €. Tyto projekty jsou financovány prostřednictvím *Fondu soudržnosti*.

Ze všech velkých projektů schválených na národní úrovni bylo do prosince 2011 předloženo Komisi ke schválení 38 projektů ve výši 147,7 mld. Kč. Komise do konce roku 2011 schválila 25 projektů v hodnotě 64,9 mld. Kč.

Největší podíl velkých projektů schválených na národní úrovni k celkové alokaci vykazuje OP *Doprava* (87,6 %) a OP *Výzkum a vývoj pro inovace* (33,3 %). V těchto OP bude mít úspěšná realizace velkých projektů významný vliv na vyčerpání alokace. V OP *Životní prostředí* dosahuje podíl finančních prostředků na projekty schválené na národní úrovni 4,5 % z celkové alokace programu.

V rámci třetího cíle programového období 2007–2013 *Evropská územní spolupráce* bylo dosud u všech pěti OP přeshraniční spolupráce předloženo 1 701 projektů, z nichž bylo již 922 schváleno. Finanční objem schválených projektů činí 84 % celkové alokace programového období. Certifikováno a předloženo Komisi bylo dosud 25 % celkové alokace. Stav čerpání alokace cíle *Evropská územní spolupráce* je uveden v příloze č. 3.

Stav pravidla n+2/n+3

Na konci roku 2011 byly řídicí orgány OP poprvé konfrontovány s plněním pravidla n+3, konkrétně pro alokaci roku 2008 navýšenou o 1/6 alokace 2007 v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 539/2010⁷⁷. Dle tohoto pravidla musely být na konci roku 2011 certifikovány výdaje a odeslány žádosti o platbu Komisi ve výši přibližně 15 %⁷⁸ celkové alokace OP na celé programové období 2007–2013.

Všechny OP realizované v rámci *Národního strategického referenčního rámce* splnily toto pravidlo a na žádný OP nebylo aplikováno automatické zrušení závazku.

Většina OP⁷⁹ splnila pravidlo n+3 pro upravenou alokaci 2008 bez využití předběžných plateb, zbývající OP⁸⁰ využily předběžné platby a OP *Výzkum a vývoj pro inovace* využil ročních závazků velkých projektů předložených Komisi ke schválení a současně předběžných plateb.

Národní orgán pro koordinaci (MMR) pravidelně sleduje a vyhodnocuje vývoj stavu čerpání finančních prostředků ve vztahu k pravidlu n+2/n+3. S ohledem na dosavadní stav čerpání vůči tomuto pravidlu vede národní orgán pro koordinaci s některými OP tzv. zesílené řízení rizik. Cílem této koordinační aktivity je ve spolupráci s představiteli řídicích orgánů OP identifikovat rizika implementace OP a nastavit opatření vedoucí k jejich eliminaci. Aktuálně se v zesíleném řízení rizik nacházejí tyto OP: OP *Životní prostředí*, OP *Výzkum a vývoj pro inovace*, OP *Vzdělávání pro konkurenceschopnost* a *Integrovaný OP*⁸¹.

Na základě poznatků ze zesíleného řízení rizik a zpráv o rizicích jednotlivých OP byla ve sledovaném období identifikována následující rizika:

- nenaplnění pravidla n+3 k 31. prosinci 2012 a především n+2/n+3 k 31. prosinci 2013,
- nestabilní a nedostatečná administrativní kapacita, fluktuace zaměstnanců,
- řešení nesrovnalostí,
- zpoždění při schvalování velkých projektů,
- výběrová řízení,
- pozastavení plateb ze strany Komise,
- zajištění kofinancování.

77 Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 539/2010 byla schválena změna obecného nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 spočívající ve zrušení pravidla n+3 pro alokaci roku 2007 (novela čl. 93 obecného nařízení). Rozpočtový závazek na rok 2007 byl rovnoměrně rozdělen do šesti následujících let programového období.

78 Hranice se pro OP mírně odlišují, u některých OP činí 15,0 %, u jiných 15,1 %, u OP hl. m. Prahy 16,0 %.

79 OP *Doprava* (ERDF), OP *Podnikání a inovace*, OP *Lidské zdroje a zaměstnanost* (cíl 1), *Integrovaný OP* (cíl 1), OP *Technická pomoc* (oba cíle), ROP *Severozápad*, ROP *Moravskoslezsko*, ROP *Jihovýchod*, ROP *Střední Morava*, ROP *Severovýchod*, ROP *Jihozápad*, ROP *Střední Čechy*, OP *Praha – Adaptabilita*, OP *Přeshraniční spolupráce ČR–Polsko*.

80 OP *Doprava* (Fond soudržnosti), OP *Životní prostředí* (oba fondy), OP *Lidské zdroje a zaměstnanost* (cíl 2), OP *Vzdělávání pro konkurenceschopnost* (oba cíle), *Integrovaný OP* (cíl 2), OP *Praha – Konkurenceschopnost*.

81 Zdroj: MMR, národní orgán pro koordinaci.

B.3.1.3 Programové období 2014–2020

V říjnu 2011 Komise zveřejnila balíček návrhů nařízení (viz část A.1.1.1), která by měla tvořit rámec politiky soudržnosti pro období 2014–2020. Za ČR koordinuje vyjednávání MMR, které k návrhům nařízení vypracovalo tzv. rámcové pozice a projednalo je s relevantními partnery v příslušných poradních, pracovních a koordinačních skupinách. Celý soubor celkem šesti rámcových pozic byl schválen vládou ČR⁸².

Cílem Komise je přijmout celý soubor návrhů nařízení po projednání Radou EU a Evropským parlamentem do konce roku 2012 tak, aby bylo možné v roce 2013 jednat o podobě kohezní politiky EU s členskými státy a následně zahájit nové programové období (v roce 2014).

Souběžně s tím budou pokračovat jednání o konečné podobě víceletého finančního rámce pro celý rozpočet EU. Komise již navrhla, aby se v období 2014–2020 na kohezní politiku vyčlenilo 336 mld. €.

Podpora v rámci kohezní politiky by měla být nově rozlišována na základě definice tří typů regionů:

- méně rozvinuté regiony (s HDP na obyvatele nižším než 75 % průměru EU),
- přechodné regiony (s HDP na obyvatele mezi 75 % a 90 % průměru EU),
- rozvinutější regiony (s HDP na obyvatele vyšším než 90 % průměru EU).

Návrh rozpočtu v členění na jednotlivé oblasti podpory v rámci politiky soudržnosti pro období 2014–2020 je uveden v příloze č. 4. Příští politika soudržnosti má být podle představ Komise těsněji svázána se strategií *Evropa 2020* a má být zacílena pouze na omezený počet priorit. Časový harmonogram související s vytvářením nové podoby politiky soudržnosti v programovém období 2014–2020 zobrazuje příloha č. 5.

B.3.2 Kontrolní činnost NKÚ

V období od začátku roku 2011 do redakční uzávěrky *EU reportu 2012* dokončil NKÚ celkem šest kontrolních akcí, které se svým zaměřením dotýkaly politiky soudržnosti EU. Dvě kontrolní akce byly již popsány v *EU reportu 2011* (KA č. 09/26 a KA č. 10/12). Následující podkapitoly obsahují nejvýznamnější skutečnosti zjištěné v rámci ostatních čtyř kontrolních akcí.

B.3.2.1 Peněžní prostředky určené na realizaci opatření v oblasti nakládání s odpady

Cílem kontroly⁸³ bylo prověřit poskytování, čerpání a použití peněžních prostředků určených na realizaci opatření v oblasti nakládání s odpady. Kontrolní akce byla zaměřena zejména na činnost MŽP jakožto řídicího orgánu OP *Životní prostředí* a na činnost SFŽP jakožto zprostředkujícího subjektu OP *Životní prostředí* při poskytování a čerpání peněžních prostředků ze čtvrté prioritní osy, konkrétně z oblasti podpory 4.1 – *Zkvalitnění nakládání s odpady*. Kontrolována byla i činnost MŽP při zpracování a hodnocení *Plánu odpadového hospodářství ČR*, včetně hodnocení přínosů podpory vynaložené v letech 2003–2007 ze státních prostředků a z evropských fondů na zlepšení stavu odpadového hospodářství. Kontrolou byly zjištěny tyto skutečnosti:

- Pravidla pro posuzování žádostí o podporu z ekonomického hlediska nebyla od prosince 2009 zveřejněna, v důsledku čehož nebylo posuzování žádostí dostatečně transparentní.
- V oblasti administrace bylo zjištěno, že pravidla pro příjemce podpory se v průběhu realizace programu často měnila, byla nejasná a nepřehledná.
- Nastavený systém závěrečného vyhodnocování akcí a následných kontrol ve svých důsledcích vedl k tomu, že MŽP ani SFŽP neměly od ukončení realizace projektů žádné informace o provozu a využití vybudovaných zařízení; ve dvou konkrétních případech trval tento stav do ukončení kontroly NKÚ (tj. 2,5 roku).
- U příjemců podpory byly zjištěny nedostatky zejména v oblasti zadávání veřejných zakázek a plnění podmínek poskytnutí dotace. Bylo zjištěno rovněž porušení rozpočtové kázně při čerpání dotace a porušení zákona o účetnictví. Ve dvou případech nebyly archivovány některé doklady a písemnosti potřebné k řádnému provedení kontroly.

82 Usnesení vlády ČR ze dne 18. ledna 2012 č. 42, k souboru Rámcových pozic k návrhům nařízení pro období 2014–2020 týkajících se strukturálních fondů (Evropského fondu pro regionální rozvoj a Evropského sociálního fondu), Fondu soudržnosti a evropského seskupení pro územní spolupráci.

83 KA č. 10/14, částka 2/2011 *Věstníku NKÚ*.

NKÚ posoudil systém indikátorů vytvořený MŽP pro hodnocení přínosů podpory z OP *Životní prostředí* jako nedostatečný. MŽP ani SFŽP nesledovaly skutečné využívání zařízení pořízených z tohoto programu za účelem zkvalitnění nakládání s odpady.

B.3.2.2 Peněžní prostředky určené na zlepšení kvality ovzduší a snižování emisí

Kontrolní akce⁸⁴ se zaměřila na prověření poskytování, čerpání a užití peněžních prostředků určených na zlepšení kvality ovzduší a snižování emisí v rámci OP *Životní prostředí*. Kontrolována byla zejména činnost MŽP jakožto řídicího orgánu OP *Životní prostředí* a činnost SFŽP jakožto zprostředkujícího subjektu tohoto OP při poskytování a čerpání peněžních prostředků na projekty prioritní osy 2 – *Zlepšení kvality ovzduší a snižování emisí*. Kontrola u vybraných příjemců byla zaměřena především na dodržování podmínek, za kterých byla podpora z OP *Životní prostředí* poskytnuta. Zjištěny byly tyto skutečnosti:

- Prioritní osa 2 OP *Životní prostředí* vykazuje velmi nízkou míru čerpání alokace. Podíl podpory pro schválené projekty činil v srpnu roku 2011 pouze 8,37 % z celkové alokace, objem podpořených projektů dosáhl pouze 2,37 % a výše podpory finančně ukončených (proplacených) projektů jen 0,33 % celkové alokace.
- Důvodem tohoto nízkého čerpání peněžních prostředků je stávající podoba právního rámce (zejména zákona o ochraně ovzduší), v němž chybí účinné nástroje, které by motivovaly znečišťovatele k potřebným investicím do zlepšování kvality ovzduší. Pravidla veřejné podpory jsou navíc ze strany Komise nastavena tak, že převážnou část investice musí znečišťovatelé hradit z vlastních zdrojů, což bez dostatečně účinného zákona o ochraně ovzduší nejsou ochotni provádět. Z devíti projektů týkajících se velkých znečišťovatelů (uvedených v tzv. indikativním seznamu velkých projektů prioritní osy 2 OP *Životní prostředí*) se doposud realizuje pouze jeden.
- MŽP spolu se SFŽP provedlo teprve v roce 2010 dílčí kroky z hlediska nastavení pravidel podpory prioritní osy 2 OP *Životní prostředí* s cílem zvýšit počet předkládaných žádostí. Přesto reálně hrozí nedočerpaní alokovaných peněžních prostředků z EU. MŽP musí k odvrácení tohoto rizika přijmout podstatné změny v nastavení a zaměření podpory projektů.
- U příjemců podpory byly zjištěny v jednom případě nedostatky v oblasti zadávání veřejných zakázek a ve dvou případech bylo zjištěno nesprávné účtování o poskytnuté dotaci.

NKÚ považuje za zásadní nedostatek nízké čerpání alokovaných peněžních prostředků na zlepšování kvality ovzduší, přestože ČR neplní většinu imisních limitů stanovených EU. Zároveň od roku 2003 do doby ukončení kontroly NKÚ nebyly vyhodnoceny dopady realizovaných projektů na kvalitu ovzduší v ČR.

B.3.2.3 Peněžní prostředky použité na přípravu a realizaci státní maturitní zkoušky

Cílem kontrolní akce⁸⁵ bylo prověřit hospodaření s peněžními prostředky státního rozpočtu a rozpočtu EU vynakládanými na přípravu a realizaci státní maturitní zkoušky. MŠMT je příjemcem podpory pro projekt *Příprava podmínek reformované maturitní zkoušky* z prostředků ESF v rámci OP *Vzdělávání pro konkurenceschopnost*. Kontrolou byly zjištěny tyto skutečnosti:

- NKÚ ověřil soulad cílů kontrolovaných částí projektu se strategickými cíli reformy maturitní zkoušky schválenými vládou ČR. MŠMT definovalo strategické cíle pro zavedení státní maturity, ale tyto cíle dále nerozpracovalo a pro vyhodnocení jejich splnění nestanovilo žádná kritéria nebo ukazatele s vymezením konkrétních termínů. MŠMT tak nevytvořilo základní předpoklady pro vyhodnocení dosažení stanovených cílů reformy maturitní zkoušky a neurčilo ani, v jakém časovém horizontu mají být tyto cíle naplněny. Lze konstatovat, že realizace státní maturity ve školním roce 2010/2011 strategické cíle nenaplnila.

⁸⁴ KA č. 11/04, částka 4/2011 *Věstníku NKÚ*.

⁸⁵ KA č. 11/08, částka 1/2012 *Věstníku NKÚ*.

B.3.2.4 Peněžní prostředky určené na výstavbu a údržbu cyklistické infrastruktury

Kontrolní akce⁸⁶ byla zaměřena na poskytování, čerpání a použití peněžních prostředků ČR a EU určených na výstavbu a údržbu cyklistické infrastruktury. NKÚ prověřil podporu z fondů EU poskytovanou v rámci pěti ROP a OP *Praha – Konkurenceschopnost*. Za přípravu a realizaci jednotlivých OP zodpovídaly jejich řídicí orgány, tj. v případě ROP regionální rady a v případě OP *Praha – Konkurence schopnost* hl. m. Praha. Kontrolou byly zjištěny tyto skutečnosti:

- Způsobilé výdaje pro jednotlivé zdroje podpory byly stanoveny v různém rozsahu a za odlišných podmínek. Tím je značně komplikována možnost jejich vzájemného porovnání a sledování z hlediska účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti.
- Nebyly stanoveny žádné jednotné ukazatele, které by umožňovaly měřit a porovnávat výstupy, výsledky a dopady realizovaných projektů.
- Regionální rady a hl. m. Praha nenastavily systém hodnocení projektů tak, aby zaručoval identifikaci a vyřazení nadhodnocených a nevhodných projektů. Hospodárností a efektivností projektů se zabývaly zpravidla jen formou expertního posouzení projektů při přípravě. Naplnění výchozích předpokladů expertních posouzení a analýz nákladů a přínosů CBA⁸⁷, které byly nutnou přílohou k žádostem o poskytnutí podpory, nebylo dále systematicky sledováno ani vyhodnocováno.
- Poskytovatelé i příjemci podpory se hodnocením účelnosti a efektivnosti jednotlivých projektů zabývali jen formálně nebo vůbec. Potřebnost projektů byla často zdůvodněna společensko-ekonomickými přínosy vycházejícími z nedoložených předpokladů. Efektivnost jednotlivých projektů nebylo možné objektivně porovnat.

NKÚ hodnotí postup řídicích orgánů ROP a OP *Praha – Konkurenceschopnost* při přípravě a realizaci OP v oblasti podpory výstavby a údržby cyklistické infrastruktury z fondů EU jako nekoordinovaný.

B.3.2.5 Analýza a zobecnění výsledků kontrolní činnosti NKÚ

Na základě analýzy výsledků všech kontrol provedených NKÚ v rámci politiky soudržnosti za celé období 2004–2011 lze u jednotlivých implementačních úrovní konstatovat:

Nejčastější nedostatky odhalené na úrovni implementačních orgánů spočívají v:

- právním základu implementační struktury, především v tvorbě, obsahu a následných úpravách programových dokumentů;
- nastavení systému monitorovacích indikátorů pro sledování účinnosti programů a hodnocení dosažení kvantifikovaných cílů programů (např. nevhodnost vybraných indikátorů z hlediska jejich konkrétnosti a měřitelnosti, chybějící indikátory pro některé cíle apod.);
- systému hodnocení a výběru projektů (např. nastavení hodnotících kritérií bez ohledu na zásady řádného finančního řízení, stanovení nedostatečných kritérií výběru bez vypovídací schopnosti o kvalitě projektů apod.);
- právní úpravě řídicích a kontrolních systémů (např. nedostatečné vymezení pravomocí jednotlivých orgánů implementace k výkonu veřejnosprávních kontrol, nedostatečné kontrolní mechanismy apod.).

⁸⁶ KA č. 11/14, částka 1/2012 *Věstníku NKÚ*.

⁸⁷ Z anglického *Cost-Benefit Analysis*.

Nejčastější nedostatky u příjemců podpory identifikoval NKÚ v:

- zadávání veřejných zakázek (např. se jednalo o vady zadávací dokumentace; nejednoznačné vymezení soutěžních podmínek; nevyřazení dodavatele, který nesplnil zadávací podmínky; chybné bodové ohodnocení nabídek; uzavření smlouvy s odchylkami od zadávací dokumentace a vítězné nabídky; chybné zadání dodatečných prací apod.);
- dodržování stanovených podmínek realizace projektů (např. požadování úhrady nezpůsobilých výdajů, u kterých nebyl dodržen účel financování, případně výdajů za plnění, které nebylo provedeno; nedodržování termínů dokončení projektů; neinformování o změnách projektů; nedostatky v účetnictví a výkaznictví apod.).

B.3.3 Auditní činnost orgánů EU v ČR**B.3.3.1 Auditní činnost EÚD**

Na základě výsledků své auditní činnosti vyslovil EÚD ve výroční zprávě za rok 2010 názor, že platby ve skupině politik „*soudržnost, energetika a doprava*“ byly ve významném rozsahu zatíženy chybami⁸⁸. *Soudržnost* zůstává nadále výdajovou oblastí EU nejvíce náchylnou k chybám. Z 243 kontrolovaných plateb bylo 49 % zatíženo chybami, přičemž odhadovaná míra chyb činila 7,7 %⁸⁹.

K hlavním příčinám vzniku chyb patří:

- nezpůsobilé výdaje (např. část ze spolufinancovaného zařízení byla použita mimo způsobilou oblast, použití nesprávné míry spolufinancování, na projekty byly účtovány nadměrné náklady, nedostatečně doložené vykázané náklady),
- nedodržování pravidel pro zadávání veřejných zakázek (např. nezákonné udělení zakázky nabídce s abnormálně nízkou cenou, umělé rozdělení stavebních prací a služeb do několika zakázek, nevyhlášení zadávacího řízení na dodatečné stavební práce nestanovené v původní zadávací dokumentaci),
- nezpůsobilé projekty (např. projekt nebyl způsobilý podle vnitrostátních pravidel způsobilosti, projekt vytvářející příjmy nebyl podle výsledku studie proveditelnosti způsobilý, financování projektu, u něž nebyly splněny podmínky státní podpory pro spolufinancování z veřejných zdrojů).

Dle výroku EÚD auditní orgány zajišťovaly správnost plateb v oblasti soudržnosti s částečnou účelností⁹⁰. K nedostatkům zjištěným v činnosti auditních orgánů patřila např. zpoždění při provádění auditů systémů a projektů, nedostatečné pokyny týkající se rozsahu a hloubky kontrol prováděných v rámci auditu projektů či nesprávné používání dohodnuté metodiky výběru vzorků.

I když bylo konstatováno zlepšení v rámci dohledu Komise nad řídicími a kontrolními systémy, EÚD doporučil, aby v případech identifikování nedostatků pokračovala Komise v přerušování či pozastavování plateb na příslušný OP, dokud členský stát nepodnikne účinná nápravná opatření.

B.3.3.2 Srovnání zjištění EÚD a NKÚ

EÚD v roce 2010 uskutečnil v ČR jednu auditní misi zaměřenou na realizaci ROP *Jihovýchod*, která byla podkladem pro vydání DAS 2010. V rámci této mise nebyly zjištěny žádné závažné nedostatky. Proto ve výroční zprávě EÚD za rok 2010 není ČR v souvislosti se zjištěními týkajícími se legality a správnosti operací zmíněna. Rovněž na výsledku hodnocení systémů kontroly a dohledu se ČR nepodílí, neboť nebyla zahrnuta mezi šest vybraných členských států s celkem 9 auditovanými systémy. Přehled auditních misí EÚD provedených v ČR za roky 2010 a 2011 je uveden v příloze č. 6.

EÚD provádí výběr operací do kontrolního vzorku statistickými metodami za konkrétní rozpočtový rok. NKÚ tímto způsobem nepostupuje, pro výběr používá zpravidla multikriteriální metodu, a to za kontrolované období vesměs delší než jeden rozpočtový rok. Přes rozdílné přístupy je možné provést určitá zobecnění a porovnat kontrolní poznatky.

88 Bod 4.47 výroční zprávy EÚD za rozpočtový rok 2010.

89 Bod 4.24 výroční zprávy EÚD za rozpočtový rok 2010.

90 Bod 4.48 výroční zprávy EÚD za rozpočtový rok 2010.

Při rozboru kontrolních zjištění NKÚ z kontrol zaměřených na projekty politiky soudržnosti a při jejich porovnávání se závěry auditů provedených EÚD na vzorku projektů v jiných členských státech EU je v některých oblastech zjevná podobnost.

EÚD zjistil nezpůsobilé výdaje, které představovaly až 59 % všech vyčíslitelných chyb. Příkladem je projekt financovaný z ERDF, kde část nově pořízeného zařízení byla použita v jiné oblasti, než které se konvergenční cíl týkal.⁹¹

Podobně zjištění učinil NKÚ u projektu financovaného z ERDF, kde v rozporu s rozhodnutím o poskytnutí dotace byla pořízená mobilní recyklační linka používána na jiný účel a v jiných oblastech, než na které byla příjemci poskytnuta dotace.⁹²

Obdobně v oblasti zadávání veřejných zakázek u projektů financovaných z ERDF zjistil EÚD nedostatky spočívající v nepovoleném rozdělování zakázek nebo zadávání dodatečných stavebních prací bez vyhlášení zadávacího řízení.⁹³

NKÚ při kontrole projektů financovaných z ERDF zjišťoval podobné nedostatky v zadávání veřejných zakázek, které byly v rozporu se zásadami transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace.⁹⁴

B.3.3.3 Auditní činnost Komise

V letech 2010 a 2011 provedla Komise v ČR celkem 20 auditních misí v oblasti politiky soudržnosti. Přehled auditních misí Komise uskutečněných v ČR⁹⁵ za roky 2010 a 2011⁹⁶ je uveden v příloze č. 7.

Na základě kontrolní činnosti Komise lze označit za problémové zejména následující oblasti a aktivity⁹⁷:

- kontrolní činnost – nezávislost auditního orgánu, kontrola činnosti pověřeného auditního subjektu ze strany auditního orgánu, nezávislost PAS, provádění kontrol, nedostatky uvedené ve výroční kontrolní zprávě;
- řídicí a kontrolní systém – nedostatky ve spolehlivosti ověřování řídicích postupů, nedostatky v auditu systému;
- veřejné zakázky – chybně provedená výběrová řízení, diskriminační kritéria, smluvní pokuty, dělení zakázek;
- způsobilost výdajů;
- výběr projektů;
- administrativní kapacita a vzdělávání.

B.3.3.4 Srovnání zjištění Komise a NKÚ

Z porovnání kontrolních nálezů Komise a NKÚ v rámci politiky soudržnosti za období let 2010–2011 vyplývají tato shodná zjištění:

- systémy výběru projektů mají nedostatky v nastavení hodnoticích kritérií;
- zadávání veřejných zakázek vykazuje porušování stanovených procesních pravidel;
- účinnost řídicího a kontrolního systému bývá oslabena zejména nedostatky v oblasti výkonu předběžných veřejnosprávních kontrol;
- dochází k uplatňování nezpůsobilých výdajů (mj. z hlediska účelu financování).

91 Bod 4.29 výroční zprávy EÚD za rozpočtový rok 2010.

92 KA č. 10/14, částka 2/2011 *Věstníku NKÚ*.

93 Bod 4.26 výroční zprávy EÚD za rozpočtový rok 2010.

94 KA č. 10/14, částka 2/2011 *Věstníku NKÚ*.

95 MF, informace ze dne 6. 3. 2012.

96 Výsledky většiny auditních misí provedených v ČR v roce 2011 nejsou dosud známy.

97 MMR – dokument *Informace pro NKÚ pro přípravu zprávy o finančním řízení prostředků EU v ČR za období rozpočtového roku 2011*, MMR – dokument *Podklady na 34. schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR*.

B.3.4 Ochrana finančních zájmů EU

Politika soudržnosti je realizována formou tzv. sdíleného řízení rozpočtu, a proto za předcházení nesrovnalostem a za jejich odhalování, hlášení a nápravu mají zodpovědnost jednotlivé členské státy.

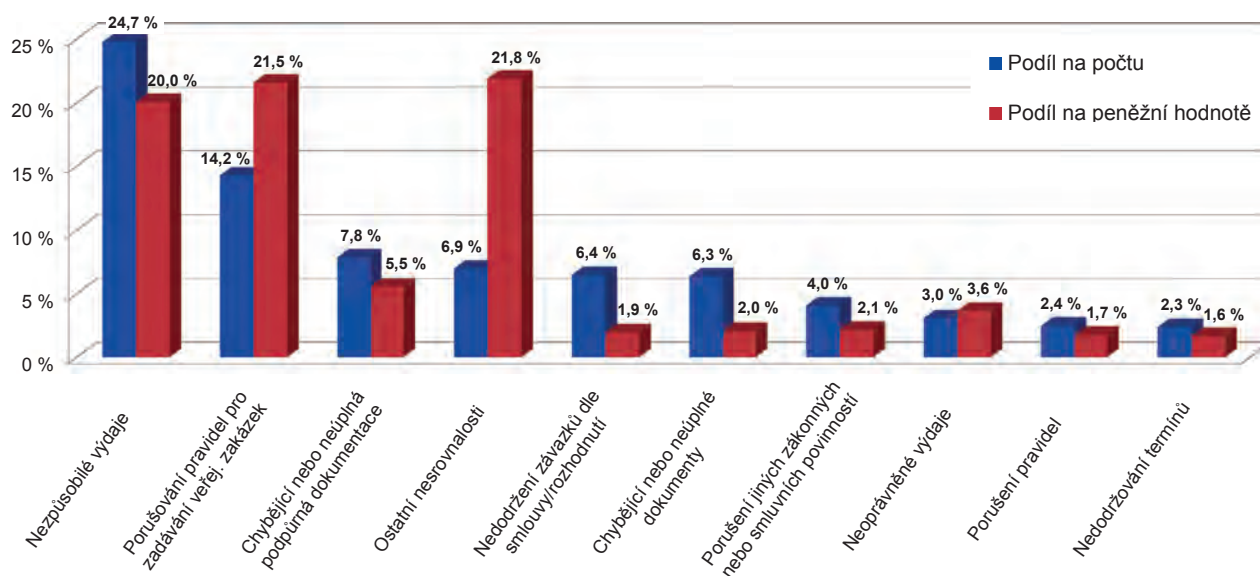
Dle údajů Komise⁹⁸ oznámené nesrovnalosti v oblasti politiky soudržnosti představují největší podíl všech oznámených nesrovnalostí souvisejících s výdajovou částí rozpočtu EU (téměř 70 % případů oznámených v roce 2010).

V roce 2010 členské státy EU v rámci politiky soudržnosti oznámily celkem 7 062 nesrovnalostí v celkové hodnotě přesahující 1 550 mil. €. Počet nesrovnalostí tak meziročně vzrostl o 49 % a jejich finanční objem se oproti roku 2009 zvýšil o 31 %. Hlavními důvody tohoto zvýšení jsou intenzivnější kontrolní činnost spojená s ukončením programového období 2000–2006, úplná realizace programů programového období 2007–2013 a zavedení systému pro řízení nesrovnalostí IMS.

Nejvyšší počet nesrovnalostí v rámci politiky soudržnosti v roce 2010 se týkal finančních prostředků poskytovaných z ERDF (53,7 %) a ESF (25,6 %). Přestože z hlediska počtu nahlášených nesrovnalostí nepatřila ČR na čelní pozice mezi členskými státy EU, z hlediska finančního objemu zaujala první místo.

V roce 2010 se nejvíce vyskytovaly nesrovnalosti týkající se nezpůsobilých výdajů, porušování pravidel pro zadávání veřejných zakázek a nesrovnalosti v podobě chybějící nebo neúplné podpůrné dokumentace. Vysoké procento nesrovnalostí je stále zařazováno do kategorie ostatní nesrovnalosti. Jedná se o čtvrtý nejčastěji uváděný kód nesrovnalostí. Podíl na peněžně vyjádřené hodnotě nesrovnalostí je nejvyšší u ostatních nesrovnalostí, nesrovnalostí spočívajících v porušování pravidel pro zadávání veřejných zakázek a nezpůsobilých výdajů. Následující graf podrobněji zachycuje výskyt nejčastějších druhů nesrovnalostí.

Graf č. 7 – Podíl jednotlivých druhů nesrovnalostí na celkovém počtu nesrovnalostí a na peněžně vyjádřené hodnotě nesrovnalostí v roce 2010

Zdroj: příloha SEC(2011) 1108 zprávy Komise Evropskému parlamentu a Radě: *Ochrana finančních zájmů Evropské unie – Boj proti podvodu – Výroční zpráva za rok 2010*, KOM(2011) 595 ze dne 29. září 2011.

Nejvíce nesrovnalostí bylo identifikováno prostřednictvím národních administrativních a finančních kontrol (27,3 %), dále pak při kontrolách dokumentů (14,6 %) a kontrolách na místě (12,1 %). Většina nesrovnalostí byla členskými státy odhalena před provedením platby z evropských fondů. Nesrovnalosti jsou nejčastěji odhalovány v prováděcí fázi projektového cyklu.

⁹⁸ Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě: *Ochrana finančních zájmů Evropské unie – Boj proti podvodu – Výroční zpráva za rok 2010*, KOM(2011) 595 ze dne 29. září 2011.

ČR v roce 2010 zaslala úřadu OLAF za oblast strukturálních fondů a *Fondu soudržnosti* celkem 87 nových⁹⁹ hlášení nesrovnalostí týkajících se období 2004–2006 v celkové výši 42 422 959 €, z čehož 77 nesrovnalostí ve výši 36 522 347 € se týkalo strukturálních fondů a 10 nesrovnalostí ve výši 5 900 612 € se týkalo *Fondu soudržnosti*. Dále ČR nahlásila za oblast strukturálních fondů, *Fondu soudržnosti* a *Evropského rybářského fondu* celkem 122 nových¹⁰⁰ nesrovnalostí týkajících se období 2007–2013 v celkové výši 298 835 099 €¹⁰¹.

99 Do součtu nejsou zahrnuty nově nahlášené nesrovnalosti, které byly v roce 2010 uzavřeny na základě nepotvrzeného podezření.

100 Do součtu nejsou zahrnuty nově nahlášené nesrovnalosti, které byly v roce 2010 uzavřeny na základě nepotvrzeného podezření.

101 *Zpráva o výsledcích finančních kontrol ve veřejné správě za rok 2010*. Ministerstvo financí, 2010.

B.4 Ostatní výdaje EU

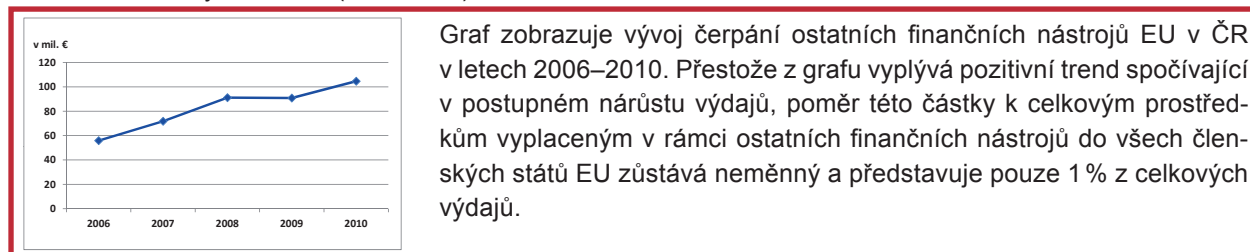
Ostatní výdaje EU zahrnují různé výdajové aktivity, jejichž cílem je podpora a prohloubení spolupráce mezi členskými zeměmi ve specifických oblastech přímo souvisejících s politikami EU. Obecným pravidlem pro získání podpory je vytvoření partnerství mezi subjekty z různých států a evropská přidaná hodnota, kterou projekty deklarují nadnárodní význam. Na rozdíl od SZP či politiky soudržnosti tvoří ostatní výdaje pouze nepatrnou část celkového rozpočtu EU. Ve finanční perspektivě na období 2007–2013 jsou zařazeny především do kapitol *Udržitelný růst a Občanství, svoboda, bezpečnost a právo*.

B.4.1 Ostatní finanční nástroje EU v ČR

Finanční prostředky určené k financování ostatních finančních nástrojů jsou alokovány – na rozdíl od strukturálních fondů – dle jednotlivých programů, nikoliv jednotlivých států. Pro žadatele z ČR to tedy znamená, že pokud chtějí uspět se svými projekty, musí obstát v mezinárodní konkurenci.

Další rozdíl spočívá v tom, že tyto finanční nástroje jsou ve většině případů administrovány přímo příslušným útvarem Komise (případně specializovanými agenturami). Existují však i výjimky, např. program *Celoživotní učení* či *Mládež v akci*, které jsou implementovány přímo v ČR prostřednictvím tzv. národních agentur. Ostatní finanční nástroje mají v ČR pouze své kontaktní místo, a to u gestora programu.

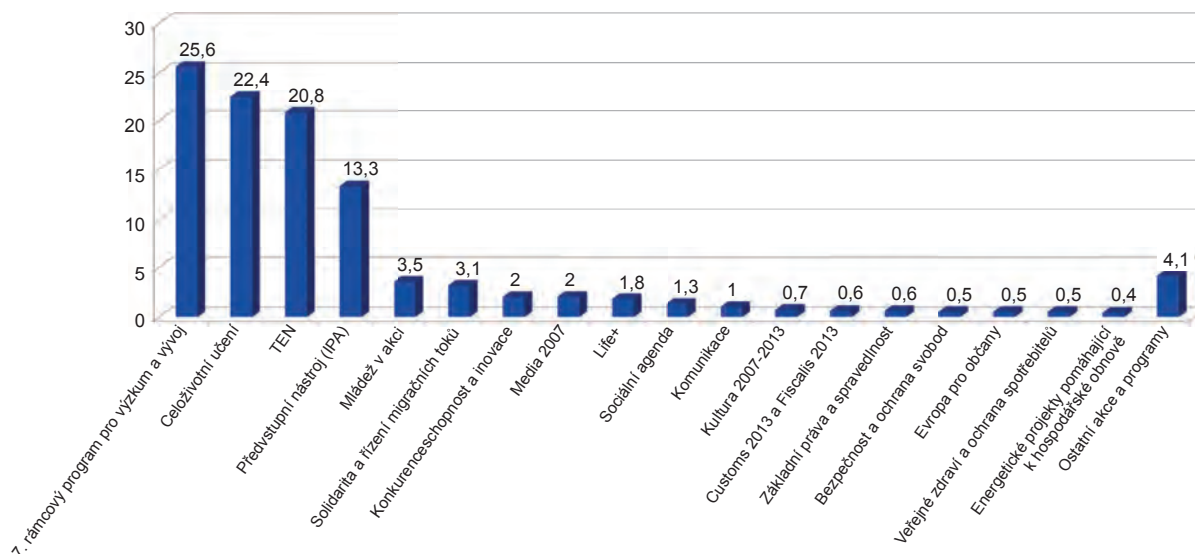
Detailní přehled využívání ostatních finančních nástrojů v jednotlivých členských státech v roce 2010¹⁰² ukazuje, že příjemci z ČR obdrželi v rámci těchto finančních nástrojů cca 104,7 mil. €, což je v porovnání s předchozím rokem mnohem vyšší částka (90,9 mil. €).

Následující graf znázorňuje stav čerpání ostatních finančních nástrojů v ČR v roce 2010.

Graf č. 8 – Využití ostatních finančních nástrojů v ČR v roce 2010

(v mil. €)

Zdroj: Evropská komise – *EU budget 2010 – Financial Report*.

¹⁰² Evropská komise – *EU budget 2010 – Financial Report*.

B.4.2 Finanční řízení a kontrola ve vztahu k ostatním finančním nástrojům EU

Ostatní finanční nástroje EU podléhají ve většině případů tzv. centralizovanému řízení, kdy přímo Komise nebo z jejího pověření jiné osoby nesou zodpovědnost za implementaci těchto prostředků. Pouze u některých nástrojů se používá nepřímé centralizované řízení či sdílené řízení, kdy je část odpovědnosti přenesena i na vnitrostátní orgány.¹⁰³ V zásadě za hospodaření s těmito prostředky členské státy nezodpovídají.

B.4.2.1 Auditní činnost EÚD

Výroční zpráva EÚD za rozpočtový rok 2010 věnuje pozornost ostatním finančním nástrojům nejen v DAS, ale také v samostatných kapitolách, které detailně rozebírají jednotlivá auditní zjištění. U oblastí „výzkum a jiné vnitřní politiky“ a „vnější pomoc, rozvoj a rozšíření“ bylo zjištěno, že platby jako celek nebyly ve významném rozsahu zatíženy chybami. Naproti tomu průběžné a konečné platby byly zatíženy chybami ve významné míře. Z tohoto důvodu byly kontrolní systémy vyhodnoceny pouze jako částečně účelné. Hlavní zdroj chyb je spatřován především v nesprávném výpočtu osobních a nepřímých nákladů, v zahrnování nezpůsobilých výdajů do žádostí o proplacení výdajů a v nedoložení výdajů podpůrnými doklady.¹⁰⁴

V roce 2010 EÚD neuskutečnil v ČR žádnou auditní misi, která by se týkala ostatních finančních nástrojů, a proto se výše uvedené závěry nezakládají na zjištěních, která by se týkala ČR či příjemců pocházejících z ČR.

EÚD v roce 2011 zveřejnil dvě zvláštní zprávy, které se týkaly problematiky ostatních finančních nástrojů.

První zpráva¹⁰⁵ posuzuje účelnost záručního mechanismu malých a středních podniků. Tento mechanismus je součástí rámcového programu *Konkurenceschopnost a inovace*. Auditem bylo zjištěno, že cíle záručního mechanismu malých a středních podniků jsou definovány přesněji než cíle předchozích programů, ale jsou konkrétní, měřitelné, dosažitelné a časově vymezené (tzv. SMART cíle) pouze ve vztahu k očekávaným výstupům.

B.4.2.2 Kontrolní činnost NKÚ

NKÚ nevykonal v roce 2011 žádnou kontrolní akci, která by byla zaměřena na oblast ostatních finančních nástrojů EU.

B.4.3 Ochrana finančních zájmů EU

U finančních nástrojů, které podléhají přímému centralizovanému řízení¹⁰⁶, zaregistrovala Komise v roce 2010 v systému ABAC celkem 1 021 inkasních příkazů, které se týkaly případů nesrovnalostí (1 000 případů) a podezření na podvod (21 případů) v oblasti ostatních finančních nástrojů. Celkový finanční dopad na rozpočet EU byl vyčíslen na 43,1 mil. €. ¹⁰⁷ K nesrovnalostem s největším dopadem na rozpočet patřily případy, kdy financované akce nebyly v souladu s pravidly a byly prokázány chybějící dokumenty, nebo výdaje uskutečněné bez právního základu. Nejčastěji pak byly tyto nesrovnalosti odhaleny v rámci administrativních kontrol Komise.

U příjemců z ČR bylo během roku 2010 odhaleno 16 nesrovnalostí v celkové hodnotě cca 40 000 €. ¹⁰⁸ Žádná z těchto nesrovnalostí nebyla kvalifikována jako podezření na podvodné jednání.

103 Jednotlivým způsobům řízení a rozdělení finančních nástrojů podle způsobu řízení se detailně věnovala kapitola II) *Sektorové záležitosti* v části D *Vnitřní politiky EU* a přílohy č. 4 a 5 *EU reportu 2008*.

104 Výroční zpráva za rok 2010: *Informativní zpráva*. Evropský účetní dvůr, 2011 (viz www.eca.eu).

105 Zvláštní zpráva č. 4/2011: *Audit záručního mechanismu malých a středních podniků spolu s odpověďmi Komise*. Evropský účetní dvůr, 2011.

106 Komise sleduje nesrovnalosti pouze u tohoto typu finančního řízení, a to prostřednictvím systému ABAC. V tomto systému, který obsahuje informace od roku 2008, se sledují pouze nesrovnalosti, u nichž je vydán požadavek na vrácení neoprávněně vyplacených částek, tzv. inkasní příkazy.

107 Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě: *Ochrana finančních zájmů Evropské unie – Boj proti podvodu – Výroční zpráva za rok 2010*, KOM(2011) 595 ze dne 29. září 2011.

108 Příloha SEC(2011) 1108 zprávy Komise Evropskému parlamentu a Radě: *Ochrana finančních zájmů Evropské unie – Boj proti podvodu – Výroční zpráva za rok 2010*, KOM(2011) 595 ze dne 29. září 2011.

C. Ostatní aktivity NKÚ v oblasti finančního řízení EU

C.1 Právní otázky

NKÚ dlouhodobě upozorňuje na skutečnost, že vývoj právního řádu ČR se opožďuje za potřebami řádné implementace programů a realizace projektů podpory financované z fondů EU a ze státního rozpočtu.

Své podněty k úpravám právního prostředí zveřejňuje NKÚ v kontrolních závěrech nebo je uplatňuje v rámci meziresortního připomínkového řízení. Ze zkušeností vyplývajících z kontrolní činnosti lze vyvodit tyto závěry:

- Dochází k pozdnímu přijímání právních předpisů, což oddaluje a omezuje možnost čerpání dotací.
- Přes dílčí novelizace zůstávají neřešené problémy v právních předpisech, především v zákoně o finanční kontrole a rozpočtových pravidlech.
- Některé parametry nastavení řídicích a kontrolních systémů jsou upraveny pouze vnitřními předpisy implementačních orgánů a usneseními vlády místo příslušnými zákony. Nejednotný postup při administraci jednotlivých operačních programů následně zvyšuje právní nejistotu příjemců dotací.

C.1.1 Podněty k právním úpravám

NKÚ v kontrolním závěru¹⁰⁹ poukázal na následující právní problémy:

- **Nastavení sankcí za porušení pravidel způsobilosti v rámci PRV**

V ČR je poskytování dotací AEO upraveno v nařízení vlády o AEO¹¹⁰. Žadatelé o dotaci musí plnit řadu povinností při obhospodařování půdních bloků¹¹¹, na které žádají o dotaci. Pokud ze strany příjemce dojde k porušení některé z těchto povinností, požadují právní předpisy EU, aby byla příjemci uložena sankce, jejíž výše bude zohledňovat závažnost, rozsah a trvání zjištěného porušení.¹¹² Nařízení vlády o AEO však v některých případech tento požadavek náležitě nezohledňuje. Porušení některých povinností je sankcionováno stejnou procentní srážkou z dotace bez ohledu na to, jak závažné či jak rozsáhlé předmětné porušení bylo.

- **Nedostatky sankčního systému v oblasti ekologického zemědělství**

Titul „*ekologické zemědělství*“ představuje jeden z druhů AEO. Příjemce dotace je povinen na celé výměře zemědělské půdy dodržovat pravidla ekologické produkce vyplývající ze zvláštního právního předpisu¹¹³. Sankční systém AEO je navázán na zákon o ekologickém zemědělství. Výše sankce je odvislá od výše pokuty udělené podle tohoto zákona. Při kontrole NKÚ bylo zjištěno, že pokud příjemce poruší pravidla ekologické produkce v období mezi počátkem roku a počátkem přechodného období¹¹⁴, nelze mu podle zákona o ekologickém zemědělství za takové porušení udělit sankci, a následně proto nemůže být sankcionován ani srážkou z dotace na příslušné AEO, přestože podmínky tohoto opatření porušil.

NKÚ proto konstatoval, že sankční systém AEO nebyl nastaven v souladu s požadavky právních předpisů EU.

109 KA č. 10/29, částka 4/2011 *Věstníku NKÚ*.

110 Nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření.

111 Jedná se například o pravidla pro sečení a pasení travních porostů, hnojení půdních bloků, vedení dokumentace apod.

112 Článek 18 odst. 2 nařízení Komise (ES) č. 1975/2006, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, pokud jde o provádění kontrolních postupů a podmíněnosti s ohledem na opatření na podporu rozvoje venkova.

113 Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

114 Období, ve kterém dochází k přeměně zemědělské výroby na ekologické zemědělství.

C.1.2 Novelizace předpisů v souladu s doporučeními NKÚ

C.1.2.1 Novelizace zákona o NKÚ

V roce 2011 došlo k významnému posunu ve vymezení kompetencí NKÚ, a to zákonem č. 465/2011 Sb.¹¹⁵ NKÚ získal touto novelizací zákonné zmocnění k provádění kontroly efektivnosti vynakládání peněžních prostředků, tedy i prostředků poskytnutých ČR ze zahraničí. Novela nabyla účinnosti dne 30. 12. 2011.

C.1.2.2 Novelizace zákona o rozpočtových pravidlech

V průběhu let 2010 a 2011 došlo ke dvěma novelizacím rozpočtových pravidel ve vztahu k čerpání prostředků poskytnutých ČR ze zahraničí:

- Zákonem č. 139/2010 Sb. došlo k novelizaci, která mj. stanovuje paušální výdaje u programů nebo projektů spolufinancovaných z rozpočtu EU, jejichž výše nemusí být prokazována. Novela nabyla účinnosti dne 20. 5. 2010.

NKÚ považuje za závažný nedostatek, že současně nedošlo k obdobné novelizaci zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Přestože to tento zákon neumožňuje, u programů nebo projektů spolufinancovaných z rozpočtu EU prostřednictvím rozpočtů samosprávných územních celků¹¹⁶ plošně dochází k paušalizaci některých výdajů a existuje riziko, že až 20 % oprávněných výdajů může být označeno za nezpůsobilé.

- Zákonem č. 465/2011 Sb. došlo mj. k úpravám oprávnění poskytovatele dotace snížit dotaci v případě, kdy došlo k porušení pravidel pro zadávání zakázek spolufinancovaných z rozpočtu EU, a to s přihlédnutím k závažnosti porušení a jeho vlivu na dodržení cíle dotace. Nově může poskytovatel změnit v rozhodnutí o poskytnutí dotace vyjmenovaná práva nebo povinnosti – jde o změnu poskytované částky, lhůtu, v níž má být dosaženo stanoveného účelu, další podmínky a povinnosti. Tyto změny mohou být prováděny pouze na základě žádosti příjemce.

C.1.3 Zatím nepřijatá doporučení NKÚ ke změnám právního řádu

V meziresortním připomínkovém řízení podle legislativních pravidel vlády se NKÚ vyjadřuje k návrhům právních předpisů. Dosud nebyly přijaty připomínky k následujícím návrhům:

- K návrhu věcného záměru zákona, kterým se mění zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, uplatnil NKÚ připomínku, která v návaznosti na zjištění v rámci kontrolní akce č. 09/26¹¹⁷ poukazovala na problematiku poskytování dotací regionálními radami regionů soudržnosti na základě soukromoprávních smluv.
- K návrhu novely zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, uplatnil NKÚ připomínku, ve které upozornil mj. na skutečnost, že v návrhu není řešena možnost delegovat výkon veřejnosprávní kontroly na subjekt nižší úrovně v rámci nastaveného systému poskytování finančních podpor z rozpočtu EU. Tento nedostatek byl opakovaně uváděn ve schválených kontrolních závěrech NKÚ (KA 08/22, KA 09/09) i v *EU reportu 2010*.

¹¹⁵ Zákon č. 465/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

¹¹⁶ Tato skutečnost se týká sedmi ROP a OP Praha – Adaptabilita a OP Praha – Konkurenceschopnost.

¹¹⁷ KA č. 09/26, částka 1/2011 *Věstníku NKÚ*.

C.2 Mezinárodní aktivity NKÚ

V průběhu roku 2011 zvýšil NKÚ rozsah a míru svého zapojení do společných aktivit kontrolních institucí a jejich mezinárodních organizací. K nejdůležitějším událostem se řadí ukončení několika mezinárodních auditů, kterých se společně s NKÚ zúčastnila jedna nebo více partnerských SAI. Významnými tématy diskuzí na mezinárodní úrovni byla opatření přijímaná v souvislosti s ekonomickou a finanční krizí a se zavedením evropského semestru.

C.2.1 Auditní činnost

C.2.1.1 Audity prováděné ve spolupráci s národními SAI

V roce 2011 vydaly NKÚ a BRH společnou zprávu ze souběžně probíhajících auditů správy DPH.¹¹⁸ Tyto audity byly ukončeny v roce 2010 a umožnily ověřit především stav a vývoj opatření přijatých příslušnými národními orgány po provedení předchozích koordinovaných auditů¹¹⁹. Současně se souběžné audity zaměřily na vybrané případy rizikových transakcí v rámci EU, kde byly provedeny kontroly statistik v oblasti mezinárodní pomoci při vymáhání pohledávek a analýza právní situace týkající se kontroly DPH u velkých společností. Podrobnosti jsou uvedeny v části B.1.4.

C.2.1.2 Audity prováděné ve spolupráci s EÚD

V červnu 2010 uzavřely NKÚ a EÚD memorandum o porozumění ve věci realizace pilotního projektu, v jehož rámci provedly koordinované audity zaměřené na výdaje rozpočtu EU určené na opatření *Programu rozvoje venkova*. Jednalo se o zcela novou formu spolupráce, jejíž výsledky byly jedním z podkladů pro EÚD k vydání prohlášení o věrohodnosti účtů za rozpočtový rok 2010 (obdobnou kontrolu provedl EÚD ve spolupráci se SAI Nizozemska). Auditóři obou kontrolních institucí ověřovali fungování nastaveného řídicího a kontrolního systému i správnost užití podpory jednotlivými příjemci s využitím stejných kontrolních postupů a zčásti i v rámci společného kontrolního týmu. Vzájemná spolupráce umožnila bližší výměnu informací, sdílení zkušeností a vzhledem ke koordinovanému přístupu také snížení kontrolní zátěže kladené na státní instituce. Koordinovaný audit byl do plánu kontrolní činnosti NKÚ zařazen jako kontrolní akce č. 10/29 – *Peněžní prostředky určené na zlepšování životního prostředí a krajiny podle Programu rozvoje venkova*. (Bližší informace jsou uvedeny v části B.2.2.1.)

C.2.1.3 Audity prováděné v rámci aktivit Kontaktního výboru¹²⁰

V roce 2011 byl publikováním závěrečné zprávy IV. pracovní skupiny pro strukturální fondy ukončen mnohostranný paralelní audit nákladů na kontrolu strukturálních fondů. Cílem auditu bylo zmapovat aktuální náklady, které vynakládají orgány interní kontroly členských států EU na provádění kontroly, a posoudit jejich efektivitu a přínosy. Audit konstatoval rozdílný přístup k řízení strukturálních fondů v jednotlivých členských státech a poukázal na to, jak tato skutečnost ovlivňuje náklady na kontrolu implementace.

Závěrečná zpráva v souladu s poznatky NKÚ upozornila na nedostatek relevantních dat pro kalkulaci nákladů a dále na skutečnost, že některé členské státy kontrolní úlohou pověřují třetí strany (tzv. outsourcing), což vede ke zvýšenému riziku vyšších nákladů a ztrátě know-how.

Výstupy obsažené v závěrečné zprávě byly v listopadu 2011 prezentovány na schůzce se zástupci příslušných generálních ředitelství Komise (DG Regio a DG Empl). Zástupci Komise ocenili zvolený model auditu i nastavené auditní cíle a do budoucna takový druh výměny informací a dat podpořili.

C.2.1.4 Samostatné auditní mise evropských institucí v ČR

Zásadní postavení v oblasti externího auditu v EU má EÚD. Kromě pilotního projektu koordinovaného auditu mezi NKÚ a EÚD se v České republice uskutečnila řada auditních misí, při kterých NKÚ koordinoval výměnu informací s tím, že jeho kontrolóři se mise účastnili v roli pozorovatelů. V roce 2011 se jednalo o celkem devět

¹¹⁸ V případě NKÚ se jednalo o kontrolní akci č. 09/11 – *Správa daně z přidané hodnoty*.

¹¹⁹ KA č. 06/27, částka 2/2007 *Věstníku NKÚ*.

¹²⁰ Kontaktní výbor je shromáždění vedoucích představitelů nejvyšších kontrolních institucí členských států EU a EÚD.

auditních misí EÚD (viz příloha č. 6). Ve čtyřech případech se audit zaměřil na podpory ze strukturálních fondů, ve třech případech na oblast zemědělství a rozvoje venkova a ve dvou případech na tzv. ostatní finanční nástroje (uprchlíkové fondy a komunitární program). Bližší informace porovnávací výsledky auditů EÚD a NKÚ ve zmíněných oblastech jsou uvedeny v kapitole B.

NKÚ ve vybraných případech asistuje EÚD při získávání podkladů pro zpracovávané studie v rámci prováděných průzkumů či při ověřování informací. V roce 2011 se jednalo zejména o následující případy:

- studie k projektům z oblasti biologické rozmanitosti spolufinancovaným v rámci strukturálních fondů EU,
- průzkum týkající se akcí ESF na podporu aktivního stárnutí a stárnoucích pracovníků,
- prověřování částek cla stanovených orgány ČR,
- šetření týkající se projektů na zkvalitnění řízení městské dopravy.

Kontroloři NKÚ se účastnili také vybraných auditních misí Komise. Stejně jako v případě auditů EÚD mohou kontroloři NKÚ plnit úlohu pozorovatelů. Zaměření a termíny celkem 11 auditů operačních programů provedených Komisí během roku 2011 v ČR uvádí příloha č. 7.

C.2.2 Výměna zkušeností a další mezinárodní spolupráce

Klíčovými tématy jednání Kontaktního výboru byly v roce 2011 dopady evropského semestru a dalších hospodářských opatření EU na činnost SAI a EÚD. První evropský semestr byl zahájen v lednu 2011 a dosavadní přijatá opatření doplnil o větší synchronizaci při podávání zpráv a ex-ante koordinaci národních opatření. Má za cíl pomoci Evropské unii i jednotlivým členským státům překonat dopady hospodářské a finanční krize a dosáhnout růstu v souladu s cíli strategie *Evropa 2020*.

Kontaktní výbor projednával zkušenosti z prvního evropského semestru a nastínil možnosti společných aktivit v této oblasti. Pokusil se rovněž o dílčí reflexi, jež byla ztížena tím, že první šestiměsíční cyklus evropského semestru v době jednání nebyl ještě uzavřen.

Jedním z problémových okruhů se ukázalo být riziko diskontinuity a mezer vzniklých v oblasti veřejné kontroly finančních prostředků. Výstupem diskuzí byla shoda na prohlášení o zásadách, které je nutné dodržovat v případech, kdy se jedná o veřejné prostředky (zásady transparentnosti, odpovědnosti a veřejné kontroly). Kontaktní výbor se zabýval ustanoveními *smlouvy o založení evropského stabilizačního mechanismu*, jejíž články týkající se externí kontroly nebyly zcela v souladu s dobrou mezinárodní praxí. Členové Kontaktního výboru se dohodli na koordinované aktivitě, jejímž cílem bylo dosáhnout náležité externí veřejné kontroly evropského stabilizačního mechanismu. Prohlášení a informace o externí kontrole evropského stabilizačního mechanismu byly rozeslány prezidentem EÚD představitelům parlamentů a vládám členských států EU, Evropskému parlamentu, Evropské radě a Komisi. O iniciativě informoval vybrané představitele Parlamentu a vlády ČR také NKÚ. Více informací o problematice evropského semestru je uvedeno v části A.1.2.1.

PS pro strukturální fondy předložila koncem roku 2011 závěrečnou zprávu z provedeného paralelního auditu nákladů na kontrolu strukturálních fondů (viz část C.2.1.3). Kontaktní výbor pověřil PS, aby se v letech 2012–2013 zabývala otázkou zjednodušení předpisů pro řízení strukturálních fondů a připravila k tomuto tématu paralelní audit, který by odhalil potíže a problémy při aplikaci zjednodušených pravidel (např. nařízení Rady (ES) č. 1083/2006).

PS pro zpracování zpráv národních SAI o finančním řízení prostředků EU změnila svou podobu na expertní síť a začala v průběhu roku 2011 pracovat v rámci tematicky ustavených podskupin. NKÚ navrhl řešit téma zkvalitnění komunikace SAI s Komisí, a to z důvodu lepšího využití jejich dokumentů pro účely přípravy auditů a zpracování národních zpráv o finančním řízení prostředků EU.

NKÚ společně se SAI Rumunska předsedá **společné pracovní skupině pro auditní činnosti**, která je společnou iniciativou Kontaktního výboru a Presidents' Network¹²¹. Pracovní skupina se společně s organizací SIGMA¹²² aktivně podílela na přípravě a organizaci jednání nejvyšších představitelů Presidents' Network, zejména po organizační a odborné stránce. Výstupem jednání byl mj. pracovní plán na roky 2011–2012, na jehož plnění se pracovní skupina nyní významně podílí. PS např. zorganizovala workshop ke kontrole rozpočtových účtů a konsolidovaných finančních závěrek (Bělehrad, prosinec 2011) a v dubnu 2012 uspořádala v Praze workshop k řízení kvality auditu. Pracovní skupina usnadňuje a koordinuje předávání technických a odborných znalostí SAI členských států EU kontrolním úřadům států, které se ucházejí o vstup do EU.

Více informací o činnosti všech PS lze nalézt na internetových stránkách Kontaktního výboru (www.contactcommittee.eu, dokument *Status Outline 2011*).

---

121 Presidents' Network sdružuje nejvyšší představitele SAI států se statusem kandidátských a potenciálně kandidátských zemí pro vstup do EU.

V současné době jsou jeho členy SAI Turecka, Makedonie, Chorvatska, Albánie, Bosny a Hercegoviny, Černé hory, Islandu, Srbska a Evropský účetní dvůr. Členem uskupení byl před vstupem ČR do EU také NKÚ.

122 SIGMA (Support for Improvement in Governance and Management) je společnou iniciativou EU a OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) primárně financovanou z prostředků EU s cílem podporovat reformy veřejné správy v zemích kandidátských, potenciálně kandidátských a zemích evropské sousedské politiky.

D. Prameny a literatura

- 1) *Annual Activity Report 2010*. Directorate General for Agriculture and Rural Development, 2011.
- 2) *Annual Activity Report for the year 2010*. Directorate General for Regional Policy, 2011.
- 3) Commission Staff Working Paper: *Evaluation Report – Impact and Effectiveness of EU Public Procurement Legislation*, SEC(2011) 853 ze dne 27. června 2011.
- 4) Commission Staff Working Document: *Accompanying document to the Green Paper on the future of VAT – Towards a simpler, more robust and efficient VAT system*, SEC(2010) 1455 ze dne 1. prosince 2010.
- 5) Doporučení pro doporučení Rady k národnímu programu reforem České republiky na rok 2011 a pro vydání stanoviska Rady k aktualizovanému konvergenčnímu programu České republiky na období 2011–2014, SEK(2011) 819 ze dne 7. června 2011.
- 6) *EU budget 2010 – Financial Report*. Evropská komise, 2011.
- 7) Informace MF, odbor 55 – Národní fond, ze dne 24. 2. 2012.
- 8) Informace MF, odbor Auditní orgán, ze dne 6. 3. 2012.
- 9) Informace MMR ze dne 21. 3. 2011.
- 10) Konsolidované znění *Smlouvy o fungování Evropské unie*, 2008/C 115/47.
- 11) KZ 06/27 – *Správa daně z přidané hodnoty po vstupu České republiky do Evropské unie*.
- 12) KZ 09/26 – *Peněžní prostředky určené v rámci regionálních operačních programů na projekty dopravní infrastruktury*.
- 13) KZ 10/14 – *Peněžní prostředky určené na realizaci opatření v oblasti nakládání s odpady*.
- 14) KZ 10/28 – *Peněžní prostředky určené na zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví podle Programu rozvoje venkova*.
- 15) KZ 10/29 – *Peněžní prostředky určené na zlepšování životního prostředí a krajiny podle Programu rozvoje venkova*.
- 16) KZ 11/04 – *Peněžní prostředky určené na zlepšení kvality ovzduší a snižování emisí*.
- 17) KZ 11/08 – *Peněžní prostředky použité na přípravu a realizaci státní maturitní zkoušky*.
- 18) KZ 11/14 – *Peněžní prostředky určené na výstavbu a údržbu cyklistické infrastruktury*.
- 19) *Lisabonská smlouva pozměňující smlouvu o Evropské unii a smlouvu o založení Evropského společenství* (2007/C 306/01) ze dne 13. 12. 2007.
- 20) *Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007–2013*. MMR, leden 2012.
- 21) *Metodika DAS*. Evropský účetní dvůr, 2007.
- 22) *Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu na programové období 2007–2013*. MMR, revidovaná verze ze dne 1. 1. 2011.
- 23) *Meziinstitucionální dohoda mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí o rozpočtové kázní a řádném finančním řízení* (2006/C 139/01).
- 24) *Národní strategický referenční rámec ČR 2007–2013*. MMR, červenec 2007.
- 25) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006, o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o zrušení nařízení (ES) č. 1783/1999.

- 26) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1081/2006, o Evropském sociálním fondu a o zrušení nařízení (ES) č. 1784/1999.
- 27) Nařízení Komise (ES) č. 1975/2006, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, pokud jde o provádění kontrolních postupů a podmíněnosti s ohledem na opatření na podporu rozvoje venkova.
- 28) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 539/2010, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti, pokud jde o zjednodušení určitých požadavků a o některá ustanovení týkající se finančního řízení.
- 29) Nařízení Komise (ES) č. 1828/2006, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních týkajících se Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti a k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj.
- 30) Nařízení Komise (ES) č. 438/2001, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1260/1999, pokud jde o řídicí a kontrolní systémy pro pomoc poskytovanou ze strukturálních fondů.
- 31) Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999.
- 32) Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999, o obecných ustanoveních o strukturálních fondech.
- 33) Nařízení Rady (ES) č. 284/2009, kterým se mění nařízení (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti, pokud jde o některá ustanovení týkající se finančního řízení.
- 34) Nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002, kterým se stanoví finanční nařízení o souhrnném rozpočtu Evropských společenství.
- 35) Nařízení Rady (EU) č. 282/2011, kterým se stanoví prováděcí opatření ke směrnici 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty.
- 36) Nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření.
- 37) Návrh nařízení Rady, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2014–2020, KOM(2011) 398 ze dne 29. června 2011.
- 38) Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o Evropském sociálním fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1081/2006, KOM(2011) 607 ze dne 6. října 2011.
- 39) Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zvláštních ustanoveních týkajících se podpory z Evropského fondu pro regionální rozvoj pro cíl Evropská územní spolupráce, KOM(2011) 611 ze dne 6. října 2011.
- 40) Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1084/2006, KOM(2011) 612 ze dne 6. října 2011.
- 41) Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zvláštních ustanoveních týkajících se Evropského fondu pro regionální rozvoj a cíle Investice pro růst a zaměstnanost a o zrušení nařízení (ES) č. 1080/2006, KOM(2011) 614 ze dne 6. října 2011.
- 42) Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných ustanoveních ohledně Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu, Fondu soudržnosti, Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a Evropského námořního a rybářského fondu, jichž se týká společný strategický rámec, o obecných ustanoveních ohledně Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006, KOM(2011) 615 ze dne 6. října 2011.
- 43) Návrh nařízení Rady o správní spolupráci v oblasti spotřebních daní, KOM(2011) 730 ze dne 14. listopadu 2011.

- 44) Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2006/43/ES o povinném auditu ročních a konsolidovaných účetních závěrek, KOM(2011) 778 ze dne 30. listopadu 2011.
- 45) Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o specifických požadavcích na povinný audit subjektů veřejného zájmu, KOM(2011) 779 ze dne 30. listopadu 2011.
- 46) Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o posílení hospodářského a rozpočtového dohledu nad členskými státy, ve kterých dochází k závažným obtížím, pokud jde o jejich finanční stabilitu v eurozóně, nebo jsou těmito obtížemi ohroženy, KOM(2011) 819 ze dne 23. listopadu 2011.
- 47) Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných ustanoveních týkajících se sledování a posuzování návrhů rozpočtových plánů a zajišťování nápravy nadměrného schodku členských států v eurozóně, KOM(2011) 821 ze dne 23. listopadu 2011.
- 48) Návrh rozhodnutí Rady o systému vlastních zdrojů Evropské unie, KOM(2011) 510 ze dne 29. června 2011.
- 49) *Podklady na 34. schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR*, MMR – Národní orgán pro koordinaci.
- 50) Pracovní dokument o společném strategickém rámci, část I a část II, SWD(2012) 61 ze dne 14. března 2012.
- 51) Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing the Connecting Europe Facility, KOM(2011) 665 ze dne 19. října 2011.
- 52) Přehled čerpání z *Fondu soudržnosti* k 31. 12. 2011, informace Ministerstva financí.
- 53) Přehled konečného čerpání ze strukturálních fondů a *Fondu soudržnosti* za programové období 2004–2006, informace Ministerstva financí.
- 54) Přehled čerpání operačních programů v programovém období 2007–2013, informace Ministerstva financí.
- 55) Příloha SEC(2011) 1108 zprávy Komise Evropskému parlamentu a Radě: *Ochrana finančních zájmů Evropské unie – Boj proti podvodu – Výroční zpráva za rok 2010*, KOM(2011) 595 ze dne 29. září 2011.
- 56) *Rozdělení dodatečných prostředků dle čl. 17 Meziinstitucionální dohody* (dokument schválila vláda ČR svým usnesením ze dne 16. 11. 2010 č. 817).
- 57) Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1152/2003/ES, o zavedení elektronického systému pro přepravu a sledování výrobků podléhajících spotřební dani.
- 58) Rozhodnutí Rady č. 2007/436/ES, Euratom, o systému vlastních zdrojů Evropských společenství.
- 59) Rozhodnutí Rady č. 2009/434/ES, kterým se mění rozhodnutí 2006/493/ES, kterým se stanoví částka podpory Společenství pro rozvoj venkova na období od 1. ledna 2007 do 31. prosince 2013, její roční rozdělení a minimální částka, která má být soustředěna v regionech způsobilých v rámci konvergenčního cíle.
- 60) Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: *Budoucnost SZP po roce 2020: Řešení problémů v oblasti potravin a přírodních zdrojů a územní problematiky*, KOM(2010) 672 ze dne 18. listopadu 2010.
- 61) Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: *Roční analýza růstu: postup v rámci ucelené reakce Evropské unie na krizi*, KOM(2011) 11 ze dne 12. ledna 2011.
- 62) Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: *Akt o jednotném trhu – Dvanáct nástrojů k podnícení hospodářského růstu a posílení důvěry – „Společně pro nový růst“*, KOM(2011) 206 ze dne 13. dubna 2011.
- 63) Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o ochraně finančních zájmů Evropské unie trestním právem a správním vyšetřováním – *Integrovaná politika ochrany peněz daňových poplatníků*, KOM(2011) 293 ze dne 26. května 2011.

- 64) Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru: *Boj proti korupci v EU*, KOM(2011) 308 ze dne 6. června 2011.
- 65) Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a Evropskému účetnímu dvoru o strategii Komise proti podvodům, KOM(2011) 376 ze dne 24. června 2011.
- 66) Sdělení Komise: *Plán stability a růstu*, KOM(2011) 669 ze dne 12. října 2011.
- 67) Sdělení Komise: *Roční analýza růstu na rok 2012*, KOM(2011) 815 ze dne 23. listopadu 2011.
- 68) Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru o budoucnosti DPH – *Pro jednodušší, stabilnější a účinnější systém DPH uzpůsobený jednotnému trhu*, KOM(2011) 851 ze dne 6. prosince 2011.
- 69) Směrnice Rady 2006/112/ES, o společném systému daně z přidané hodnoty.
- 70) *Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění – Evropa 2020*, KOM(2010) 2020, 3. března 2010.
- 71) Usnesení vlády ČR ze dne 16. 11. 2010 č. 817, *k rozdělení dodatečných finančních prostředků podle čl. 17 Meziinstitucionální dohody*.
- 72) Usnesení vlády ze dne 7. 6. 2010 č. 434, *k Národním cílům stanoveným na základě hlavních cílů strategie „Evropa 2020“*.
- 73) Usnesení vlády ČR ze dne 19. ledna 2011 č. 64, *o Pravidlech pro zajištění spolufinancování prostředků Evropské unie z národních veřejných zdrojů*.
- 74) Usnesení vlády ČR ze dne 27. dubna 2011 č. 314, *o Národním programu reformy České republiky 2011*.
- 75) Usnesení vlády ČR ze dne 4. května 2011 č. 320, *ke Konvergenčnímu programu České republiky (duben 2011)*.
- 76) Usnesení vlády ČR ze dne 11. května 2011 č. 339, *ke Zprávě o pokroku v řešení dalších změn a nových podnětů za účelem zjednodušení administrace strukturálních fondů a Fondu soudržnosti Evropské unie*.
- 77) Usnesení vlády ČR ze dne 18. května 2011 č. 382, *k návrhu změn některých rizikových operačních programů*.
- 78) Usnesení vlády ČR ze dne 18. ledna 2012 č. 42, *k souboru Rámcových pozic k návrhům nařízení pro období 2014–2020 týkajících se strukturálních fondů (Evropského fondu pro regionální rozvoj a Evropského sociálního fondu), Fondu soudržnosti a evropského seskupení pro územní spolupráci*.
- 79) Výroční zpráva Nejvyššího kontrolního úřadu za rok 2011.
- 80) *Výroční zpráva Operačního programu Rybářství 2007–2013 za rok 2010*, dostupná na www.eagri.cz, 2011.
- 81) *Výroční zpráva o činnosti SZIF a čerpání finančních prostředků za rok 2010*. SZIF 2011, zpráva je dostupná na www.szif.cz.
- 82) *Výroční zpráva EÚD za rozpočtový rok 2010*. EÚD 2011, zpráva je dostupná na www.eca.eu.
- 83) *Výroční zpráva EÚD za rozpočtový rok 2010: Informativní zpráva*. EÚD 2011, zpráva je dostupná na www.eca.eu.
- 84) Výroční kontrolní zprávy podle čl. 62 odst. 1 písm. d) bodu i) nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 a čl. 18 odst. 2 nařízení Komise (ES) č. 1828/2006 za období od 1. 7. 2010 do 30. 6. 2011 za jednotlivé operační programy, MF – Auditní orgán, prosinec 2011.
- 85) Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.
- 86) Zákon č. 139/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech.

- 87) Zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů.
- 88) Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).
- 89) Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.
- 90) Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje.
- 91) Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).
- 92) Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.
- 93) Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků.
- 94) Zákon č. 47/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.
- 95) Zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů.
- 96) Zákon č. 139/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.
- 97) Zákon č. 41/2011 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti se stanovením kapitálových požadavků a postupů dohledu nad bankami, spořitelními a úvěrními družstvy a obchodníky s cennými papíry.
- 98) Zákon č. 465/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.
- 99) *Zelená kniha o budoucnosti DPH: Pro jednodušší, stabilnější a účinnější systém DPH*, KOM(2010) 695 ze dne 1. prosince 2010.
- 100) *Zelená kniha o modernizaci politiky EU v oblasti zadávání veřejných zakázek: Směrem k efektivnějšímu evropskému trhu veřejných zakázek*, KOM(2011) 15 ze dne 27. ledna 2011.
- 101) *Zelená kniha o proveditelnosti zavedení dluhopisů stability*, KOM(2011) 818 ze dne 23. listopadu 2011.
- 102) Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě: *Ochrana finančních zájmů Evropské unie – Boj proti podvodu – Výroční zpráva za rok 2010*, KOM(2011) 595 ze dne 29. září 2011.
- 103) *Zpráva o výsledcích finančních kontrol ve veřejné správě za rok 2010*. Ministerstvo financí, 2011.
- 104) *Zpráva o výsledcích následné kontroly – Správa daně z přidané hodnoty v ČR a SRN*. Nejvyšší kontrolní úřad, únor 2011.
- 105) Zvláštní zpráva č. 4/2011: *Audit záručního mechanismu malých a středních podniků*. Evropský účetní dvůr, 2011.
- 106) Zvláštní zpráva č. 7/2011: *Je agroenvironmentální podpora dobře nastavena a řízena?* Evropský účetní dvůr, 2011.
- 107) Zvláštní zpráva č. 8/2011: *Zpětné získávání neoprávněných plateb provedených v rámci společné zemědělské politiky*. Evropský účetní dvůr, 2011.
- 108) Zvláštní zpráva č. 13/2011: *Umožňují kontroly v rámci celního režimu 42 zabránit daňovým únikům v oblasti DPH a odhalovat je?* Evropský účetní dvůr, 2011.
- 109) Zvláštní zpráva č. 16/2011: *Finanční pomoc EU na vyřazování jaderných elektráren z provozu v Bulharsku, Litvě a na Slovensku: dosažené výsledky a budoucí výzvy*. Evropský účetní dvůr, 2011.

Použité internetové servery:

- http://ec.europa.eu/anti_fraud
- http://ec.europa.eu/budget/index_en.htm
- http://ec.europa.eu/agriculture/cap-post-2013/index_en.htm
- <http://eur-lex.europa.eu>
- <http://www.consilium.europa.eu>
- <http://www.contactcommittee.eu>
- <http://www.eurosai.org>
- <http://www.intosai.org>
- <http://www.mzv.cz/representationEU>
- <http://www.eca.eu>
- <http://www.euractiv.cz>
- <http://www.europa.eu>
- <http://www.europarl.europa.eu>
- <http://www.euroskop.cz>
- <http://www.mfcr.cz>
- <http://www.mmr.cz>
- <http://www.mze.cz>
- <http://www.nku.cz>
- <http://www.strukturalni-fondy.cz>
- <http://www.szif.cz>
- <http://www.vlada.cz>

E. Přílohy

Příloha č. 1

Detailní přehled čerpání ze strukturálních fondů za programové období 2004–2006 k 31. 12. 2011

Operační program	Alokace 2004–2006	Výkaz výdajů ke dni uzavření účtů	Vyčerpáno z alokace po započtení 10 % flexibility		Po finančních opravách Komise		Závěrečná zpráva (datum)
	€	€	€	%	€	%	
<i>Společný regionální OP</i>	454 332 571	456 115 706,03	452 905 428	99,69 %	-	-	-
<i>Společný regionální OP – ERDF</i>	407 055 051	410 265 329,35	407 055 051	100,00 %	-	-	-
<i>Společný regionální OP – ESF</i>	47 277 520	45 850 376,68	45 850 377	96,98 %	45 819 448	96,92 %	4. 10. 2011
<i>OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství</i>	173 901 427	170 545 978,94	169 447 242	97,44 %	169 158 216	97,27 %	-
<i>OP RVMZ – EAGGF</i>	169 790 354	166 783 382,02	165 684 645	97,58 %	165 395 619	97,41 %	9. 1. 2012
<i>OP RVMZ – FIFG</i>	4 111 073	3 762 596,92	3 762 597	91,52 %	-	91,52 %	17. 2. 2012
<i>OP Průmysl a podnikání</i>	260 852 142	258 898 125,92	258 898 126	99,25 %	-	-	-
<i>OP Infrastruktura</i>	246 360 355	250 802 124,28	246 360 355	100,00 %	-	-	-
<i>OP Rozvoj lidských zdrojů</i>	318 819 283	332 420 462,63	318 819 283	100,00 %	-	100,00 %	-
Cíl 1 celkem	1 454 265 778	1 468 782 397,80	1 446 430 434	99,46 %	-	-	-
JPD pro cíl 2	71 295 400	71 576 872,44	71 295 400	100,00 %	-	-	-
JPD pro cíl 3	58 793 363	59 064 640,75	58 793 363	100,00 %	-	100,00 %	10. 11. 2011
JPD celkem	130 088 763	130 641 513,19	130 088 763	100,00 %	-	-	-
EQUAL	32 100 929	32 742 976,27	32 100 929	100,00 %	-	100,00 %	30. 11. 2011
<i>Interreg Polsko*</i>	34 502 947	35 925 618,66	34 502 947	100,00 %	-	100,00 %	10. 1. 2011
<i>Interreg Sasko**</i>	13 036 240	13 309 944,59	13 036 240	100,00 %	-	-	-
<i>Interreg Bavorsko</i>	8 600 000	9 003 548,79	8 600 000	100,00 %	-	100,00 %	20. 1. 2011
<i>Interreg Slovensko</i>	8 999 999	9 470 931,39	8 999 999	100,00 %	-	100,00 %	27. 4. 2011
<i>Interreg Rakousko</i>	11 000 000	11 361 209,92	11 000 000	100,00 %	-	100,00 %	25. 1. 2012
Iniciativy celkem	108 240 116	111 814 229,62	108 240 116	100,00 %	-	-	-
Celkem	1 692 594 657	1 711 238 140,61	1 684 759 313	99,54 %	-	-	-

Zdroj: MF, dokument *Přehled čerpání za programové období 2004-2006 po finančních opravách provedených EK do 31. 12. 2011.*

* V rámci *Interreg IIIA ČR – Polsko* je zahrnuta i polská část.

** V rámci *Interreg IIIA ČR – Sasko* došlo k přesunu části saské alokace na českou stranu programu.

Příloha č. 2

Přehled čerpání z *Fondu soudržnosti* k 31. 12. 2011

	Celková alokace	Vyčerpáno	
	€	€	%
Doprava	598 877 099	564 872 764,34	94,32 %
Životní prostředí	596 596 207	504 143 075,71	84,50 %
Technická asistence	5 040 891	3 670 086,48	72,81 %
Povodně	30 000 000	29 999 999,93	100,00 %
Fond soudržnosti celkem	1 230 514 197	1 102 685 926,46	89,61 %

Zdroj: MF, dokument *Přehled čerpání z Fondu soudržnosti k 31. 12. 2011*.

Příloha č. 3

Stav čerpání alokace cíle 3 v ČR v programovém období 2007–2013 k 31. 12. 2011

Operační program	Alokace (v mil. €)	Počet předložených projektů	Schválené projekty			Prostředky proplacené příjemcům (v mil. €)	Vyčerpáno = žádost o platbu z Komise (v mil. €)	Vyčerpáno z alokace (v %)
			počet	mil. €	% z alokace			
OP Přeshraniční spolupráce ČR–Bavorsko	115,5	287	209	108,1	94 %	43,3	39,5	34,2 %
OP Přeshraniční spolupráce ČR–Polsko	219,5	524	218	208,2	95 %	101,8	93,2	42,5 %
OP Přeshraniční spolupráce ČR–Rakousko	107,4	205	154	95,1	89 %	23,9	20,9	19,5 %
OP Přeshraniční spolupráce ČR–Sasko	207,4	295	172	168,8	81 %	33,0	24,5	11,8 %
OP Přeshraniční spolupráce ČR–Slovensko	92,7	390	169	71,7	77 %	31,2	16,6	17,9 %
OP Mezuregionální spolupráce	0,0	-	-	-	-	-	-	-
OP Nadnárodní spolupráce	37,5	-	-	-	-	-	-	-
Servisní program INTERACT II	0,0	-	-	-	-	-	-	-
Program ESPON 2013	0,0	-	-	-	-	-	-	-
Celkem	780,0	1 701	922	651,9	83,6 %	233,2	194,7	25,0 %

Zdroj: MMR, dokument *Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007–2013*, leden 2012.

Příloha č. 4

Návrh rozpočtu politiky soudržnosti v období 2014–2020 (v mld. €)	
Méně rozvinuté regiony	162,6
Přechodové regiony	38,9
Rozvinutější regiony	53,1
Evropská územní spolupráce	11,7
<i>Fond soudržnosti</i>	68,7
Alokace pro odlehlé regiony a řídce osídlené oblasti	0,9
Celkem	335,9
<i>Nástroj pro propojení Evropy</i>	40,0
Celkem	375,9

Zdroj: http://ec.europa.eu/regional_policy/information/presentations/index_en.cfm.

Příloha č. 5

Časový harmonogram						
březen 2010	listopad 2010	červen 2011	říjen 2011	březen 2012	2012–2013	2014
Přijetí strategie <i>Evropa 2020</i>	5. zpráva o ekonomické, sociální a územní soudržnosti a veřejné konzultaci	Návrh Komise na víceletý finanční rámec	Návrhy ohledně politiky soudržnosti 2014–2020	Společný strategický rámec	Dohoda o víceletém finančním rámci a přijetí nového legislativního balíčku	Vstup v platnost a přijetí programů

Zdroj: http://ec.europa.eu/regional_policy/information/presentations/index_en.cfm.

Příloha č. 6

Rok	Zaměření auditních misí EÚD
2010	Auditní mise EÚD týkající se OP <i>Jihovýchod</i>
	Auditní mise EÚD týkající se nařízení Komise 259/2008 a transparentnosti SZP
	Auditní mise EÚD týkající se <i>Evropského zemědělského záručního fondu</i> (DAS 2010)
	Auditní mise EÚD týkající se <i>Evropského zemědělského záručního fondu</i> (DAS 2009)
2011	Auditní mise EÚD k výdajům a řízení <i>Evropského fondu pro uprchlíky a Evropského fondu pro integraci</i>
	Auditní mise EÚD na téma revitalizace bývalých vojenských a průmyslových areálů
	Auditní mise EÚD k otázkám podpory a rozvoje venkova z prostředků EAFRD
	Auditní mise EÚD týkající se financování projektu CAMINEMS
	Auditní mise EÚD týkající se přezkumu činnosti auditního orgánu ve věci OP <i>Doprava</i> a OP <i>Jihovýchod</i>
	Auditní mise EÚD týkající se využití prostředků strukturálních fondů na energetickou účinnost
	Auditní mise EÚD týkající se kontroly prostředků EAGF
	Auditní mise EÚD týkající se implementace právních předpisů EU týkajících se hygienických norem na jatkách
Auditní mise EÚD týkající se OP <i>Doprava</i>	

Zdroj: NKÚ, odbor mezinárodních vztahů.

Příloha č. 7

Přehled auditních a ověřovacích misí EK v letech 2010 a 2011				
Rok	Auditní mise EK	Datum	OP	Předmět auditu
2010	DG Regio	12. 4. – 16. 4. 2010	ROP <i>Střední Čechy, OP Životní prostředí</i>	Metodika auditu systému a auditu operací
	DG Regio	31. 5. – 4. 6. 2010	OP <i>Podnikání a inovace</i>	Audit operací u vybraných vzorků
	DG Empl	31. 5. – 4. 6. 2010	OP <i>Lidské zdroje a zaměstnanost</i>	Audit vybraných vzorků
	DG Regio	14. 6. – 18. 6. 2010	OP <i>Doprava</i>	Audit operací
	DG Empl	21. 6. – 25. 6. 2010	OP <i>Lidské zdroje a zaměstnanost</i>	Audit systému a audit operací
	DG Justice	12. 7. – 16. 7. 2010	Obecný program <i>Solidarita a řízení migračních toků</i>	Audit systému a audit operací
	DG Regio	12. 7. – 16. 7. 2010	ROP <i>Jihovýchod, OP Praha – Konkurenceschopnost</i>	Audit systémů
	DG Regio	6. 9. – 10. 9. 2010	ROP <i>Střední Morava</i>	Audit operací
	DG Regio	4. 10. – 8. 10. 2010	OP <i>Podnikání a inovace</i>	Audit systému, vybrané procesy
2011	DG Empl	14. 2. – 18. 2. 2011	OP <i>Lidské zdroje a zaměstnanost</i>	Audit systému
	DG Empl	28. 2. – 4. 3. 2011 a 8. 3. – 10. 3. 2011	OP <i>Lidské zdroje a zaměstnanost</i>	Audit operací
	DG Regio	11. 4. – 15. 4. 2011	OP <i>Průmysl a podnikání</i>	Winding-up
	DG Empl	14. 6. – 17. 6. 2011	OP <i>Praha – Adaptabilita</i>	Audit systému
	DG Empl	20. 6. – 24. 6. 2011	OP <i>Praha – Adaptabilita</i>	Audit operací
	DG Regio	20. 6. – 24. 6. 2011	OP <i>Životní prostředí</i>	Audit systému
	DG Regio	29. 8. – 2. 9. 2011	OP <i>Průmysl a podnikání</i>	Winding-up
	DG Regio	12. 9. – 16. 9. 2011	<i>Integrovaný OP</i>	Audit systému a audit operací
	DG Regio	12. 9. – 16. 9. 2011	OP <i>Doprava</i>	Audit operací
	DG Empl	3. 10. – 7. 10. 2011	OP <i>Vzdělávání pro konkurenceschopnost</i>	Audit systému
	DG Empl	10. 10. – 17. 10. 2011	OP <i>Vzdělávání pro konkurenceschopnost</i>	Audit operací

Zdroj: informace MF ze dne 6. 3. 2012.

Příloha č. 8

Přehled kontrolních akcí provedených NKÚ v letech 2010 a 2011 částečně či zcela zaměřených na prostředky rozpočtu EU		
Číslo KA	Předmět kontroly	Zveřejnění ve <i>Věstníku NKÚ</i> (částka/rok)
10/14	Peněžní prostředky určené na realizaci opatření v oblasti nakládání s odpady	2/2011
10/28	Peněžní prostředky určené na zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví podle <i>Programu rozvoje venkova</i>	4/2011
10/29	Peněžní prostředky určené na zlepšování životního prostředí a krajiny podle <i>Programu rozvoje venkova</i>	4/2011
11/04	Peněžní prostředky určené na zlepšení kvality ovzduší a snižování emisí	4/2011
11/07	Správa daně z přidané hodnoty při dovozu zboží ze třetích zemí	1/2012
11/08	Peněžní prostředky použité na přípravu a realizaci státní maturitní zkoušky	1/2012
11/14	Peněžní prostředky určené na výstavbu a údržbu cyklistické infrastruktury	1/2012